

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcina 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 454

Poznań, wtorek dnia 1 października 1929

Rok XXIV

Przerzucanie odpowiedzialności

Powoli wyjaśniają się istotne cele tak szumnie reklamowanej „ofensywy” obozu „sanacyjnego”, wyrażającej się dwiema z kolei propozycjami pod adresem stronnictwa sejmowych. Dziś już możemy stwierdzić z całą pewnością, że propozycja p. Świtalskiego miała na celu związanie sił przeciwnika około formalności budżetowych celem odejścia frontu pp. Czechowicza i Matuszewskiego, przyczem — jak to powiedziano w „Gasnącym świetle” — niano spróbować skaptować na stałe stronnictwa lewicowe.

Wiemy już także, o co szło w inicjatywie p. Sławka. Wynika to wyraźnie z komunikatu B. 2., w którym powiedziano:

„Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem stwierdza, że stronnictwa sejmowe pod tym formalnym i nieistotnym pretekstem uchylili się od posunięcia naprzód zagadnień konstytucyjnych”.

Nie czekając na ten komunikat, prasa rządowa, odpowiednio inspirowana, odmowę wzięcia udziału w konferencji określała tak: „Nie chcą radzić nad konstytucją” („Polska Zbrojna”), lub: „Udaremniłone prace nad poprawą ustroju” (krakowski „Ilustr. Kurjer Codz.”). Wszystko tłustym drukiem w tytułach. Skwapliwość, z jaką ustalono takie jednolite stanowisko, pozwala zażrzeć za kulisy inicjatywy p. Sławka i stwierdzić, że szło w niej o skompromitowanie opozycji. — Przepuszczano dwie alternatywy i w obu wykonywano sobie sukces „sanacji”.

Alternatywa pierwsza: Stronnictwa wezmą udział w konferencji. Ponieważ takie prywatne konferencje do niczego nie zobowiązują, ponieważ na nich się nie głosuje, ponieważ ogromna większość zaproszonych stronnictw ma ustalony punkt widzenia na rewizję konstytucji, który znalazł wyraz w zgłoszonych projektach, — przeto konferencja nie doprowadziłaby do żadnego rezultatu. A wtedy inicjatorzy mogliby z triumfem ogłosić społeczeństwu: Zrobiliśmy, cośmy mogli, ale oto widzicie, że inne stronnictwa, „przeżarte rakiem partyjniactwa” i t. d.

Alternatywa druga: Stronnictwa odmawiają udziału. Na ten wypadek, który był do przewidzenia, ustalono sobie taktykę, zawartą w komunikacie B. B. i w przytoczonych głosach prasy.

W obu wypadkach szło o przerzucenie odpowiedzialności na stronnictwa opozycyjne.

Próby to jednak obliczone chyba na bardzo naiwnych czytelników. Dla odparcia ich nie trzeba żadnych polemicznych rozumowań: wystarczy proste przytoczenie faktów.

Sięgnijmy do r. 1926. Sytuacja była wtedy taka, że rząd mógł zrobić, co chciał, mógł z Sejmem czy bez Sejmu wprowadzić do konstytucji takie zmiany, jakie tylko uznawał za potrzebne. W rezultacie zadowolono się nadaniem Prezydentowi prawa rozwiązania Sejmu i wydawania dekretów, oraz sprecyzowaniem przepisów o sesji budżetowej.

Więc wtedy nie chciano więcej, względnie nie wiedziano wogóle, czego chcieć.

Przez cały rok 1927 Sejm był na przymusowym urlopie. Można było przystąpić wtedy te zmiany, jakie po roku rządzenia uznano za odpowiednie. Czy uczyniono to? Nie.

Czy przy wyborach Blok Współpracy z Rządem wysunął w swym programie konkretne postulaty w sprawie kon-

Dlaczego właściciele nieruchomości będą głosowali na listę Narodowego Obozu Gospodarczego nr. 10

Właściciele nieruchomości będą w niedzielę, dnia 6 października, głosowali na listę nr. 10 we własnym, dobrze zrozumianym interesie.

Doświadczenie bowiem poucza, że w dotychczasowej radzie miejskiej właśnie Koło Obywatelskie, które jest odpowiednikiem obecnej listy nr. 10, dobrze i skutecznie broniło postulatów właścicieli nieruchomości, jako postulatów słusznych i leżących w interesie ogółu ludności.

Zabiegiem energicznym Koła Obywatelskiego, które dążyło zawsze do sprawiedliwego rozdziału ciężarów podatkowych, właściciele nieruchomości zawdzięczają naprawę stosunków w szeregu ważnych spraw, z których wymieniamy:

1. Obniżenie dodatku komunalnego do podatku państwowego od nieruchomości, i to obniżenie go w roku 1924 do 42 proc., w roku 1925 do 25 proc., a w roku 1926 do 20 proc., na którym to poziomie podatek ten pozostaje odtąd.

2. Złagodzenie trudności, robionych przez policję budowlaną.

3. Zniesienie przymusowych obwodów kominiarskich.

Ponadto Koło Obywatelskie podkreślało konsekwentnie rolę inicjatywy prywatnej w sprawie mieszkaniowej.

Przy obecnych wyborach do poznańskiej rady miejskiej odpowiednik Koła Obywatelskiego, Narodowy Obóz Gospodarczy, postawił na swej liście nr. 10 w obrębie pierwszych 40 miejsc — 19 następujących właścicieli nieruchomości: Witold Hedinger, Stefan Kalamański, Stanisław Libera, Wiktor Maćkowiak, Franciszek Budzyński, Dr. Włodzimierz Krzyżankiewicz, Mikołaj Górski, Henryk Suchowiak, Jerzy Drobnik, Stanisław Stempniewicz, Dr. Edward Taylor, Wiktor Gładysz, Jan Rybelski, Józef Teofil Goebel, Stanisław Filipowski i Feliks Godlewski.

Kandydatury te mówią nam najlepiej, że obrony interesów właścicieli nieruchomości szukać musimy w Narodowym Obozie Gospodarczym i jego liście.

nr. 10

Na kogoż mielibyśmy głosować? Na stronnictwa radykalne? Lub na te, które niby mniej są radykalne, ale z tamtymi idą dla demagogii, gdy chodzi o sprawy, dotyczące właścicieli nieruchomości? Mielibyśmy przeto głosować na listy słabe, które w najlepszym razie przeprowadzą kilku radnych?

Nie! Nam chodzi nie tylko o to, by do rady miejskiej weszło możliwie wielu właścicieli nieruchomości, ale ponadto o to, by należeli oni do klubu wpływowego, decydującego w radzie miejskiej, by głosy naszych kolegów ważyły w wielkim klubie, a tem samym ważyły w całej radzie miejskiej.

Takim klubem będzie jedynie klub radnych, który wyjdzie z łona Narodowego Obozu Gospodarczego. Żaden inny nie będzie miał ani w skromnym przybliżeniu tyłu radnych, ani tyle wpływu. Dlatego nie tylko rozum, ale prosty instynkt samozachowawczy każe właścicielom nieruchomości głosować na listę nr. 10.

Niech każdy dopilnuje, by nie tylko jego żona, dorosłe osoby z rodziny i otoczenia spełniły w niedzielę 6 października swój obowiązek obywatelski i wykonały swoje obywatelskie prawo, ale ponadto, by i inne rodziny w domu głosowały na listę nr. 10, a wówczas zwyciężą nasi kandydaci właściciele nieruchomości i zwyciężą

Narodowy Obóz Gospodarczy

stytucji? Nie. Wysunięto hasła gospodarcze.

Nowy Sejm zebrał się w marcu 1928. Pomimo, że w orędziu Prezydenta, otwierającym sesję, wyraźnie powiedziano, że głównym zadaniem tego Sejmu jest rewizja konstytucji, — ani rząd, ani B. B. przez 11 miesięcy nie w tym kierunku nie działali.

Wreszcie w lutym 1929 ukazał się projekt B. B. A 25 marca zaraz po uchwaleniu budżetu Sejm został zamknięty. Mówiono, że po Wielkanocy będzie zwołana sesja specjalnie dla zagadnień konstytucyjnych. To nie nastąpiło. Zamiast sesji całego Sejmu, p. Sławek proponował, aby obradowała tylko komisja konstytucyjna. Tym argumentem wojuje prasa rządowa, zarzucając większości Sejmu, że przez odrzucenie wniosku p. Sławka, opóźniła prace konstytucyjne.

Pomijając już niezgodność z regulaminem, trzeba powiedzieć otwarcie, że jest to stawianie prawdy do góry nogami.

Jeśli rząd i B. B. chcieli istotnie posunąć sprawę konstytucji, to czemuż nie zwołano całego Sejmu?

Dlatego, że za ważniejsze od konstytucji uznano ochranianie rządu pułkowników przed niemilemi atakami, no i — urlopy.

Wreszcie teraz. Zamiast we wrześniu, po długich wywczasach, zwołać Sejm i polecić mu przystąpić do prac nad rewizją konstytucji, organizuje się jakieś prywatne konferencje w zupełnie niedobranem towarzystwie.

Skąd te sprzeczności? Pochodzą one stąd, że sfery rządzące ponad sprawę ustroju państwa postawiły własne utrzymanie się przy władzy. Tu się robi wszelkie możliwe wysiłki, tam: ut aliquid fecisse videatur.

A potem chce się przerzucić odpowiedzialność na innych, co jednak jest robotą zbyt grubo szyta. Społeczeństwo już zna „rzeczywistą rzeczywistość”

M. K.

Harmonje i zgrzyty

W uzupełnieniu sprawozdania z wczorajszej uroczystości zamknięcia Powszechnej Wystawy Krajowej podajemy z przemówienia prezydenta Ratajskiego następujące ustępy:

„Zamykając dzisiaj Wystawę, możemy z dumą stwierdzić, że ziściła nie tylko wszystkie pokładane w niej przy otwarciu nadzieje, ale że wynikami swemi moralnymi i materialnymi przeszła najsmielsze oczekiwania.

„Polakom pokazała Polskę pracującą w ogniu siły twórczej i blasku słonecznej prawdy. Dodała nam otuchy do dalszej pracy pod wpływem nadzwyczajnych wyników pracy dokonanej w trudzie powojennym. Otworzyła na oścież dla całej Polski drogę do promiennej przyszłości. Zjednoczyła nas duchowo, gojąc bliźni pozostałe po bratniej rozsterce. W pawilonach wystawowych spotkała się gromadnie Polska cała, poznała się, rozumiała się i nauczyła szanować swoją pracę. Młodzież, która przeszła przez podwoje Wystawy, jest zadatkami nowego pokolenia polskiego, lepszego od ojców i dziadów.

„Powszechna Wystawa Krajowa pokazała światu całemu, jak Polacy umieją pracować i jak pożytecznym są członkiem w rodzinie ludów europejskich. Przyczem szczególnie podkreślić należy zacieśnienie przez nią węzłów przyjaźni — obok istniejących z Francją i Rumunją — pomiędzy narodami słowiańskimi, a przedewszystkiem żywe i życzliwe współdziałanie Polski z narodem czeskosłowackim.

„Cieszymy się wszyscy szczęściem odrodzonej Ojczyzny i uzyskanych dla niej w pierwszych dziesięciu latach owoców. Pragniemy wszyscy, aby Polska była nam potężną opiekunką pokoju i pracy, aby umożliwiła wszystkim obywatelom, bez różnicy światopoglądu, pracować dla niej w zgodzie i miłości.

„Sądzę, że Powszechna Wystawa Krajowa przyczyniła się w dużej mierze do urzeczywistnienia tych nadziei i że możemy wszyscy z zadowoleniem powiedzieć: spełniliśmy dzieło dobre i pożyteczne.”

Uczestnicy wczorajszej uroczystości zamknięcia Powszechnej Wystawy Krajowej byli zdziwieni niecierpiącym z charakterem chwili tonem polemicznym przemówienia prezesa rady ministrów, p. dr. Świtalskiego, tonem — ażeby użyć jego własnego określenia — „przejaskrawiającym wszystko”. Słyszeliśmy o „żargonie politycznym”, o „języku krzykłym”, o „tyradach czy jeremiadach”, o „marnych względach szerzenia strachu” itp.

Ludzie pytali: po co to w tej chwili i na takim miejscu? Jedni tłumaczyli to sobie zamiarem premjera, by tym sposobem zmanifestować „energję” rządu „silnej ręki”; inni znowu, wręcz przeciwnie, sądzili, że p. dr. Świtalskiemu zależało na odejściu się od pesymizmu, który zwykł w narodzie polskim widzieć naród idiotów, nieczemników i nierobów. Urzędowego wyjaśnienia intencji premjera dotąd niema.

Prześladowanie Polaków w Rosji

Warszawa, 1. 10. (Tel. wł.). Prasa sowiecka donosi o wykryciu „kontrewolucyjnej polskiej organizacji katolickiej” w Penzie. Kilkunastu Polaków, w tej liczbie proboszcza parafii katolickiej aresztowano i osadzono w więzieniu.

(w)

Walka o art. 19

(Od własnego korespondenta

„Kurjera Poznańskiego“)

Genewa, 28 września.

Zgromadzenie Ligi Narodów zatwierdziło sprawę art. 19 paktu, jako ostatni punkt swego porządku dziennego. W ostatniej bowiem chwili można było dojść w tej sprawie do porozumienia przez przyjęcie uchwały, która nie zawiera niebezpiecznych i raziących momentów, jakie chciały do niej wprowadzić Niemcy i Węgrzy, lecz która nie mniej stanowi otwarcie różnych możliwości, jakie daje art. 19 państwom, myślącym o znoszeniu traktatów.

Byłoby więc wielkim błędem z naszej strony, gdybyśmy wskutek odroczenia zamysłów niemieckich uznali, że sprawa artykułu 19 jest zlikwidowana i że z tej strony nie grozi już nam żadne niebezpieczeństwo. Ze jest wręcz przeciwnie, świadczy chociaż następujący komentarz półoficjalnego niemal organu Ligi „Journal de Genève“:

„Odroczenie propozycji, odnoszącej się do artykułu 19, dokonane zostało w końcu w postaci, która unie możliwi ostateczne pogrzebanie tej sprawy. Chińczycy otrzymali to, co ich obchodzi, a więc możliwość przedłożenia Lidze Narodów sprawy traktatów „nierównych“; ci wszyscy, jak my, którzy uważają, że stałość instytucji politycznych jest niemożliwa i niebezpieczna, otrzymali to, że Zgromadzenie potwierdziło znowu istnienie artykułu 19, a państwa, które obowiązują się nieścisłością traktatów, uzyskały to, że niczego nie dodano do paktu, co rozumie się samo przez się“.

A więc i tu zwyciężyła taktyka genewska: dogodzić każdemu, niczego ostatecznie nie zatwierdzić, pozostawić wszystkie furtki otwarte i zapewnić wszelkie ewentualności.

Wystarczyło zresztą patrzeć na przebieg tej sprawy, by dostrzec istnienie w samej Genewie sił, dążących do nadania artykulowi 19 pełnej wartości.

Dnia 10 września delegacja chińska wystąpiła z propozycją zbadania art. 19. Stosownie do regulaminu Zgromadzenia propozycję tę odesłano do komisji porządku dziennego, która miała zdecydować, czy sprawę tę wpisać na porządek obrad.

Dnia 11 września komisja porządku dziennego czterema głosami (Francja, Rumunia, Hiszpania i Chili) przeciwko trzem głosom (Niemcy, Austria i Litwa) postanowiła odrzucić propozycję chińską.

Powstaje nieopisan alarm. Chińczycy grożą opuszczeniem Genewy. I wówczas występuje na scenę sam sekretarz generalny Ligi Narodów, sir Eryk Drummond, który, w obawie o spoistość instytucji genewskiej, wywiera presję na komisję porządku dziennego, by cofnęła swoją uchwałę.

Dnia 13 września komisja porządku dziennego, po wycofaniu groźb chińskich, wpisuje sprawę art. 19 na porządek dzienny i odsyła ją do komisji pierwszej (prawniczej) Zgromadzenia. (Ładny precedens dla stosowania groźb przez Niemcy przy podobnej sprawie.)

Dnia 19 września komisja obraduje nad tą kwestją. Zainteresowanie olbrzymie. Rozgrywa się jedno z najbardziej pasjonujących posiedzeń genewskich. Oświadczenia Niemiec i Węgrzy brzmią groźnie, jak zapowiadzi zblizajace się powoli burzy. Między zainteresowanymi delegacjami uwijają się członkowie sekretariatu generalnego, inspirując i reżyserując posiedzenie. Czynny jest zwłaszcza p. Commert, szef sekcji informacyjnej.

Delegacja polska milczy, nikt z nią nie rozmawia, nikt się do niej nie zbliża.

Wobec braku porozumienia komisja postanawia wybrać podkomisję. Członków jej ma ustalić przewodnicząca komisji, czyli w praktyce sekretariat generalny. Wybór mówi sam za siebie. Na 10 członków podkomisji wchodzi aż trzech zdeklarowanych zwolenników rewizji: Niemcy, Węgrzy i Chiny, przy czym Niemcy i Węgrzy reprezentują ten sam punkt widzenia, więc zdawałoby się, że reprezentacja jednego z tych państw byłaby wystarczająca, lub że przynajmniej, gdy wchodzi Niemcy wejdzie również Polska. Dzieje się inaczej. Zdeklarowanych przeciwników rewizji było również trzech (Jugosławia, Francja i Belgja). Cztery pozostałe państwa: Anglja, Japonja, Włochy i Chili nie mają naogół ustalonego w tej sprawie stanowiska i nie są tu żywotnie zaangażowane. Sam więc wybór podkomisji wskazywał, że propozycja chińska napotyka na więcej sympatii, niż się sądziło.

W dniach 20, 21 i 23 pracuje podkomisja. Walka jest ostra. Trzeba było wybrać podkomisję, która ostatecznie ustaliła tekst rezolucji. Właściwie

wszystkie możliwości, jakie daje artykuł 19, były w podkomisji rozważane. Była nawet mowa o tym, czy jednomyślność Zgromadzenia jest potrzebna do zalecenia rewizji. Ogromne spory wywołała sprawa, czy należy zaliczyć artykuł 19 do najważniejszych w pakcie. Chińczycy początkowo odstąpili od swego projektu ogólnego badania art. 19 i chcieli się zadowolić indywidualną możliwością korzystania z niego. Ale Angljcy woleli nadać sprawie charakter ogólny, a nie szczególny, zwrócony przeciw nim. Poza tem Anglja nie chce się teraz narażać Chinom.

Dnia 24 września komisja prawnicza uchwalila tekst rezolucji, która cprawda nie przewiduje powołania komisji badań nad artykułem 19, ale sama już ustala poniekąd procedurę przy stosowaniu tego artykułu. Dopiero 24 września zabrał głos delegat Polski.

Delegacja polska trzymała się w tej sprawie szczególnej taktyki. Chcąc wykazać, że rewizja traktatów nie może dotyczyć Polski, postanowiła w tej sprawie milczeć. To wspaniałe stanowisko byłoby może imponujące, gdyby przekonało kogokolwiek, że art. 19 w niczem Polsce nie zagraża. Niestety to się nie

Praca na rzecz listy narodowej nr. 10 robotą — „antypaństwową“!

Dowiadujemy się, że w jednym z tutejszych urzędów państwowych udzielono odnośnym działaczom narodowym „zyczliwej rady“, by się bezwzględnie wycofali z wszelkiej pracy na rzecz listy Narodowego Obozu Go-

spodarczego, jako z roboty — „antypaństwowej“!

Jakiem to mianem nazwać, wie nasza opinia publiczna. Odpowiedź na to da ogół narodowy w niedzielę, idąc ławą do urny wyborczej i rzucając głosy na listę nr. 10.

Dokoła wyborów do rad miejskich**Wielki wiec kobiet w Obornikach**

Oborniki, we wrześniu.

W czwartek dnia 27 września b. r. wieczorem odbył się w przepięknej sali p. Klugowej wiec kobiet w sprawie wyborów do rady miejskiej w Obornikach.

Zebrańie rzeczowem przemówieniem zagalil energiczny prezes Kola Stronnicstwa Narodowego, p. Stanisław Ulatowski, zapraszając na przewodniczącą zebrańia zasłużoną działaczkę narodową p. Helenę Skąpską, a na sekretarkę p. Hermanową.

Doskonały referat o obecnej sytuacji politycznej, wyborach do rady miejskiej wygłosiła znana społeczna działaczka, p. pułkownikowa Krzyżagórska z Poznania. Również znakomite przemówienie o bolączkach gospodarczych i znaczeniu wyborów do ciał samorządowych wygłosił p. Grzegorzak, kapitan rezerwy W. P.

W czasie dyskusji chciała zabrać głos przedstawicielka socjalistów, lecz obecni nie pozwolili jej na przemówienie.

Na wniosek p. przewodniczącej uchwalono jednomyślnie w dniu 6 października głosować na listę narodową nr. 3.

Na zakończenie zebrani odśpiewali z przejęciem „Boże coś Polskę“.

Napaści „siódemki“

„Prawda“ i „Nowy Kurjer“, organy listy nr. 7, w dalszym ciągu napałają na nasz obóz. Organ N. P. R. pisze m. i.:

„Tyle broniliście do tego czasu ekonomicznych interesów ogółu mieszkańców Poznania, ile wam to dogadzało i ileście na tem zarobili!... Wasz program gospodarczy w polityce miejskiej streszczał się do tego czasu w hasło: Brać, co można, z posad i stanowisk dla siebie“.

Byłoby poniżej naszej godności, odpowiadać na tego rodzaju oszczerstwa „idealistów“, spokrewnionych z tutejszym miejskim biurem kwaterunkowym. Nasi zwolennicy dadzą na to odpowiedź w niedzielę przy wyborach.

Poprawianie „Gasnącego światła“

Warszawskie pisma zwracają uwagę na „poprawienie“ artykułu min. Piłsudskiego w komunikacie, podanym oficjalnie prasie zagranicznej. „Poprawiono“ mianowicie ustępy, w którym Piłsudski mówi o tem, z czem chciał wystąpić do posłów na owej, niedoszłej do skutku, konferencji.

„Przemówienie — brzmi komunikat dla

stało. Taktyka ta przypomniała raczej strusia, chowającego głowę w piasek. Nie zażegna się niebezpieczeństwa, udając, że się go nie widzi, i że ono nas nie dotyczy. Raz trzeba mu stawić czoła, a im prędzej to nastąpi, tem lepiej. Gdyby wszystkie państwa zajęły takie stanowisko jak Polska, Niemcy i Węgrzy przeprowadziłyby wszystkie swe postulaty. Na szczęście państwa Małej Ententy walczyły energicznie, i im głównie należy zawdzięczać, że rezolucja jest pozbawiona groźnych ostrzy.

To, co się działo w tym roku w Genewie, jest uwerturą do przyszłych, dalszych rozpraw. Zbyt często sprawa art. 19 wpływa teraz na porządek dzienny, aby nie widzieć w tem celowej reżyserji i inspiracji. Zbyt silnie była ona również forsowana w Genewie, aby móc uwierzyć w jej platonizm. A dopiero w roku przyszłym Niemcy pzbędną się okupacji Nadrenji.

Polsce oczywiście nikt nie odbierze kawałka ziemi na podstawie artykułu 19. Ale daje on możność nacisku dyplomatycznego, może być przedmiotem targów i stwarza podstawę do agitacji przeciw stabilizacji obecnych stosunków. Trzeba być ślepyim, by nie widzieć, że na tem tle przygotowuje się ofensywa przeciw Polsce. Byłoby lekkością sprawę tę lekceważyć.

R. Piestrzyński.

się do rządu z propozycją elektryfikacji pięciu województw objętych projektem uprawnienia Harrimana, lecz na zasadach odmiennych. W odróżnieniu od tego ostatniego oferta wspomnianych grup uwzględnić ma w szerokiej mierze potrzeby konsumentów energii elektrycznej, przede wszystkim zaś samorządów. Czynniki te sprzeciwiały się projektowi Harrimana. Oferta, o której mowa, odpowiada programowi elektryfikacyjnemu ministerstwa robót publicznych i przewiduje zarówno wyzyskanie sił wodnych, jak i wielkie linje przesyłowe.

Dokoła krotoszyńskiego Polsk. Czerw. Krzyża

Z Krotoszyna piszą nam:

„Zarząd Polskiego Czerwonego Krzyża w Krotoszynie znajduje się w rękach „sanacyjnych“. Swego czasu „Kurjer Poznański“ wytknął już fakt, że zarząd ten samowolnie przeznaczył znaczną kwotę na cel o charakterze politycznym, a mianowicie na t. zw. fundusz dyspozycyjny min. Piłsudskiego. Wobec tego członkowie P. C. K. przekonani narodowych wystąpili z organizacji, podając przyczyny.

„Obecnie Czerwony Krzyż w Krotoszynie uradza t. zw. „wielki tydzień“ w czasie od 29 września do 6 października. Narzuca się pytanie: czy i tym razem społeczeństwo miejscowe ma dawać pieniądze na Czerwony Krzyż, by następnie szyć one na cele o charakterze politycznym — partyjnym? Czas, by ustalo tego rodzaju szafowanie groszem publicznym.“

Incydent zlikwidowany

Wobec oświadczeń odnośnych organizacji, poświęconych sportowi i wychowaniu fizycznemu, że się nie solidarizują z akcją pp. Stürmera, Langiego itd., która do ruchu sportowo - fizycznego usiłowala wnieść agitację wyborczą, uważamy incydent ten za zlikwidowany. Ze względów zasadniczych musielimy akcję wspomnianą potępić. Sądzimy, że pp. Stürmer, Lange itd., po rozważeniu sobie sprawy na chłodno, sami uważają dziś zamaganie atmosfery organizacji, służących sportowi i wychowaniu fizycznemu, za niemożliwe, i że uznają narówni z nami podstawę ich ogólną - narodową a bezpartyjną i apolityczną za jedynie słuszną.

Rozwiązanie zarządu Kasy Chorych w Grudziądzu

Warszawa, 1. 10. (AW). W czasie inspekcji Kasy Chorych w Grudziądzu p. min. Prystor rozwiązał zarząd Kasy Chorych oraz komisję rewizyjną i rozjemczą. Komisarzem rządowym mianowano mjr. Kucharzskiego.

Kłopoty koalicji rządowej w Niemczech

Berlin, 1. 10. (PAT.). Uwaga kół politycznych skoncentrowana jest dokoła rozpoczętej wczoraj popołudniu nadzwyczajnej sesji Reichstagu, której porządek obrad wypelnia całkowicie sprawa reformy ubezpieczeń od bezrobocia. Obrady sesji obliczone są na 4 dni, w piątek bowiem nastąpi otwarcie kongresu stronnictwa demokratycznego. Niemiecko-narodowi oraz komuniści od kilku dni już zapowiadają bezwzględną obstrukcję przeciwko obradom Reichstagu przez zgłoszenie całego szeregu wniosków i interpelacyj.

Sprawa reformy ustawy o ubezpieczeniu od bezrobocia stanowi więc przedmiot największej troski kół rządowych, gdyż pomimo czteromiesięcznych pertraktacji między stronnictwami koalicji rządowej nie udało się osiągnąć w tej sprawie porozumienia.

„Pluie de Fleurs“

PERFUMY, cudowny zapach, WODY KWIATOWE, MYDŁO I PUDER. Tw 885.

J. SZACH — WARSZAWA.

Tylko 10 dni **Zawiadomienie** Tylko 10 dni
EKSPONATY FUTER z P.W.K.
najnowsze modele
Firmy H. SCHOLL, Warszawa, Marszałkowska 124
będą sprzedawane w **POZNANIU, ul. Bukowska nr. 5, II. ptr.**
Pw 5764-40,84. Tamże prz.)ujemy zamówienia.

Echa akcji Rechberga

Rechberg o zaproponowanych przez siebie warunkach sojuszu francusko - niemieckiego

Paryż, 11. 10. (PAT) Rechberg zakomunikował przedstawicielowi ag. Havasa warunki, jakie zaproponował w celu zawarcia sojuszu francusko-niemieckiego:

1) Wzajemne związanie interesów głównego przemysłu obu krajów;

2) porozumienie wojskowe, przy czym siła zbrojna Niemiec miałaby wynosić 3/5 sił zbrojnych Francji, a sztab generalny byłby francusko-niemiecko-belgijski. Rechberg dodał, że naszkicował te warunki w swej rozmowie z marszałkiem Fochem. Marsz. Foch oświadczył, że jest przeciwny, iż sojusz wojskowy i polityczny, oraz wzajemne powiązanie interesów przemysłowych uniemożliwiłoby nową wojnę;

3) Ewakuacja Nadrenji;

4) Prowizoryczne utrzymanie za-

wartych układów w sprawie odszkodowań;

5) Zwrot Gdańska i korytarza pomorskiego, wolna żegluga na Wiśle, wspólnota interesów przemysłowych na G. Śląsku, utrzymanie status quo terytorjalnego, wciągnięcie Polski do sojuszu.

Inne klauzule przewidują utrzymanie bez zmian granic zachodnich, zaniechanie weta w sprawie „anschlusu” Austrii do Niemiec, możliwość przystąpienia Anglii do sojuszu. Rechberg dodaje, że taki sojusz uczyniłby możliwą przyjaźń niemiecko-polską (!) i wzmocnił pozycję polską w stosunku do Bolszewji (!). Francja i Niemcy, oświadczył Rechberg, bez jednego wystrzału armatniego mogłyby wskrzęsić imperjum Karola Wielkiego.

Nowa serja wielkich katastrof żywiołowych

Trzęsienie ziemi na wyspach Hawajskich

London, 1. 10. (AW) Według doniesień z Hilo na wyspach Hawajskich wydarzyło się tam onegdaj rano 7 min. 10 wielkie trzęsienie ziemi. W ciągu 24 godzin obserwatorium w Hilo zanotowało 50 wstrząsów podziemnych.

Główna ulica miasta przedstawia obraz wielkiego spustoszenia. Dwa krateru m. in. wulkan Mauna - Loa wznowiły działalność. Wulkany wyrzucają lawę i popiół. Wśród ludności szerzy się panika.

Strasliwy orkan nad Antylami i Florydą — Powódź w Meksyku — Ponad 100 osób zginęło

London 1. 10. (AW) Według doniesień z Nassau, stolicy wysp Bahama (Antyle) cyklon wyrządził tam ogromne szkody. Wszystkie niemal budynki na wyspach odniosły uszkodzenia. Wiele statków znajdujących się na morzu zatono.

by zmarły. 1000 osób jest bez dachu nad głową.

Starek duński „Montagne”, znajdujący się w porcie, został zerwany z kotwicy i rzucony o skały. Na szczęście 10 podróżnych i 23 ludzi załogi udało się uratować. Amerykański statek tonący w pobliżu brzegów, rozpaczliwie wzywał pomocy. Statek prawdopodobnie zatonął. Również statek „Scandia” domagał się pomocy, donosząc o poważnych uszkodzeniach. Poza tem dwa statki amerykańskie i jeden angielski są bardzo poważnie uszkodzone.

Nowy Jork, 1. 10. (AW) Strasliwy huragan, szalejący w ciągu ostatnich dni nad Oceanem Atlantyckim osiągnął w niedzielę popołudniu południowo-wschodnie wybrzeże Florydy. Szereg miejscowości uległ zupełnie zniszczeniu. Wiadomo już obecnie, że są także znaczne straty w ludziach.

W Nassau orkan spowodował śmierć 8 osób. 14 osób jest ciężko rannych. W południowej Florydzie 3 oso-

by zmarły. 1000 osób jest bez dachu nad głową. Nowy Jork, 1. 10. (AW) Strasliwy huragan, szalejący w ciągu ostatnich dni nad Oceanem Atlantyckim osiągnął w niedzielę popołudniu południowo-wschodnie wybrzeże Florydy. Szereg miejscowości uległ zupełnie zniszczeniu. Wiadomo już obecnie, że są także znaczne straty w ludziach. Nowy Jork 1. 10. (AW) Jak donoszą z Meksyku, kraj został nawiedzony klęską kolosalnej powodzi. Wyłała rzeka Metzittlan, zalewając 4 miasta w stanie Hidalgo. Rzeka wlewała tak szybko, że wielu mieszkańców nie zdążyło zabezpieczyć swych domów, a także wielu nie zdołało uciec z życiem. Według ostatnich doniesień ponad 100 osób znalazło śmierć w falach Metzittlan. Tysiące ludzi obozuje pod gołym niebem na wyżej położonych częściach terenu.

Dwa olbrzymie pożary

Splonęło miasteczko Słupia Nowa w pow. kieleckim i wieś Krynickie w pow. białostockim — Są ofiary w ludziach

Kielce, 1. 10. (Tel. wł.). Wczoraj o godz. 4 nad ranem w miasteczku Słupia Nowa w pow. kieleckim wybuchł olbrzymi pożar, który szerząc się z gwałtowną siłą, objął w krótkim czasie całe niemal miasteczko.

W akcji ratunkowej wzięły udział straż ogniowa z okolicznych miejscowości oraz ludność. Przyczyną pożaru było zapalenie się lnu, złożonego na piecu w mieszkaniu jednego gospodarza. Bez dachu pozostało przeszło 300 osób.

Pożar powstał w zabudowaniach niejakiego Pawlikiewicza. Zaalarmowano okoliczne strażnice pożarne. Na miejsce przybyło 7 straży, m. i. z Kielca i Ostrowca Kieleckiego.

Do godz. 4 popołudniu splonęło kilkadziesiąt zabudowań, a także dużo inwentarza żywego. Pożar trwa w dalszym ciągu.

Podczas ratowania dobytku uległ ciężkim poparzeniom niejaki Władysław Grzegorzewski. Stan jego jest beznadziejny. Jak słychać są dalsze ofiary w ludziach.

Białystok, 1. 10. (AW.). We wsi Krynickie, powiatu białostockiego w

jednej z zagrod wybuchł pożar, który gwałtownie rozszerzył się i objął wkrótce całą wieś. Ogółem splonęło 70 domów mieszkalnych i 38 stodół z tegorocznymi zbiorami oraz wiele różnych zabudowań gospodarczych wraz z inwentarzem żywym i martwym. M. i. splonęła doszczętnie szkoła powszechna oraz wspólnota mleczarska. Straty wynoszą według dotychczasowych obliczeń 2 600 000 zł.

Podczas pożaru wpadła do studni i poniosła śmierć na miejscu 70-letnia Anna Kuczyńska.

W akcji ratunkowej wzięły udział straż ogniowe z okolicznych miejscowości oraz ludność. Przyczyną pożaru było zapalenie się lnu, złożonego na piecu w mieszkaniu jednego gospodarza. Bez dachu pozostało przeszło 300 osób.

Wszyscy sprawcy zamachów bombowych znajdują się już pod kluczem

Kto należał do zbrodniczej szajki?

Lwów, 1. 10. (AW) Policji lwowskiej udało się wykryć wszystkich sprawców zamachów bombowych na Targach Wschodnich. Z informacji policji wynika, że sprawcy zamachu należeli do konspiracyjnej ukraińskiej Organizacji Wojskowej. W ostatnich czasach na czele tej organizacji, silnie już zdemoralizowanej, liczącej kilka dziesiątków osób na terenie Lwowa, stał Włodzimierz Popański, słuchacz trzeciego roku filozofii

na uniwersytecie lwowskim. Prócz zamachów bombowych na Targach, planowano dwa dalsze akty terrorystyczne, a mianowicie napad rabunkowy na karetkę, wiozącą pieniądze pewnego przedsiębiorstwa państwowego na prowincji oraz skrytobójcze morderstwo na osobie podkomisarza policji politycznej Józefa Fedyniszyna. Wербunkiem do organizacji terrorystycznej zajmował się niejaki Krużelnicki, student drugiego roku filo-

zofji, zamieszkały na Zniesieniu. M. in. udało mu się wciągnąć Józefa Kuryluka lat 23, rolnika, Józefa Nahorlewicza, lat 21, syna ogrodnika, Włodzimierza Łomiszkę, urzędnika prywatnego, Leona Hoszowskiego introligatora, Włodzimierza Machnickiego, Włodzimierza Dobriańskiego, ucznia gimnazjum prywatnego i Romana Karczmarczyka. Pozatem w skład grupy zniesieńskiej wchodził Roman Bida, Michał Tereszczuk i Jan Wacek. Wymienione wyżej akty terrorystyczne miały być dokonane w okresie Targów Wschodnich.

Z polecenia sędziego dla spraw szczególnej wagi Ojaka, który brał udział już we wstępnych dochodzeniach, osadzono wszystkich terrorystów w więzieniu przy lwowskim sądzie okręgowym.

Pogrzeb śp. kard. Dubois

Paryż, 1. 10. (PAT). Dziś rano odbył się pogrzeb kardynała Dubois.

Warszawa, 30. 9. (PAT.) Wczoraj w godzinach rannych w katedrze św. Jana odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne za spokój duszy ks. kardynała Dubois. Na nabożeństwie, celebrowanym przez J. E. ks. kardynała Kakowskiego, obecni byli: ambasador francuski Laroche wraz z personelem ambasady, wojskowa misja francuska, oraz charge d'affaires Stolicy św., msgr. Colli.

Losy domu Mickiewicza w Kownie

Warszawa, 1. 10. (Tel. wł.). Jak słychać, władze miejskie w Kownie wydzierzawiły słynny dom Mickiewicza Związkowi Esperantystów. (w)

Skazanie szpiega niemieckiego

Warszawa, 1. 10. (Tel. wł.). W Katowicach skazano na rok więzienia Bernarda Seklera, oskarżonego o szpiegostwo na rzecz ościennego państwa. (w)

Przeciw Bucharinowi

Warszawa, 1. 10. (Tel. wł.). Z Moskwy donoszą, że prasa sowiecka ponownie atakuje Bucharina i opozycję pravicową. Moskiewska „Prawda” grozi Bucharinowi, że zostanie wydalony tak jak Trocki z granic Rosji sowieckiej, jeżeli nie zaprzestanie krytyki biura politycznego partji, na którego czele stoi Stalin. Pismo zaznacza, że jest to ostatnie upomnienie, po którym nastąpią represje.

Powodem naganki na Bucharina jest kolportowany szeroko wśród robotników jego list otwarty do Stalina, który mówi że Stalin zamiast dyktatury proletariatu prowadzi dyktaturę osobistą i ostrzega robotników, że wybiła 12-sta godzina dyktatury proletariatu. (w)

Spokojna niedziela w Austrii

Wiedeń, 1. 10. (PAT.) Dzienniki poniedziałkowe stwierdzają z zadowoleniem, że dzień pochodów i masowych wieców miał, z wyjątkiem kilku nieznaczących epizodów, przebieg spokojny. Dzienniki uważają fakt ten za pierwszy sukces gabinetu Schobera.

Srebrne gody małżeńskie

Srebrne gody małżeńskie obchodził znany kupiec poznański p. Bolesław Adamczewski z małżonką swą Włodzimierą z Brodziaków, córką lekarza śp. Wojciecha, znanego działacza narodowego na Górnym Śląsku. P. Bolesław Adamczewski, właściciel sklepu konfekcyjnego przy Al. Marcinkowskiego 13. od przeszło 25 lat prezes Sodalicii Kupców, przez szereg lat był wiceprezsem Towarzystwa Młodzieży Kupieckiej i jest gorliwym propagatorem szczytnej idei budowy pomnika Najstarszego Serca Jezusowego, jako skarbnik tegoż Komitetu. Za działalność na polu religijnym z okazji 25-lecia jako prezes Sodalicii, odznaczony został p. Bol. Adamczewski orderem papieskim „Pro Ecclesia et Pontifice”. Na intencję Jubilatów odbyło się nabożeństwo w Kościele Bożego Ciała, które odprawił O. superior Mieloch — jezuita. Dowodem szacunku i życzliwości, jakie doznawają pp.

Adamczewscy, jest wielka liczba nadesłanych gratulacyj, złożonych piśmiennicie i osobiście. M. i. przesłał życzenia J. Em. ks. Kardynał - Prymas Ilind. Jubilatowi — Szczęść Bożem! (k)

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,89 3/10 zł, w Gdańsku na Warszawie 8,88 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,08 zł, gotówką — 211,66 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,70 zł, gotówką — 172,36 zł.

Poznańska Giełda Pieniężna

Poznań, 1 października 1929. Zapoczątkowanie miesiąca giełdowego odbyło się spokojnie i zauważono większą chęć do zawierania transakcyj. Do notowania doszło tylko kilkoma papierami, gdyż inne transakcje nie kwalifikowały się.

Z pap. proc. wzgl. lokacyjnych wzrosła się 5 proc. pożyczki konwersyjnej 49,75 — 50 proc. w płatności oraz premj. dolarowa za którą płacono 60,—. 8 proc. listy dolarowe ziemskie oddawano po 92,50 proc. (przy dew. 8,90). Mniejszą ilość pożyczki inwestycyjnej handlowano po 119,— oraz 6 proc. listów żytnich po 25,—. Dopytywano się o 4 proc. listy zast. konwert. po 41,— bez oddawców.

Akcje bankowe i przemysłowe bez notowania i bez obrotów.

Z pap. nieoficjalnych płacono za Bank Cukrownictwa 145,—

Cedula urzędowa z 1 października 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 49,75—50% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 92,50% O.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premjowa serja II 60,— P.
Tendencja: Spokojna.

Giełda warszawska

dnia 1 października 1929 r.
Waluty Gotówka
Dol. Stan. Zjedn. tr. 8,89 sp. 8,91 kup. 8,87

Dewizy:
Belgia tr. 124,24 sp. 124,55 kup. 123,93
Londyn „ 043,34 „ 043,45 „ 043,23
Paryż „ 034,98 „ 035,08 „ 034,9
Budapeszt „ 155,17 „ 155,97 „ 155,17
Holandia „ 358,04 „ 358,94 „ 357,14
Szwajcaria „ 172,10 „ 172,58 „ 171,67
Wiedeń „ 126,45 „ 125,76 „ 125,14

Papiery państwowe i obligacje:
5% pożycz. premj. dol. 062,50 063,0 062,50
5% pożycz. konvert. 000,00 049,75 050,00
10% pożycz. kol. 000,00 000,00 002,50

Akcje w złotych:
Bank Polski 169,50—169,75
Bank Zachodni 000,00—07,00
Kijewski 000,00—030,00
W. T. Węgla 003,00—007,50
Cegielski 037,50—038,00
Starachowice 000,00—024,00
Klucze 000,00—069,00

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 1 października 1929

Pszonica march. od st. zał. 221,00—223,00

Tendencja mocniejsza.

Zyto march. od st. zał. 179,00—182,00

Tendencja mocniejsza.

Owies march. od st. zał. 166,00—176,00

Tendencja mocniejsza.

Jęczmień c. i. orzarny 196,00—216,00

Tendencja spokojna.

Jęczmień past. i. orzemysł. 170,00—186,00

Tendencja spokojna.

Kukurydza loco Berlin 207,00—208,00

Tendencja spokojna.

Mąka pszenna 28,25—33,50

Tendencja spokojna.

Mąka żytnia 24,50—27,25

Tendencja spokojna.

Ospa pszenna 11,60—12,25

Tendencja spokojna.

Ospa żytnia 10,80—11,25

Tendencja spokojna.

Groch Victoria 36,00—44,00

Groch dr. jad. 28,00—33,00

Groch past. 21,00—23,00

Makuchy rzepakowe 18,50—19,00

Makuchy niane 24,30—24,60

Wytloki suche 12,00—12,20

Srut Soja 19,00—20,50

Stoma 2. pras. drut. 1,25—1,45

Stoma p. pras. drut. 1,05—1,20

„ ows. pi. drut. 1,05—1,30

„ jęczm. drut. 1,00—1,20

„ 2. dl. wiaz. 1,30—1,50

„ 2. pras. sznur. 1,15—1,30

Stoma p. pras. sznur. 1,05—1,20

Sieczka 1,85—2,15

Siano dr. i. polos. 2,80—3,30

Siano dr. i. polos. 3,40—3,80

Fymoteusz luźny 4,20—4,70

Siano konic. 4,10—4,60

Siano Mielitz luźne (Warta) 2,50—2,80

Siano Mielitz luźne (Havel) 2,40—2,70

Ogólna tendencja mocna.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 1 października 1929.
Wyplaty na Warszawa 46,95—47,15
Noty wielkie. 46,90—47,30

Od dziś — podwyższona taryfa kolejowa

Sprawa podwyżki ceny węgla

Z dniem dzisiejszym wchodzi w życie nowa taryfa towarowa na kolejach polskich, wprowadzająca na szereg artykułów o około 20 proc. przeciętnie. Wśród tych artykułów figuruje również węgiel w przewozie wewnętrznym (węgiel eksportowego podwyżka ta nie obejmuje).
Jednocześnie w najbliższych dniach ma nastąpić orzeczenie komisarzy

demobilizacyjnego w sprawie zatargu o podwyżkę plac górników na Górnym Śląsku, którzy wystąpili z poważnymi żądaniem podwyżkowie. Oczekują, że orzeczenie arbitrażowe przyzna górnikom około 10 proc. podwyżki, co oczywiście odbije się na podwyżce cen węgla. Sprawa nowej ceny rozstrzygnięta będzie za kilka dni.

Sprawy śląskie w Radzie Ligi Narodów

Rada Ligi Narodów rozpatrywała pięć skarg mniejszości niemieckiej z polskiego G. Śląska i trzy skargi Polaków ze Śląska opolskiego. W większości wypadków dostarczony Radzie materiał nie był dostatecznie wyjaśniony i tak zawily, że postanowiono sprawę odłożyć do czasu, aż będzie wyjaśniona przez komisję mieszaną i urząd dla spraw mniejszości na Śląsku.

Rada Ligi nieraz już zwracała dawniej uwagę, że skarżące mniejszości powinny zwracać się ze swymi zażaleniami naprzód do władz państwa, którego są obywatelami i dopiero po wyczerpaniu tych instancji, udawać się do Ligi. Jeżeli chodzi o G. Śląsk, tak część polską, jak i niemiecką, to istnieją tam instytucje międzynarodowe: komisja mieszaną i urząd dla spraw mniejszości, które mają te spory rozstrzygać. Alarmowanie byle drobiazgiem członków Rady Ligi Narodów, jak to czynią Niemcy, jest rzeczą wprost śmieszną, co słusznie podkreśla katowicka „Polonia”, ironizując na temat 10-letniego Karliczka Lubosa z Tarnowskich Gór, co do którego ma Rada Ligi rozstrzygać, czy zna na tyle język niemiecki, by mógł uczęszczać do szkoły mniejszościowej... To też słusznie odesłano w Genewie te drobiazgi do śląskiej komisji mieszanej.

Lecz w innym wypadku ponieśliśmy dotkliwą porażkę. W sprawie kar, wymierzonych przez sądy rodziców, nie chcącymi posyłać dzieci do do szkoły polskiej. — Rada Ligi zdecydowała zwrócić grzywny wraz z kosztami sądowymi, a przedstawiciele Polski w Radzie Ligi na taką decy-

zję Rady zgóry wyrazili swą zgodę. A więc czynnik międzynarodowy zniósł wyrok naszych sądów przez co naruszona została nasza suwerenność państwowa.

W sprawie skargi niemieckiej, dotyczącej szkoły mniejszościowej w Koszęcinie Rada Ligi nie powzięła żadnego postanowienia i zaproponowała rządowi polskiemu zakomunikowanie nazwisk dzieci oraz podanie rodzicom powodów zamknięcia szkoły. W sprawie strajku szkolnego oprócz zniesienia kar pieniężnych, otrzymała Rada przyrzeczenie od rządu polskiego, że dalsze grzywny za bojkotowanie szkoły polskiej nie będą wyznaczane. Odebranie patentu górnikiem Mrozikowi przez urząd górniczy w Katowicach Rada Ligi zatwierdziła. Spór w sprawie polonizacji spółki brackiej w Tarnowskich Górach po dłuższej dyskusji odroczono do następnej sesji Rady Ligi. Od rozpatrywania skargi dyr. Pietscha, usuniętego ze Zjednoczenia Hut Królewskiej i Laury Rada Ligi powstrzymała się.

W sprawie napadu na aktorów polskich w Opolu Rada zadowolili się memorjałem rządu Rzeszy niemieckiej, wskazującym na środki zapobiegawcze, wydane przez władze opolskie celem obrony mniejszości polskiej.

Skargę Związku Polaków, dotyczącą odmawiania ludności polskiej sprzedaży ziemi, odroczono do sesji styczniowej. Wobec skargi na brak dostatecznego zabezpieczenia ludności polskiej w Niemczech Rada Ligi uznała za wystarczające zapewnienie delegata niemieckiego, że rząd Rzeszy uczyni wszystko możliwe w kierunku ochrony mniejszości polskiej.

parceleli budowlanych udziałowcy wpłacili około 60.000 zł, na budowę zaś około 70.000 zł. Dzięki temu spółdzielnia nabyła 75 parcel budowlanych pomiędzy ul. Warszawską a Krańcówą (na granicy Śródkki i Komandorji). Parcele te, liczące przeciętnie po 500 m kw, sprzedaje się członkom po 2 zł za metr. Obecnie rozpoczęto już na tym terenie budowę 12 podwójnych domków dla 24 rodzin. Budowę prowadzi inż. F. Brzeziński.

Kilku rodzinom niezamożnym zarząd spółdzielni chce przyjść z pomocą, udzielając parcel na splatę i to w cenie 1,50 za metr. Spółdzielnia ma zamiar zakupić ponadto szereg innych terenów na Dębcu, Górczynie itd.

Chwalebna inicjatywa Stronnictwa Narodowego spotkała się z czynnym poparciem niektórych działaczy społecznych i instytucyj. I tak prezes Seweryn Samulski ofiarował na cele spółdzielni 7.000 zł, firma H. Cegielski zaś otworzyła kredyt do wysokości 30.000 zł, częścią w gotówce, częścią w materiałach budowlanych, firma Hedinger 30.000 zł w materiałach, firma Blask 5.000 zł w materiałach, ponadto szereg banków poznańskich dzięki inicjatywie dyrektora Banku Związku p. Brzeskiego wyraził gotowość pośpieszenia z pomocą kredytową do wysokości 100.000 zł.

W radzie miejskiej poparło wydatnio akcję „Domu Własnego” Koło Obywatelskie. W zbliżających się wyborach do rady miejskiej, które odbędą się w najbliższą niedzielę, tj. dnia 6 bm., należy wobec tego poprzeć jak najsilniej listę Narodowego Obozu Gospodarczego i oddać głos z kartką nr. 10.

Plan terenów zakupionych przez „Dom Własny” przy ul. Warszawskiej, jak również projekty budowanych przez spółdzielnię tę domków, podajemy jednocześnie w „Ilustracji Poznańskiej”, dołączonej do dzisiejszego numeru naszego pisma.

**PRZY ZAKUPACH ZWAŻAJ
CZY JESTEŚ W SKLEPIE
POLSKIM I CHRZEŚCIJAŃSKIM!**

Związek Tow. Przemysł. i Rzemieśln. w Poznaniu

Komunikat Nr. 12

Minął już zorganizowany i przeprowadzony przez nas I. Wszelchpolski Zjazd Rzemiosła i Drobnoego Przemysłu, a że udał się ponad wszelkie oczekiwania pomyślnie mimo różnych przeszkód i trudności, (krótki okres przygotowawczy, brak funduszy koniecznych itp.) nie potrzebujemy osobno zaznaczać. Opisała go już prasa codzienna wszystkich odcieni.

Naszem zadaniem obecnie, bodajże najważniejszym, jest przeprowadzenie ważkich postulatów, na tymże Zjeździe uchwalonych. Ze względu na to, jak również ze względu na powstałe z powodu Zjazdu wielkie koszty, upraszamy wszystkie nasze Towarzystwa, które się jeszcze nie wywiązały z swych zobowiązań, o zastosowanie się do znanej uchwały Zjazdu Prezesów z dnia 7 lipca br. i jaknajspieszniejsze przekazywanie nam odnośnych sum na „Fundusz Zjazdu”.

Równocześnie prosimy o regulowanie zaległych składek tak za I półrocze jak również płatnych składek za II półrocze. Bez tego bowiem ucierpieć musiałyby prace, jakie mamy przed sobą.

Donosimy również uprzejmie, że w końcu listopada br. odbędzie się stosownie do uchwały Zjazdu Prezesów z dnia 7 lipca br. ponowny Zjazd Prezesów, celem powzięcia bardzo ważnych postanowień dla dobra Związku. Bliższe szczegóły, miejsce i program Zjazdu Prezesów, podamy w następnym komunikacie.

Upraszamy zatem: o spieszne przesłanie nam przez zainteresowane Towarzystwa uwag, dotyczących nowego podziału okręgów, jak również o przesłanie nam wypełnionych kwestionariuszy, celem uzupełnienia spisu Towarzystw i liczebności członków.

Zaznaczamy, że udział z prawem głosowania w zbliżającym się Zjeździe Prezesów będą miały tylko Towarzystwa, należące do Związku i wywiązujące się z obowiązków przepisanych statutem Związku.

Ponieważ t. zw. „rozłam” w Związku został zupełnie zlikwidowany a Związek t. zw. „scesyjny” z przydomkiem „im. sp. Czypickiego” już nie istnieje, przeto wzywamy wszystkie bez wyjątku towarzystwa nie należące z takich czy innych przyczyn do Związku, ażeby w myśl starej zasady „w jedności siła” — dalej — wykonując rezolucje Wszelchpolskiego Związku, nie zwlekaly i jak najspieszniej przesyłały swe deklaracje przystąpienia do Związku. Sprawy tej nie należy lekceważyć, gdyż Zjazd Prezesów będzie na swym porządku dziennym miał bardzo ważne dla całego rzemiosła sprawy.

Rzemiosłu i Przemysłowi Cześć!
(—) Fr. Górczak, prezes.
T. Piotrowski, syndyk.

Zaopatrzenie emerytalne pracowników kolejowych

Z dniem 1 września br. weszło w życie rozporządzenie rady ministrów z dnia 4 lipca 1929 r. Dz. U. R. P. nr. 57/29 p. 448 o zaopatrzeniu emerytalnym etatowych pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” i o zaopatrzeniu pozostałych po nich wdów i sierot oraz o odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki.

W myśl §§ 53 i 55 cytowanego rozporządzenia ulegną przerachowaniu zaopatrzenia emerytów kolejowych oraz pozostałych po pracownikach i emerytach kolejowych wdów i sierot a wreszcie ulegną przerachowaniu odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki.

Stosownie do § 3 rozporządzenia Ministerstwa Komunikacji z dnia 6 sierpnia 29 r. nr. I/174222/4129 Dz. U. Min. Kom. nr. 11/29, w sprawie wykonania wymienionego rozporządzenia rady ministrów, ulegną przerachowaniu w pierwszym rzędzie zaopatrzenia emerytów państw zaborczych, potem zaś zaopatrzenia, przyznane z tytułu służby polskiej według kolejności lat, w których zostały przyznane.

Dyrekcja oznajmia, że przerachowanie zaopatrzeń oraz odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki nastąpi z urzędu w wyżej wymienionym porządku po wydaniu przez Ministerstwo Komunikacji szczegółowych wyjaśnień, wobec czego wnioski emerytów względnie wdów i sierot w powyższych sprawach wniesione do Dyrekcji pozostaną bez odpowiedzi.

Dyrekcja nadmienienia wreszcie, że stosując się do okólnika Ministerstwa Komunikacji z dnia 3. 9. 1929 r. nr. I/19296/4/29 podwyższyła już zaopatrzenie emerytów b. państw zaborczych oraz pozostałych po pracownikach i emerytach kolejowych b. państw zaborczych wdów i sierot, z 75 proc. dotychczas pobieranego na 100 proc. tj. zrównała ich pod względem procentualnego uposażenia z emerytami polskimi.

Podwyższone emerytury będą wypłacane już 1 października br. wraz z różnicą za miesiąc wrzesień.

Nowy poseł rumuński w Polsce

Warszawa, 1. 10. (AW). Dziś przybywa do Warszawy nowomianowany minister pełnomocny Rumunii Cretzeanu. Min. Cretzeanu, jak się dowiaduje Agencja Wschodnia, złoży w czwartek dn. 3 bm. listy uwierzytelniające Prezydentowi Rzeczypospolitej. Tego samego dnia w godzinach wieczornych przyjmie przedstawicieli prasy polskiej oraz korespondentów pism zagranicznych.

Targi chmielu w Lublinie

Lublin, 1. 10. (AW) Dnia 30 września zostały otwarte pierwsze Targi Chmielu w Lublinie. Przemawiał prezes Lubelsko - Wołyńskiej Izby Handlowej i Przemysłowej w Lublinie, p. Michniewski, kierownik zarządu radca ministerjalny Czerwiński, poczem szef wydziału rolnego inż. Wojewódzki ogłosił Targi za otwarte.

Targi chmielu wzbudziły duże zainteresowanie. Przybyli na nie kupcy nie tylko krajowi ale i zagraniczni. W pierwszych godzinach otwarcia targów dokonano już kilku transakcyj.

W sprawie eksmisji mieszkaniowych

Warszawa, 1. 10. (AW). W ostatnich dniach Sąd Najwyższy powziął decyzję w sprawie eksmisji mieszkaniowych. Dotychczas po 2-miesięcznym nieplaceniu komornego sąd niemal automatycznie przychyłał się do skargi właściciela i wydawał wyrok eksmisyjny. Na podstawie orzeczenia Sądu Najwyższego eksmisja zależeć będzie od szczegółowej oceny sądu, który również może przyznać słuszność lokatorowi w momencie istnienia ważnych powodów zaległości w placeniu.

Reforma ustroju Banku Angielskiego

Wiedeń, 1. 10. (PAT.). Dzienniki wiedeńskie donoszą z Londynu:

Koła finansowe i przemysłowe oczekują, że Snowden na kongresie partji robotniczej w Brighton zapowie w czwartek, iż wielka ankieta państwowa w sprawie polityki kredytowej i giełdowej Anglii rozpoczęta zostanie natychmiast.

Rząd przedłożył propozycje, w jaki sposób ma być zarząd Banku Angielskiego zmodernizowany i poddany ostrej kontroli ministerstwa gospodarki społecznej. Dotychczasowy zarząd banku, składający się wyłącznie z bankierów, zmieniony ma być przez powołanie przedstawicieli rządowych, przedstawicieli związków przemysłowych i związków robotniczych.

„Mydło a piękność”, „Mydło a kosmetyka”, „Mydło a postęp”.

Rozwodnić się w naszej epoce o mydle wydaje się conajmniej dziwnem. Jednak, jeżeli propaganda za używaniem mydła do mycia ciała należy już obecnie do zamierzonej przeszłości, to o ile chodzi o mycie twarzy mydłem, istnieją jeszcze dotychczas pewne powątpiewania i wiem, że wiele osób nie używa mydła do mycia twarzy. Jest to nieprąd, który, rozumie się, ma swoje uzasadnienie, albowiem, jeżeli skóra ciała świetnie znosi prawie każde mydło, to skóra twarzy nie odznacza się taką odpornością i częste użycie niewłaściwego mydła wywołuje podrażnienie i czerwone plamy. Dlatego też całą naszą uwagę winna być zwrócona na właściwy dobór mydła. Mydło winno być spreparowane z dobrego zwierzęcego (nie roślinnego) tłuszczu, winno być neutralne (obojętne), bez nadmiernej zasadowości lub nadmiaru tłuszczu, nie powinno ono w razie dłuższego przechowywania zatracać swego koloru lub nabierać przykrego zapachu. W skórę bardzo wrażliwą na wodę i mydło polecam wetrzeć przedtem nieco tłuszczu (lanolina, mitna, encerina). Z mydeł krajowych i wyszczonemi wyżej zaletami dobrego i łagodnego mydła odznacza się mydło Ray o zawartości żółtka jaja kurzego, które chętnie polecam w mej praktyce prywatnej.

Dr med J. Kacaw
Warszawa
specjalista kosmetyki lekarskiej.

Do spółdzielni przystąpiło około 100 udziałowców, ludzi niezamożnych, jak robotnicy, rzemieślnicy, drobni kupcy oraz pracująca inteligencja. Na zakup

DZIAŁ GOSPODARCZY

Konjunktury

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	28. 9.	24. 9.	25. 9.	26. 9.	27. 9.	28. 9.
Pszemica						
Warszawa	40,00	40,00	—	40,00	40,00	—
Poznań	39,00	—	39,00	—	39,00	39,00
Lwów	38,50	—	—	—	—	—
Lublin	41,00	—	40,00	40,00	40,00	39,00
Zyto						
Warszawa	25,25	24,75	—	24,25	24,25	—
Poznań	24,00	—	24,00	—	24,00	24,00
Lwów	24,75	—	—	—	—	—
Lublin	24,00	—	24,00	24,00	24,00	23,00
Jęczmień						
Warszawa	25,50	25,50	—	25,50	25,50	—
Poznań	26,00	—	26,00	—	26,00	26,00
Lwów	21,00	22,75	—	—	—	—
Lublin	24,00	—	24,00	24,25	24,25	23,50
Owies						
Warszawa	25,00	25,00	—	25,00	25,00	—
Poznań	23,00	—	23,00	—	23,00	23,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	23,50	—	23,00	23,00	22,50	22,50

Krajowy rynek zbożowy wykazuje w chwili obecnej dostateczny nasycecie wszystkimi najglówniejszymi gatunkami zbóż. Z łatwością zostają pokryte wszelkie zapotrzebowania młynów jak i kupców zbożowych. Magazyne są bardzo mało; transakcje zawiera się ogólnie i to na ilości niezbędne w obrocie tygodniowym.

Zarówno cena pszenicy jak i żyta nie uległa w ciągu ostatniego tygodnia zmianom. W cedulach giełdowych utrzymuje się pszenica na poziomie 40 zł za podwójny centnar, cena zaś żyta oscyluje między 23,75 a 24,25 zł. Dość znaczne było zapotrzebowanie na jęczmień browarniany, którego jednak nie dostarcza się na rynek w żądanym gatunku. Rolnicy nie śpieszą się z wyprzedawaniem zbóż, szczególnie jeżeli chodzi o większą własność, która najniezbędniejsze potrzeby pokryła pieniędzmi, uzyskanymi z zastawu zboża. Temu należy przypisać ustabilizowanie się cen oraz osłabienie dowozu na rynki zbytu.

Na rynkach światowych notuje się wybitnie słabą tendencją dla żyta i pszenicy.

Przetwory ziemniaczane

Nasz eksport mączki kartoflanej natrafiał w ub. roku na nadzwyczaj trudne konjunktury eksportowe. Wobec stale uwydatniającego się pogorszenia, trzeba się było w pierwszym rzędzie zwrócić do rynku wewnętrznego i tu uzyskać nadwyżkę w zbycie. Na rynkach zagranicznych uniemożliwia nam konkurencję Holandia, która przy zeszłorocznym urodzaju kartofli wyprodukowała krochmal w ilości, przekraczającej znacznie zapotrzebowanie rynku światowego. Skutkiem tego ceny obniżyły się do poziomu przedwojennego, a nawet poniżej. W Polsce natomiast ceny na surowiec trzymały się mimo wszystko na poziomie, który nie pozostawał w żadnym stosunku do osiągniętych cen za gotowy produkt na rynku światowym. Ażeby powetować ujemne saldo w produkcji krochmalu, przeczucy się krajowe przetwornie ziemniaków na fabrykację syropu. Znalazł on na rynku krajowym szerokie zastosowanie, bo tak produkcja jak i zbytu syropu wzmożyły się w stosunku do roku poprzedniego o mniej więcej 100 procent. Obecnie istnieje silna tendencja, aby unormować stosunki na rynku syropowym przez utworzenie porozumienia kartelowego, które uregulowałoby wysokość kwot kontyngentowych, organizację zbytu itd.

Nawozy sztuczne

Alarmujący charakter mają wiadomości, które napływają z kół przemysłowców, wytwarzających sztuczne nawozy. Koła te uskarżają się na gwałtowne zmniejszenie zamówień w przemyśle superfosfatowym. Popyt nań uległ cyfrowo dość wielkiemu obniżeniu, co się w pierwszym rzędzie przypisuje niskim cenom zboża. Pesymiści orzekają, że nie należy się spodziewać naprawy w tym i w przyszłym sezonie o ile ceny zboża nie ulegną wydatnej wyższe. Kredyty nawozowe udziela się zazwyczaj na 6—

miesiący. Wyplacalność dłużników jest naogół dobra, mimo że zachodzą liczne wypadki prolongat; protesty wekslowe zdarzają się przeciw bardzo rzadko.

Cement

W ostatnich czasach zbyt na cement, który utrzymywał się do niedawna na stosunkowo bardzo wysokim poziomie, spadł, a to w związku z ogólnym zastojem w ruchu budowlanym, tak z powodu braku inicjatywy prywatnej, co i zahamowania rozmachu inwestycyjnego z pieniędzy publicznych. Również i eksport tegoroczny znajduje się poniżej poziomu roku zeszłego. Co do eksportu utrzymuje się jednak w kołach fachowych mniemanie, że zainteresowane cementownie dołożą wszelkich starań, aby powetować sobie straty, ponoszone na

rynku wewnętrznym, wzmocnionym eksportem.

Manufaktura

Rynek przędzy bawełnianej notuje dalszą poprawę sytuacji, w związku z wzrastającym zapotrzebowaniem klienteli. Przędzalnicy łódzcy podwyższyli ostatnio ceny przędzy o 2 proc. tłumacząc to tem, iż ceny które dotąd obowiązywały, nie były odpowiednie z cenami surowej bawełny.

Na europejskim rynku wełnianym od kilku tygodni uwydatnia się tendencja zniżkowa, która prawdopodobnie wzmocze się jeszcze wskutek stotoków, jakie zapanowały w Australii. Na dorocznym przetargu wełny rzucono na rynek tak olbrzymie masy towaru, że ceny załamały się gwałtownie i w porównaniu z rokiem ubiegłym są o jakie 33 proc. niższe.

Z działalności Zw. Obrony Przem. Polsk.

Na zebraniu Związku obrony przemysłu polskiego, o którego przebiegu referowaliśmy już, p. Szafranek złożył obszernie sprawozdanie z całorocznej działalności związku, które podajemy w streszczeniu.

Z chwilą ustabilizowania waluty polskiej i ustania zarobków, wypływających z dewaluacji, przemysł polski zaczął odczuwać brak instytucji, któraby nieprzerwanie stała na straży wytwórczości polskiej, zapoznawała szeroką publiczność z jej wyrobami i przez wskazywanie braków regulowała jej rozwój. Brak ten wykazał w niedługim czasie ujemne skutki, gdyż społeczeństwo zakupowało nadmierne ilości towarów zagranicznych, kurs naszej waluty uległ wahaniom i zaledwie połowę jego wartości wspólnym wysiłkiem i z wielkimi ofiarami zdołaliśmy uratować.

Wzorumając się na zagranicy, gdzie od lat kilkadziesiąt istnieją z wielkim pożytkiem dla państwa i społeczeństwa towarzystwa, mające na celu propagowanie wytwórczości krajowej i rugowanie zagranicznych wyrobów, związany został z inicjatywą kilku przemysłowców i działaczy robotniczych z końcem r. 1925 Związek Obrony Przemysłu Polskiego. — Dzisiaj już współpracuje ze Związkiem większa część organizacji przemysłu polskiego wszystkich kategorii, od organizacji ciężkiego przemysłu począc, a na centralnych organizacjach rzemieślniczych kończąc, tworząc przez to poważny zespół propagandy przemysłu polskiego. Podnieść tu również należy współpracę organizacji społecznych i zawodowych, jak i poszczególnych jednostek.

Stając po czterech latach istnienia przed społeczeństwem, zarówno tem, które w jakikolwiek sposób poparło ZOPP., jak i przed tem, które tylko odczuwało skutki jego pracy, ZOPP. zadowolony jest z tego, że mimo wielkich braków, ujawniających się w początkach każdej pracy społecznej, poważną część programu swego mógł zrealizować, przeprowadzając propagandę za pomocą prasy, organizacji, szkoły oraz własnych wydawnictw.

Związek Obrony Przemysłu Polskiego część swej pracy poświęcił wydawnictwu kilkunastu popularnych broszur, które w tysiącach egzemplarzy rozeszły się wśród społeczeństwa polskiego, szerząc wszędzie hasło kupowania tylko wyrobów krajowych. Niska cena tych broszur (po 10 do 50 groszy) w wielu wypadkach rozdawanych nawet bezpłatnie — oraz popularność ich treści sprawiły, że rozeszły się one wśród sfer, decydujących o rozmiarach i kierunku konsumpcji wyrobów, a których uświadomienie o konieczności kupowania tylko wyrobów krajowych jest kwestją pilną.

Książki adresowe ZOPP. z których pierwszy numer (przemysł graficzny i papierniczy) oraz drugi numer (przemysł spożywczy) opuściły już prasę, mają prócz ogólnych celów książek adresowych, jeszcze cel specjalny. Książki te wychodzą mają perjodycznie i obejmować całokształt produkcji danej gałęzi przemysłu krajowego. Forma książki adresowej ma na celu umożliwienie nabycia jej przez wszystkich zainteresowanych, raz dlatego, że zawiera dużo ciekawego materiału, a powtóre, że będąc w rozmiarach małych, kosztuje niewiele i umożliwia zorientowanie się nawet najdrobniejszym kupcom w wy-

twórczości polskiej. Dalsze książki adresowe są w opracowaniu, a wydanie ich jest zależne od poparcia ZOPP. przez daną gałąź przemysłu.

Jako pracę codzienną Związek Obrony Przemysłu Polskiego traktował informowanie zgłaszających się o źródłach wyrobów polskich. W ciągu ostatniego roku sprawozdawczego Z. O. P. P. udzielił przeszło 500 informacji o wytwórniach polskich, przyczyniając się wybitnie do większego zatrudnienia w przemyśle krajowym ze zyskiem dla przemysłowca i dla robotnika.

Starania o subwencje na fundusz propagandowy nie przyniosły większych rezultatów. Bank Gospodarstwa Krajowego przekazał na ten cel 500 zł, zaś Bank Polski pomocy swej odmówił. W dalszym ciągu wysłano pisma do ministerstwa przemysłu i handlu, oraz dyrekcji departamentu w sprawie pomocy finansowej dla Związku, oraz w sprawie konferencji międzyministerjalnej. Na konferencji międzyministerjalnej ministerstwo spraw wewnętrznych przyrzekło nie kwestionować wstawionych pozycji w budżetach samorządów na rzecz Z. O. P. P., zalecając zasięgnięcie opinii o Związku w województwach, co dotąd jednak nie nastąpiło. Ministerstwo przemysłu i handlu uzależniło subwencję od założenia oddziału w Warszawie. Dalej wysłano do województwa śląskiego i pomorskiego, do starostów krajowych, prezydentów miast, instytucji rządowych i samorządowych memorjały w sprawie zakupywania towarów pochodzenia krajowego — do wszystkich kuratorów szkółnych o wydanie okólnika wszystkim szkołom średnim.

W dalszym ciągu wysłano pisma do Prezydenta Rzeczypospolitej o przyjęcie protektoratu. — Do wicepremiera Bartla i do wszystkich ministrów oraz do Polskiej Żeglugi w Gdyni i Państwowej Żeglugi Polskiej w Gdańsku wysłano prośbę o wydanie zarządzenia celem bojkotu towarów zagranicznych.

W lutym odbyto konferencję z p. ministrem Kwiatkowskim. W Radjo Poznańskim wygłoszono 5 referatów.

Na życzenie p. ministra przemysłu i handlu wysłano memorjał do ministra komunikacji z prośbą o stałą dotację na rzecz ZOPP. i ostemplowanie biletów hasłami ZOPP.

Dnia 12 listopada 1928 r. prezes S. Samulski odbył konferencję z p. premierem Bartlem, który przyznał w imieniu rządu na rzecz ZOPP. 5.000 zł subwencji. Dyrekcja Targów Poznańskich udzieliła Związkowi 81½ metra kwadratowego dla drobnego przemysłu, z czego ZOPP. uzyskał 1.215 zł. Również duża ofiarność okazała Drukarnia Polska, drukując Związkowi kilkadziesiąt broszur p. Krzyżagórskiej — bezpłatnie.

Szczupłe środki pieniężne, napływające tylko ze składek członkowskich bez jakiegokolwiek pomocy ze strony rządu, nie pozwoliły na rozwinięcie szerszej działalności. Niemniej jednak w miarę napływania większych środków pieniężnych działalność ZOPP. wzrastała, czego dowodem jest wyjście z druku dwóch książek adresowych, jednej książki rolniczej i 8 wydawnictw propagandowych, prócz ogromnej masy ulotek i plakatów. Niezależnie od tego ZOPP. urządził w większych miastach Rzeczypospolitej tydzień propagandy przemysłu krajowego. Organizacje zawodowe, za-

równie robotnicze, jak i inne wybitnie współpracowały z ZOPP., a fakt częstego przypomnienia swym członkom o konieczności kupowania tylko wyrobów krajowych wiele przyczynił się do realizacji programu ZOPP. (tr.)

Z Rady Organizacyjnej Polaków z zagranicy

Otrzymujemy następujący komunikat z prośbą o zamieszczenie:

W następstwie Zjazdu Polaków z Zagranicy, dowiedziawszy się o utworzeniu Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy, zgłaszają się do niej obecnie z akcesem i te tereny emigracyjne, które — ze względu na stosunkowo nikłą ilość Polaków tam zamieszkałych — na zjeździe nie były reprezentowane. W tych dniach zadeklarowało gorącą chęć współpracy z Radą Organizacyjną — Stowarzyszenie „Dom Polski“ w Konstantynopolu, jako jedyna polska organizacja społeczno-dobroczynna w Turcji. Stowarzyszenie to istnieje stosunkowo od niedawna, bo od 1926 r. i obecnie posiada 46 członków. Jak prawie wszystkie organizacje na obczyźnie uskarża się ono na zbyt mały kontakt z krajem i, witając powstanie Rady Organizacyjnej, wyraża nadzieję, że w przyszłości wzmocni kontakt i współpracę z Macierzą.

W tych dniach wyjeżdżają z kraju i wracają na tereny swojej pracy wychodzącej ostatni dwaj delegaci na Zjazd Polaków z Zagranicy, bawiący dotychczas u nas. Są to: ks. Solski z Kanady i ks. Zakrzewski z Argentyny. Delegacja z Argentyny na Zjazd Polaków z Zagranicy na ręce dyrektora biura Rady Organizacyjnej p. Stefana Lenartowicza przesała pismo, w którym między innymi pisze: „My delegaci z Argentyny, śpieszymy, aby tak rządowi jak i Sz. Panu podziękować jak najserdeczniej i z całej duszy za wszystko, co dla nas delegatów uczynione zostało. Jesteśmy oczarowani i do łez wzruszeni tem, cośmy w naszej ukochanej Ojczyźnie widzieli i czegośmy doznali“.

W zakończeniu zaś tego listu delegacja Polaków z Argentyny domaga się, aby w przyszłości, przy rozdiale mandatów do Rady, uwzględnioną została reprezentacja tego choć bardzo oddalonego, lecz jednocześnie bardzo ważnego terenu emigracyjnego.

Przez szybkę

„Le roi est mort...“

Skończyła się Wystawa!

Tak już niby chciałem odetchnąć od wszystkich niewygód i znoją, tak wdychałem od tego końca, a jednak...

Kiedy zahuczały na pożegnanie gwizdki i syreny, rozdzwoniły się ostatni raz wystawowe dzwony i wstrząsnęły powietrzem pożegnalne salwy, to jednak... zrobiło się czelkowi na duszy, mówiąc z francuska, „prikór“.

Przypuszczam, że takie samo uczucie mają artyści po dobrze udanym przedstawieniu. Sypią się kwiaty, huczę oklaski. Triumf na całej linii. sukces proszę patrzeć, ale czegoś żal. Kurtyna spada. Przedstawienie, zdaje się, trwało tak krótko.

Cztery i pół miesiąca, a zleciało — teraz niewiadomo kiedy. (W tem miejscu moja kanapka wydała głuchy jęk.)

Tak się zdaje, ale z roli stolicy państwa spaść nagle do zwyczajnego prowincjonalnego miasta, z estrady zejść i zmieszać się z tłumem. Tego nie wynagrodzi nawet wysypianie się snem dobrze zasłużonych we własnym łóżku.

Chodzimy jeszcze w odurzeniu wonnych kadzideł w upojeniu triumfem i sławą. Czujemy się trochę, jak nieboszczyk po wysłuchaniu mów pogrzebowniczych, sławiących jego wielkie czyny. Zapisaliśmy złotą kartę w księdze dziejowej, teraz odwraca się ta karta i trzeba zapisywać nową.

A możebyśmy tak zabrali się do drugiej wystawy? Wystawy, która znów cały świat zadziwi. Nie za rok, to za dziesięć lat, ale z punktu zabierzmy się do przygotowywania eksponatów.

No, co, panowie?! Do roboty, cała Polsko!

Krzyknijmy hucznie na zamknięcie kochanej Pewuki!

„Le roi est mort, — vive le roi!“

X. A wery.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ohydna zbrodnia na Pomorzu

Ojciec i syn mordują sąsiada, bijąc go kijami aż wyzioną ducha

Nasz korespondent donosi z Brodnic:

W Lembarku, wielkiej wsi kościelnej, gospodarz 50-letni Witkowski, doskonały ze swym synem liczącym zaledwie 18 lat ohydnej krew w żyłach mrożącej zbrodni.

Witkowski spotkał się z handlarzem Borkowskim wieczorem w miejscowej oberży; mimo, że obaj nie żyli w dobrych stosunkach, zasiedli wraz z innymi sąsiadami przy jednym stole do kufelka piwa, przegradzając kolejki kilkoma kieliszkami wódki. Już w lokalu doszło z zupełnie błahej przyczyny do starć. Późnym wieczorem, wracając do domu, odgrażał się B. swemu sąsiadowi że go zamorduje i spali za grode, poczem się rozeszli.

W nocy, gdy B. już udał się na spoczynek, zjawił się nagle przed jego mieszkaniem W. z synem, żądając ka-

tegorycznie, by gospodarz natychmiast wyszedł na podwórze, bo w przeciwnym razie podpali jego budynki. B., nie biorąc groźby zbyt serjo i ufny w swą siłę, wyszedł mimo przestrogi żony; w tej chwili rzucili się ojciec i syn, uzbrojeni w pałki, na swą ofiarę, bijąc B. w sposób nieludzki po głowie tak długo, aż wyzioną ducha.

Morderców aresztowano jeszcze tej samej nocy i odstawiono do więzienia w Brodnicy. Pogrzeb B. odbył się na cmentarz parafjalny przy udziale prawie wszystkich mieszkańców wsi. Panuje ogromne oburzenie na sprawców, mordu, którzy się niedawno sprowadzili do L. B. licząc lat 27 osierocił młodą żonę i dwuletniego synka, który nie mógł dożyć „śpiącego tatusia“, gdy martwe zwłoki złożono w domu żaloby.

Proces b. podprokuratora Dembeckiego

Odrzucenie wniosków obrony — Zamknięcie przewodu sądowego — Jutro przemówienia stron

Po wczorajszej przerwie wznowiono o godz. 9 ponownie rozprawę, przy czem na wstępie przewodniczący komunikuje, że sąd postanowił odmówić przesłuchania powołanych przez obronę dodatkowych świadków pp.: Clossa Zaradnika, dr. Ferstena, dr. Mareckiego, adw. Iżyńskiego, sędziego Ansona, dr. Hassa, M. Tropimiuka, adw. Fitznera, prezes sądu apel. dr. Zakrzewskiego, jasnowiedza inż. Ossowieckiego i t. d.; badano natomiast mec. dr. Z. Ostrowskiego, który nie wniósł do sprawy nic nowego.

Krótko przed zamknięciem przewodu sądowego, obrona stawiała dalsze wnioski w celu rozpatrzenia różnych akt i zaciągnięcia wywiadów oraz odczytaniu korespondencji oskarżonego z których ma wynikać, że p. Dembecki istotnie wiódł życie skromne. Trybunał po naradzie postanowił odmówić wniosków.

Po załatwieniu szeregu spraw formalnych, przewodniczący dr. Cyprian zamknął przewód sądowy i odroczył rozprawę do jutra godz. 9. Środowy dzień wypełnią przemówienia prokuratorów Gardulskiego i dr. Bienieckiego, oraz mec. Szurleja i Afeny. Wyrok będzie ogłoszony prawdopodobnie w czwartek. (z)

Dwa wypadki śmierci

W trybach koła manézu — Niefortunny cyklista.

Koło zapędowe manézu w Bieganiu, (pow. pleszewski), w czasie pracy złapało 46-letniego Józefa Kluczyka, miażdżąc nieszczęśliwemu głowę, tak że poniósł on natychmiast śmierć. Pewne poszlaki nasunęły władzom podejrzenie, iż śp. Kluczyk popełnił samobójstwo. W celu wyświetlenia sprawy wszczęto w tym kierunku śledztwo.

W Gozdowie (pow. wrzesiński) Ignacy Nowak, najechał rowerem na 12-letniego Józefa Nowaczyka, który odniósł lekkie okaleczenia. Cyklista natomiast przy upadku tak się potłukł, że zmarł w szpitalu we Wrzesni. (k)

Włamanie w Gnieźnie

Okradziono jubilara na sumę około 3 tys. zł.

Nasz korespondent gnieźnieński (br.) telefonuje:

Z poniedziałku na wtorek w nocy włamali się wytrawni złodzieje do jubilara Antoniego Galczewskiego przy ul. Chrobrego 41 i skradli około 40 zegarków, danych do reparacji, wartości 3000 zł. Musieli to być nielada „fachowcy“, bowiem dostali się do sklepu przez podkop z piwnicy, gdzie wywiercili otwór.

Usiłował on również rozpruć kasę ogniotrwałą, gdzie znajdowała się większa część biżuterji, nie udało się im to jednak, bowiem zdołali zrobić otwór zaledwie 40-centym. i zostali widocznie spłoszeni, gdyż zostawili na miejscu wszelkie narzędzia zło-

na miejscowy cmentarz parafjalny. Ciężko dotkniętemu koledze i jego żonie przesyłamy wyrazy szczerzego współczucia.

— **Srebrne gody.** W sobotę 5. b. m. obchodzą swe srebrne gody małżeńskie pp. Józef Nowak z małżonką Agnieszką z Ignaszaków, zam. przy ulicy Raczyńskich 2. Msza św. na intencję czcigodnych Jubilatów w tymże dniu o godz. 9, w kościele Katarzynek.

— **Dyrektor Maksymilian Szolc** z firmy Brzeski-Auto w Poznaniu obchodzi dziś rzadki jubileusz, a mianowicie 25-lecie pracy w tej samej firmie. Ze swej strony przesyłamy serdeczne życzenia Jubilatowi.

— **Prezes Dyrekcji Poczty i Telegrafów**, p. Władysław Kaźmierski, wyjeżdża w dniu 2 bm. na 6-tygodniowy urlop wypoczynkowy. Zastępstwo jego obejmuje naczelnik wydziału, p. inż. St. Dębicki.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Zebrań Narodowej Organizacji Kobiet** odbędzie się w czwartek 3 bm. o godz. 20 w salce Św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiej 22. Referuje dr. Marja Grossmanówna: „Wrażenia z Wilna oraz sprawy wyborcze“. Prosimy o przybycie wszystkich członków. Goście wprowadzeni przez członków mile widziani.

— **Ze Zw. Hallerczyków, Placówka Poznań.** Plenarne zebranie odbędzie się w czwartek 3 bm. o godz. 19.30 w lokalu zebrań, św. Marcin 65, nad kinem Colosseum. Na porządku obrad ciekawy wykład i inne ważne sprawy. Ostatni Zjazd spowodował napływ bardzo wielu nowych członków. Zapisy na członków przyjmuje się w dalszym ciągu.

— **Z Stow. Urzędników Pozn. Urzędu Wojewódzkiego.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 3 bm. o godz. 18 w lokalu „Boulevard“, plac Nowomiejski. Na porządku obrad wykład p. dr. Krygicza oraz zmiana paragrafów 1 i 22 statutu Stowarzyszenia.

— **Z Stow. Oficerów w stanie spoczynku, Oddział Poznański.** Miesięczne zebranie odbędzie się w czwartek 3 bm. o godz. 18 w salce Kasyna Oficerskiego D. O. K. VII.

WIECZORY, KONCERTY

— **Ognisko Polek.** Zebranie uroczyste, poświęcone twórczości Chopina, odbędzie się w środę 2 bm. o godz. 18.30 na sali Stowarzyszenia Techników, św. Marcin 21. Programy odebrać można w składzie papieru p. Bachorskiej, Ratajczaka 1. Goście mile widziani.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Uroczystość pułkowa 59. p. p. Włkp.** Dowódca i Korpus Oficerski oraz Podoficerski 59 pułku Piechoty Włkp mają zaszczyt zaprosić na uroczystość obchodu Dziesięciolecia istnienia pułku oraz na Święto pułkowe wszystkich, którzy kiedykolwiek w pułku służyli i związani z nim są ideowo, a którym z powodu braku adresów nie można było doręczyć imiennych zaproszeń. Uroczystość odbędzie się dnia 5 i 6 bm. w Inowrocławiu.

WYCHOWANIA, KURSY

— **Kursy praktyczne języka francuskiego w Poznaniu** są jedynymi kursami, zorganizowanymi przez rząd francuski. Rok szkolny 1929-1930 rozpoczyna się w piątek dnia 4 bm. Kursy przyczyniają się do dokładnego poznania języka francuskiego i są przeznaczone dla

Przy otyłości, pobudza naturalna woda gorzka **Franciszka Józefa** przemianę materji w organizmie i wpływa na wysmukłość kształtów. Liczni profesorowie zalecają picie wody **Franciszka Józefa** przy otyłości serca, uważając ją jako cenny środek, stosując rano, w obiad i wieczorem po pół szklanki. Zadać w aptek. nw 4302

wszystkich. Zawierają następujące oddzielne sekcje dla pań i dla panów: przygotowawczą, elementarną i średnią, dalej sekcję korespondencji handlowej i kursy o cywilizacji francuskiej. — Wpisowe wynosi 12 zł, kwartalnie. Kursy dla początkujących są bezpłatne. W celu załatwienia formalności wpisowych, upraszamy słuchaczy o jak najwcześniejsze zgłaszanie się w sekretarjacie kursów, ul. Sew. Mielżyńskiego 26-27 (w lokalu Stow. Polsko - Francuskiego) codziennie od 6-7 po południu.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Plan zimowy Pozn. Kolei Elektrycznej** 3 bm. zaprowadza się dla tramwajów i autobusów P. K. E. plan zimowy, według którego kursować będą tramwaje z wyjątkiem linii 1 normalnie do godz. 23. Ostatnie tramwaje wyjeżdżać będą z śródmieścia na przedmieścia o godz. 23. Wagony linii 3 będą dojeżdżały do Łazienek Miejskich w miarę potrzeby aż do odwołania.

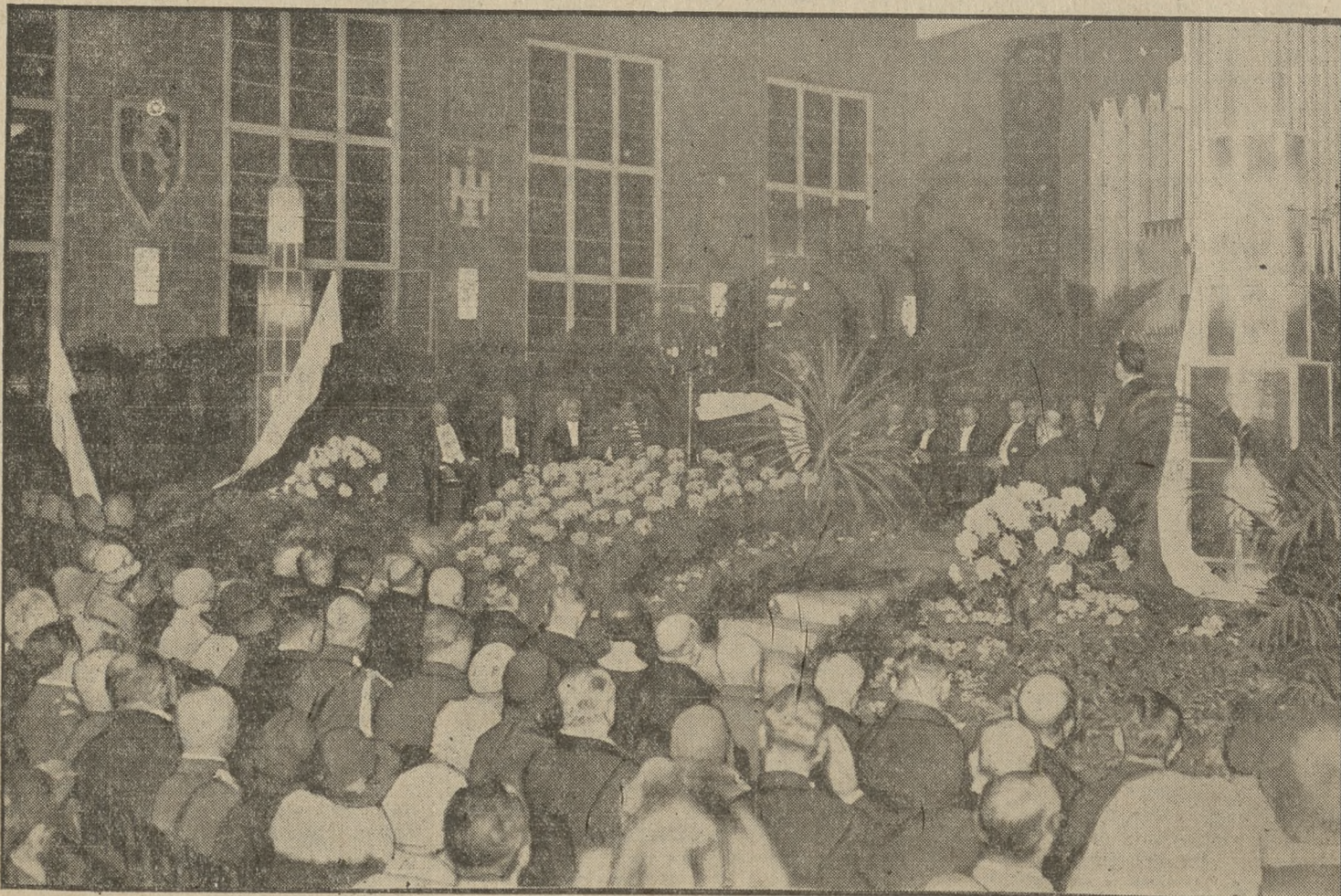
— **Dla ścisłości.** W notatce p. t. „Fakoryb“ w wydaniu porannem jest mowa o p. Arnoldzie Sommerze, a nie Gronerze, jak mylnie podano.

— **Glupiec jakiś** dopuścił się swawoli przez wybijcie szyby alarmowej, wskutek czego wyjechała niepotrzebnie straż pożarna. (z)

— **Z targu.** Dnia 30 ub. m. na pl. Sapiieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 6,40—6,80 zł; masła mleczarskiego 7,20—7,60 zł; twarogu 1,00—1,40 zł; mendel jaj 3,20—3,40 zł; litr śmietany 2,80—3,20 zł; litr mleka pełnego 40—42 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 3,20 do 3,40 zł; słoniny wędzonej 4,00—4,20 zł; wieprzowiny 3,20—4,40 zł; wołowiny 3,20—4,40 zł; cielęciny 3,20—4,80 zł; skopowiny 3,20—3,60 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4,00—4,20 zł; za drób: para kurcząt 5,00—6,00 zł; kura 4,00—5,00 zł; perlicą 6,00—8,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł; para gołębi 2,00—3,00 zł; para kuropatek 6,00—7,00 zł; za ryby: 1 kg. szczupaka 4,80—5,20 zł; karpia 4,80—6,00 zł; lina 5,00—5,60 zł; węgorza 7,00—8,00 zł; karasia 2—3,80 zł; leszcza 2—4 zł; okonia 3,60 zł; suma 4—5 zł; białych ryb 0,80 do 1,50 zł; za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 10—12 gr; pęczek marchwi 10 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 40—50 gr; szpinaku 60—80 gr; jarmużu 40 gr; 1 kg. fasoli 30 do 50 gr; fasoli szparagowej 1,20 zł; 1 kg. ra-

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Ucieczka od miłości“.
Aurora: „Cyrk Chaplina“.
Bajka: „Gazeciarze“.
Casino: „Gazeciarze“.
Colosseum: „Szajka z krozy“.
Edison: „Areny grozy“ (Artyści).
Kapitol: „Zakazana kobieta“.
Metropolis: „Intrygant“.
Odeon: „Tango miłości“.
Renaissance: „Primabalerina“.
Słońce: „Łódź podwodna S. 44“.
Stylowe: „Serce Maharadży“.
Wilsona: „Rajski ogród“.

W dniu wczorajszym, o godz. 18-tej, odbyła się uroczystość zamknięcia P. W. K. — Fotografia nasza przedstawia przemówienie generalnego dyrektora dr. Wachowiaka w westybulu reprezentacyjnym przy ul. Bukowskiej.

Czytelnikom Naszym,
przejeżdżającym
przez
Berlin
przypominamy, że otrzymają naj-
świeższe numery
„Kurjera Poznańskiego“
we wszystkich kioskach
gazetowych
na dworcach i w wiel-
kich hotelach

barberu 30 gr; 1 gł. sałatki zielonej 10 do 20 gr; białej kapusty 25—40 gr; modrej i włoskiej 40—60 gr; 1 p. rzodkiewek 20 gr; 1 p. kalarepy 15 gr; 1 kalafior 0,30—1,00 zł; 1 mdl. ogórków 60—80 gr; 1 kg. bobu 1,20 zł; 1 kg. pomidorów 0,30—0,50 zł; za owoc: 1 kg. jabłek 0,40—1,10 zł; gruszek 0,60—1,00 zł; śliwek 0,50—0,80 zł; borówek (brzosznice) 1,40 zł; 1 kg. winogron 4,00 do 5,40 zł; za grzyby: 1 kg. pieczarek 4—5 zł; 1 kg. borowików 5—7 zł; zielonek 2—3 zł; podpieńnik 2—3 zł; za mendel raków płacono 1—2,50 zł; 1 kg. chleba 40 gr. — Targ dość ożywiony, dowozy średnie. — Ceny naogół bez zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Wypadek samochodowy.** P. Górski Klemens, zamieszkały przy G. Wildzie nr. 73, donosił, że dnia 29 ub. m. przecho- dząc przez pl. Św. Krzyski, najechany zosta- ł przez nieznaną samochód, wskutek czego odniósł złamanie lewego obojczyka i zranienie ręki. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania.** P. Graj- kowskiemu Franciszkowi, zamieszka- remy przy ul. Łukasiewicza 1, skradziono tekę za wierającą 2 książki, dowody osobiste i książeczkę wojskową. Kradzież dokona- no w poczekalni 4 klasy dworca. — Z ki- osku na terenie E skradziono p. Sikor- skiemu Mieczysławowi, zamieszka- w Zakopanem, kasetkę rzeźbioną, 2 kasetki zawierające szachy i drowina, piórnik rze- żbiony, 4 pantofelki haftowane, 10 luster- rek, 2 kapelusze rzeźbione góralskie, łącz- nie wartości 300 zł. — P. Franciszkowi Brzozowskiemu, zamieszka- przy ul. Kra- szewskiego 28, skradziono w tramwaju wieszki i 75 zł gotówki. — P. Zielazkowski Maksymilianowi z Damasławka pow. Wa- growiec skradziono dowody osobiste i 50 złotych. — P. Pichliński Jadwidze, zam- przy pl. Działowym 5, skradziono garde- robę damską wart. 600 zł. (z)

— **Kradzieże i włamania.** Włama- no się do mieszkania p. dr. Rogalskiego przy pl. Działowym 5. Złodzieje przystawili drabinę do okna i wybili szybę, lecz zos- tali sproszeni i uciekli, pozostawiając drabinę na miejscu. — Ks. Kaczorowskiemu Stefanowi, zamieszka- przy św. Mar- cinie 7-8, w czasie jego nieobecności skra- dziono z mieszkania bieliznę wartości 365 zł. — W autobusie skradziono p. Til- gnerowi Romanowi, zamieszka- przy placu Karmelickim, talon i 6 kuponów pożycz- ki bułgarskiej 6 proc. z roku 1892. — Z mieszkania p. Chlapowskiej Elżbiety w Umultowie pow. Poznań skradziono futro karakułowe wart. 5000 zł. — P. Bukow- skiemu Wiktorowi, zamieszka- przy ulicy Poznańskiej 33, skradziono w tramwaju linji 11, portfel zawierający 95 zł, pasz- port i bilet kolejowy. — P. Cichockiemu Stanisławowi, zamieszka- przy ul. Wroc- ławskiej 5-6, skradziono z składnicy 40 płaszczy damskich pluszowych, wartości 5000 zł. — W tramwaju skradziono panu Frankowi Józefowi, zamieszka- w Warsza- wie, z kieszeni portfel zawierający 700 zł i wieszki na 100 zł. (z)

— **Włamywacze wtargnęli do Teatru Nowego** ubiegłej nocy. Od strony ogro- du weszli przez okno do kancelarii dy- rektora, poczem do bufetu, gdzie zabrali 60 zł gotówki, kilka butelek wódki i pa- pierosy. Następnie złodzieje dostali się do garderoby, rozbili tam walizkę wystę- pującego w Teatrze Nowym gościnnie p. Antoniego Fertnera, któremu skradli czę- ści garderoby. (k)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Pożar stodoły proboszczowskiej w Wrześni.** W poniedziałek wczorajszy spłonęła w godzinach przedpołudniowych pomiędzy godz. 10 a 11 wielka murowana stodoła probostwa wrzesińskiego. Ogień powstał podczas młócenia zboża motorem elektrycznym, prawdopodobnie wskutek nagłego zwarcia przewodu. Budynek i zboże były ubezpieczone. Straże ogniowe, tak miejska jak okoliczne, uratowały są- siednie budynki od pożaru. (y)

— **Wielki pożar powstał w Miłosła- wicach** (pow. wawrowskiego), gdzie spaliła się w dn. 30 ub. m. stodoła własność Her- mana Besslera. Wartość, łącznie ze zbo- żem i maszynami, ocenia się na 80 tys. zł. W celu ustalenia przyczyny pożaru, pro- wadzi się śledztwo na miejscu. (k)

JARMARKI

— **Murowana Goślina.** Dnia 3 paź- dziernika r. b. odbędzie się tu jarmark kramny oraz na konie i bydło. Spęd trzy- dny chlewny z powodu zarazy jest wzbro- niony.

— **Kórnik.** W czwartek dnia 3 paź- dziernika 1929 r. odbędzie się tu jarmark ogólny. Spęd swiń nie jest dozwolony.

— **Mielżyn.** Jarmark ogólny w Miel- żynie odbędzie się w czwartek 3 paździer- nika r. b.

RADJO

Programy radiofoniczne

Sroda, dnia 2 października 1929 r.

Poznań (335 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy pien. i zboż.-towa- rowej; godz. 14.15 komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 17.10 „Żywe iskry” — recytacje (wygł. prof. Oskar Zawrocki); godz. 17.30 audycja dla dzieci w wykonaniu „Wujcia - Czesia”; godz. 18.00 Schumanna: Sonata na skrzyp- ce i fortepian w wykonaniu p. Kincla, przy fortepianie p. Tyllja, kapelm. opery; godz. 18.30 pieśni w wykonaniu p. Marji Pomorskiej. Program: 1. Paderewski: a) Naguere, b) Moja pieszczotka, 2. Niewiadomski: a) Dzwony, b) Otwórz Janku, 3. Rimskij-Kor- sakow: a) Chanson Hindou, b) Gdy kocha słowik różę pak; godz. 18.55 nadprogram; godz. 19.15 „Silva rerum”; godz. 19.30 po- gadanka francuska (wygł. p. Omer Ne- veux); godz. 19.50 kronika „Tygodnia Ra- djowego”; godz. 20.05 transmisja odczytu z Katowic; godz. 20.30 koncert ludowy. U- dział biorą: Marja Gąsiorowska (sopran), Orkiestra 58 p. p. pod batutą kpt. Chmiele- wicza. Przy fortepianie p. prof. Franciszek Łukasiewicz. Program: 1. Lewicki: Marsz — Krakowiak, Chmielewicz: Zbiór pieśni polskich (odegra ork.), 2. Niewiadomski: Trzy pieśni ludowe a) Koralki, b) Dziew- czyno, c) Oj z góry strumień płynię, (odsp. p. Gąsiorowska). 3. Wieniawski: Kujawiak (odegra ork.), 4. a) Niewiadomski: Mly- nareczko, b) Szopski: Dwie pieśni ludowe. a) Przyjechaj do niej, b) Usni ze mi usni (odsp. p. Gąsiorowska). 3. Chmielewicz: Mazur „Jas” (odegra orkiestra); godz. 21.30 słuchowisko (transmisja z Krakowa); go- dzina 22.15 sygnał czasu — komunikaty PAT; godz. 22.30 radiografja; godz. 23.00 muzyka taneczna.

Warszawa (1395 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 13.00 komunikat me- teorologiczny; godz. 15.40 komunikat go- spodarczy; godz. 16.15 komunikat harcer- ski; godz. 16.30 koncert gramofonowy; go- dzina 18.00 muzyka francuska w wykona- niu orkiestry R. P. pod dyr. Józefa Ozimiń- skiego; godz. 19.25 komunikat rolniczy, meteorologiczny; godz. 20.00 odczyt z Kato- wic; godz. 20.30 koncert solistów. Wyko- nanncy: Janina Familier-Hepnerowa (for- tepian), Henryk Gołębiowski (skrzypce), dyr. Józef Ozimiński (skrz.), i prof. Jerzy Lefeld (fort.); godz. 21.30 słuchowisko z Krakowa; godz. 22.15 komunikaty.

Katowice (416 m) godz. 11.55 koncert gramofonowy; godz. 16.20 koncert gramofonowy; godz. 17.30 P. O. Regorowiczowa: „Wykłady literatury polskiej”; godz. 18.00 muzyka francuska z Warszawy; godzina 19.20 Kamila Nitschowa „Wrażenia z po- dróży po Skandynawji”; godz. 20.05 Kazi- mierz Rukowski: „Ze szkicownika mala- rza artysty w Bretanii”; godz. 20.30 kon- cert. Program: I. Mozart: Kwartet F-dur na skrzypce, altówkę, wiolonczelę i obój; godz. 21.30 transmisja z Krakowa. Słucho- wisko p. t. „Ze wspomnień cyklisty” Bolesława Prusa; godz. 22.15 komunikaty.

SPORT

Piłka nożna

Na marginesie skandalicznego meczu w Łodzi, który przegrał na rzecz „Warty” sędzia Żyd z Krakowa p. Rumpier, pisze p. i. „Kurjer Łódzki”.

„Charakterystyczne były momenty na boisku, mianowicie: gracze nabyto „utra- ceni” zostali chorzy zniesieni z boiska, lecz w chwili uzyskania bramek z karnych momentalnie wstawali i wracali zdrowi i radośni na boisko. „Warcie” w Łodzi stała się straszną krzywdą, nie do darowania. W ten sposób nie wolno starać się o pozostanie w lidze. To nie jest sport. Pu- bliczność za wyjątkiem znikomiej ilości fanatyków „Turystów” wyszła z boiska o- burzona, a sędziemu zupełnie zresztą słu- sznie zgotowaną kocią muzykę. Ogólnie stwierdzono, że p. Rumpier nieumiejętnie, bo zbyt jaskrawo przygotował grunt „Wi- śle” do tytułu mistrza.”

Stan rozgrywek o wejście do ligi. W nie- dzielnym meczu rozegranym w Wilnie „Ognisko” łatwo pokonało „82 p. p.” z Brze- ścia w stosunku 5:0 (3:0). Po niedzielnych wynikach stan tabeli o wejście do ligi przedstawia się następująco (w nawiasach ilość gier i stosunek bramek): I. grupa: 1. „Ł. T. S. G.” (Łódź) 6 pkt. (3, 8:3); 2. „Mary- mont” (Warszawa) 2 p. (2, 5:2); 3. „Legja” (Poznań) 2 p. (2, 5:3); 4. „Polonia” (Byd- goszcz) 0 p. (3, 2:12); — II grupa: 1. „Na- przód” (Lipiny) 4. (2, 8:3); 2. „Podgórze” (Kraków) 2 p. (2, 7:6); 3. „RKS” (Radom) 0 p. (2, 3:9); — III grupa: 1. „Ognisko” (Wil- no) 4 p. (2, 10:2); 2. „82 p. p.” (Brześć) 2 p. (2, 4:6); 3. „Cresovia” (Grodno) 0 p. (2, 3:9); — IV grupa: 1. „Lechia” (Lwów) 2 p. (2, 5:4); 2. „9 p. a. c.” 2 p. (2, 4:5); o mistrz- wa w tej grupie zdecyduje trzeci mecz na gruncie neutralnym.

Wydawnictwa

„Wychowanie Fizyczne”, miesięcznik poświęcony higienie szkolnej, kształceniu cielesnemu w domu, armji i stowarzysze- niach, red. nac. prof. uniwersytetu E. Piasecki, Poznań, Chelmońskiego 20. Opuścił prasę nr. 9/10 roczn. X, który zawiera m. i. artyku- ły: prof. dr. E. Piasecki. Biologiczne pod- stawy wychowania fizycznego. Z organiza- cji metodyki wychowawczej. Wizyt. W. Sikorski. Współczesne prądy w pedagogi- ce a metody ćwiczeń gimnastycznych. — Tenże. Ewolucja metody ćwiczeń gimna- stycznych na zasadach systemu Linga. — M. Krawczyk. Przyczynek do metodyki nauczania gier. — Ł. Lange. Program wi- oślarski na kursie w Wągrowcu. — Oceny książek. (Zienkowski, Parkhurst, Dressler, Piasecki, Thulin, Ministere de la Guerre). — Streszczenie (Chodźko). Z towarzystw, instytucji i zjazdów. Z posiedzeń lek. szk. Pałac wych. fiz. na P. W. K., Zlot Sokolstwa Polsk., Nar. Zlot Harcerski, Pol. kongres krajoznawczy, Wakac. kursy w Wągrow- cu. — Na mównicy. (Moment rasowy w wieku fizycznym). Od redakcji. — Kronika. — Resumes.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **K. H. „Lechia”** odbędzie swe zebra- nie w srode, dnia 2 bm. o godz. 20 w lo- kalu p. Czekaty. W czwartek 3 bm. o godz. 19.30 odbędzie się wręczenie dypl- omów mistrzowskich za r. 1928-29.

— **Stow. Młodz. Polskiej Poznań - Ła- zarcz.** Zebranie plenarne odbędzie się dn. 2 bm. o godz. 20 w ognisku przy kościele. Ważne sprawy i wykład p. Doroząty.

— **Tow. Muzyczne Kolejarzy.** Plenar- ne zebranie odbędzie się dnia 2 bm. w ja- dalni Gł. W. I. Kl. o godz. 18.30.

— **Stow. Młodzieży Polskiej, Boże Cia- ło.** Zebranie plenarne odbędzie się w srode 2 bm. o godz. 19.30 w ognisku przy Waiach Jagielly. Zapisy na członków przyjmuje się przed zebraniem.

— **Stow. Prac. Fryzjerskich.** Zebranie plenarne odbędzie się w srode dnia 2 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiego, ulica Maszalska 8. Na porządku obrad m. in. kurs czesania pań.

— **Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc”.** Zebranie plenarne odbędzie się w srode 2 bm. o godz. 19 w sali Domu Królowej Ja- dwigi; referat p. Bociana.

— **Tow. św. Władysława.** Zebranie w srode 2 bm. o godz. 19 w salce Ojców Zmarłychwstańców na Wildzie.

— **Tow. Przemysłowe „Dźwignia” - Ła- zarcz.** Miesięczne zebranie odbędzie się w czwartek dnia 3 października r. b. o go- dzinie 20 w lokalu posiedzeń p. Dusika, ul. Marsz. Focha.

— **Tow. Uczestn. Powstania Łazarcz - Górczyn.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 3 bm. o godzinie 20 w Kasyne Obywatelskim przy ul. Marszałka Focha nr. 80.

— **Stronictwo Narodowe Kolo Łazarcz.** Zebranie odbędzie się w czwartek dnia 3 października r. b. o godz. 8 wieczór na salce p. H. Smoczyka ul. Marsz. Focha, na które zaprasza się wszystkich człon- ków i sympatyków z dzielnicy Łazarza i Górczyna. Referat p. redaktora Her- niczka. Zarząd.

— **Stow. Sportowe Wędkarzy.** Zebra- nie odbędzie się w czwartek dnia 3 bm. o godz. 19 w lokalu restauracji p. Dudziń- skiego, ul. Wroniecka 4.

— **Tow. Uczestn. Powst. Wlkp. Poz- nań - Wilda.** Zebranie plenarne odbę- dzie się w czwartek dnia 3 bm. o godz. 20 w lokalu p. Zawadkowej G. Wilda 75.

— **Kolo absolwentów Miejskiej Szkoły Handlowej.** Zebranie plenarne odbędzie się 4 października o godz. 20 w szkole wy- działowej przy ul. Działających 4.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego zło- żono w dalszym ciągu:
Na pomnik Serca Jezusowego: St. Biegański 10 zł; — Beatrycja Krokowska, Sacre Coeur (Anglja) 10 zł; — Zjedno- czenie podmiistrzów budowlanych 100 zł; — N. N. 200 zł; — N. N. 5 zł; — W. W. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą opiekę 3 zł; — Dr. Bolesław Fischbach 20 zł; — K. F. 5 zł; — K. F. z podziękowaniem błogosław. Jano- wi Bosko za otrzymane łaski 5 zł; — ra- zem z poprzednio pokwitowanymi 655 zł i 2 dol.

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Car- men”. W srode pod kierunkiem dyr. Wojciechowskiego „Hrabina” z pp. Bojar- Przemieniecka, Fedyczkowska, Kislewska, Drabikiem, Gruszczyńskim, Urbano- wiczem i Wawrzynieckim. W czwartek wspaniale wystawiony balet Różyckiego „Pan Twardowski”; przy pulpicie kapel- mistrz Tyllja.

Józef Woliński wystąpi gościnnie po- raz pierwszy w piątek w operze „Ży- dówka”.
Premjera operetki „Hrabina Marica” odbędzie się w sobotę. W tytułowej par- tji wystąpi p. Grabowska, która zalicza ją do jednej z najlepszych w swym re- pertuarze; inne główne partje śpiewają pp. Fontanówna, Brańkiewicz, Raczko- wski i Sendecki. Muzycznie przygotował operetkę kapelmistrz p. Leszczyński, re- żysero p. Sendecki, ewolucje baletni- strza p. Statkiewicz, nowe dekoracje p. Jarockiego.

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś uro- czyste otwarcie sezonu zimowego, setna rocznica zgonu twórcy teatru Narodowego w Polsce, Wojciecha Bogusławskiego. — Uroczystość rozpocznie prolog Emila Ze- gadłowicza, poczem odegrana będzie trzy- aktowa komedia Wojciecha Bogusław- skiego „Spazmy modne”, w której wystą- pił po raz pierwszy nowo pozyskany arty- sta sceny krakowskiej p. L. Komornicki Jutro i w czwartek „Spazmy modne” z prologiem. W piątek po raz 110 rekordo- wa krotochwila A. Grzymaly — Siedlec- kiego „Maman do wzięcia”. W niedziele pierwsze popołudniowe przedstawienie po cenach znacznie niższych.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś prze- śmieszna farsa francuska p. t. „Pan na- czelnik... to ja!” z gościnnym występem znakomitego artysty Antoniego Fertnera, kreującego niezrównanie postać samo- zwańczego pana naczelnika. Komiczny spłót wydarzeń na małej stacyjce Mochel- ville wywołuje huragany śmiechu rozba- wionej do łez publiczności. Obsadę stanowią pp. Fiszerówna, Gruszcicka, Pe- szyńska, oraz pp. Chmurkowski, By- strzyński, Pionka — Fiszer, Smoczyński, Stróżewski i Tyłczyński.

W bieżącym tygodniu wystąpi Teatr Nowy z premjerą świetnej komedji p. t. „Kurnik” ze znakomitym Antonim Fer- tnerem w roli głównej.

— **Warszawski Teatr Objazdowy** udaje się z dniem 1 bm. pod kierownict- wem Marjana Brokowskiego i Stefana Zborowskiego w objazd po całej Polsce z głośną sztuką Eleonory Kalkowskiej p. t. „Sprawa Jakubowskiego”, sensacyjną tragedją współczesną na tle sprawy nie- winnie skazanego na śmierć przez sąd pruski robotnika polskiego. Zespół skła- da się z 18 osób. Objazd obejmuje po- cząwszy od Kalisza Wielkopolske, Pomo- rze, Górny Śląsk i Śląsk Cieszyński, wreszcie Małopolskę i Kresy Wschodnie.

KONCERT

Irena Dubiskiej i Franciszka Łukasiewicza

Irena Dubiska, najznakomitsza polska wioolinistka, niezrównana interpretatorka arcydzieł literatury skrzypcowej, której każdorazowe pojawienie się na poznańskiej estradzie koncertowej stanowi najwyższą artystyczną atrakcją dla poznańskich mel- licmanów — po wielkich triumfach na es- tradach zagranicznych powróciła na krótki pobyt do Poznania i wystąpi jedyny raz w naszym mieście w sobotę, dnia 5 paź- dziernika r. b., w Auli Uniwersyteckiej. O Ire- nie Dubiskiej wspominać można tylko z wyrazami największego podziwu. Na pal- cach można policzyć w całej Europie wio- linistki, których grę porównać można z grą naszej wielkiej artystki. Wielka muzykal- ność, wzorowa intepretacja, doskonała technika i przedziwne uduchwienie — sprawa, że gry Dubiskiej słuchacz się z najwyższą rozkoszą. W programie kon- certu Haendel, Tanglja, Mozart, Dworak, Bartok (Rumuńskie tańce) i Paganini. Po- nado w koncercie udział przyjmie nasz znakomity pianista prof. Franciszek Łuka- siewicz, kierownik „Radja Poznańskiego”, który od 2 lat nie występował na poznań- skiej estradzie. Świetny ten i niezmiernie popularny w Poznaniu artysta wykona sze- reg arcydzieł Chopina, które mają w nim niezwykłe uduchowienie i subtelność od- twórcę. Zarówno niezwykle piękny pro- gram jak i nazwiska doskonałych wyko- nawców są na najlepszą rękojmią, że koncert Dubiskiej i Łukasiewicza winien zacięka- wić cały muzyczny Poznań. Pragnąc bez wyjątku wszystkim umożliwić wysłucha- nie tego artystycznego koncertu Dyrekcja Koncertowa ustanawia minimalne ceny bi- letów od 1,05—5 zł. Sprzedaż biletów w składzie cygar p. Szejbrowskiego, Gwar- na 20 — Telefon 56-38. zw 19 293

Teatr Wielki

DZIŚ — „Carmen”.
Sroda, 2. 10. „Hrabina”, opera Moniuszki.
Czwartek, 3. 10. „Pan Twardowski”, balet Różyckiego.
Piątek, 4. 10. „Żydówka”, opera Halevy’- ego. Gośc. występ Józefa Wolińskiego.
Sobota, 5. 10. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana. Premjera.
Początek o godz. 20.
Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczonej nie będzie.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „Spazmy modne”. Premjera.
Sroda, 2. 10. „Spazmy modne”.
Czwartek, 3. 10. „Spazmy modne”.
Piątek, 4. 10. „Maman do wzięcia”.
Sobota, 5. 10. „Spazmy modne”.
Początek o godz. 20.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Pan naczelnik... to ja!” Występ gościnnie A. Fertnera
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w skła- dzie cygar p. Zygarlowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.
Teatr „Rewja” na P. W. K.
Dziś o godz. 19.15 po raz ostatni wielka rewja polska w 19 obrazach „kulig” — O godz. 22 arcywesola rewja „Jazda na wystawę”.
Bilety poprzednio do nabycia w skła- dzie cygar p. Zygarlowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie tea- tralnej, ul. Sniadeckich 12. Na P. W. K., Dwór Huggera, Centr. Rest. P. W. K.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZAPISKI REGIONALNE CZEGO MA DOKONAĆ W NAUCE MUZEUM IM. GHALUBIŃSKIEGO

Dwóch uczonych zajęło się ostatnio tym problemem. Prof. dr. Jan Czekanowski w dziesiątym tomie „Nauki Polskiej” oświadczył, że pracownicy Muzeum powinni badać całe Podkarpacie polskie. Byłoby to zadanie poważne i zaszczytne, co, kiedy wiemy, jak szczupłymi środkami rozporządza ta instytucja i jak są one niewystarczające, gdy idzie chociażby o badanie Tatr i ich najbliższych okolic. Obecnie dyrektor Muzeum, p. Juljusz Zborowski zajmuje się rolą Muzeum już w samych badaniach etnograficznych, zamieszczając o tem cenne uwagi w lwowskim „Ludzie”.

Przedewszystkiem stwierdza on, że Muzeum Tatrzańskie winno pozostać tylko t. zw. „ośrodkiem badań”, t. j. że personal jego nie musi bynajmniej sam wszystkie badania etnograficzne przeprowadzać. Jest on bardzo niełączny i nie ma na to czasu. Natomiast fachowcy i naukowcy pracownicy z całej Polski powinni wziąć Muzeum za „podstawę operacyjną” swoich badań.

Stało się to już na wycinku badań przyrodniczych. Liczny zastęp przyrodników pracuje w Muzeum i to zwaremni organizacjami, tak, że prace przyrodnicze spychają teraz na drugi plan badania etnograficzne. Te ostatnie potrzebują wskutek tego nowych punktów oparcia, t. j. nowych bezpłatnych lokali dla pracowników, tak aby ci mieli pracownie i mieszkania. Inaczej nie doczekamy się rozwoju nauk etnograficznych, mimo, że ruch naukowy na Podhalu ciągle rośnie.

Jako ośrodek badań etnograficznych, powinno Muzeum utrzymywać stały kontakt z centralnymi organizacjami etnograficznymi. W ten sposób da się zorganizować pracę i celowo ją rozłożyć, a zarazem wykorzysta się najekonomiczniej fundusze, na badania przeznaczone. W Muzeum należy zebrać jak najwięcej materiałów i zbiorów, które będą umożliwiały prace naukowe. Muzeum powinno też wydawać prace, które w nim zostały dokonane, materiały, katalogi zbiorów, archiwalia, materiały folklorystyczne itd. Powinno ono stać się punktem ogniskowym dla prac naukowych, obejmujących narazie tylko teren podhalański.

Na to wszystko trzeba oczywiście funduszy, których dzisiaj Muzeum nie posiada. Na badania, wydawnictwa i na zbieranie materiałów trzeba uzyskać stałe dotacje. Potrzeba też założyć możliwie jak najdoskonalsze pracownie fonograficzne i kinematograficzne (uwiecznienie dźwięków, śpiewów, tańców i obrzędów). Trzeba też uzupełnić i należycie wyposażać pracownię fotograficzną, która istnieje, lecz nie wystarcza. W konsekwencji więc potrzebuje Muzeum nowego gmachu, obecny bowiem jest do tych rozszerzonych celów nieodpowiedni. J. Mł.

Kościółek zbudowany rękami jednego górala. Z Zakopanego piszą nam: Niedaleko w kierunku północno-wschodnim od Zakopanego, wschodnim od Poronina leży miejscowość górską — Bukowina. Od kilku lat rozwija się i nabiera rozgłosu, jako miejsce letniskowe, dzięki wysokiemu położeniu a zdrowe, jeszcze nie rozreklamowane, więc spokojne. Bukowina ma szkołę, dom ludowy, kasę Stefczyka, straż ogniową itd., które powstanie swe zawdzięczają ruchliwości „Towarzystwa przyjaciół Bukowiny”. Ciekawym jest kościół miejscowy nie tylko ze względu na architekturę, ale i na historję swego powstania. Jest on dziełem rąk jednego człowieka, miejscowego górala. Jędrzej Kramarz, popularnie tutaj „Jędrusiem” zwany, z zawodu kołodziej, a z uzdolnień murarz, stolarz, ślusarz i rzeźbiarz, postanowił dać swej wsi i okolicy kościół. Drzewa dostarczył chętnie ś. p. Władysław hr. Zamoyski, a „Jędrus” podjął się robocizny. Praca trwała lat dwadzieścia, okoliczni górale zrzadka i dorywczo pomagali coś niecoś, aż wreszcie kościół stanął. Kilka rzeźb figur świętych, stojących w przedsionku kościoła, wykonał rzeźbiarz-samouk Wawrzyńcek. Dwadzieścia kilka lat stoi kościół w Bukowinie i tylko dach przed dwoma laty został w nim przerobiony. Piękną pamiątkę zostawił po sobie samorodny talent górala. (tk)

KSIĄŻKI NADEŚLANE

„Wojsko na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu”. Maj — wrzesień 1929. Główna Księgarnia Wojskowa.

RABINDRANATH TAGORE I KULTURA EUROPEJSKA

(Z powodu „Zerwanych Pęt”)

Głośny filozof niemiecki H. Keyserling wygłosił na zaproszenie Towarzystwa Kantowskiego odczyt o zachodnim i wschodnim sposobie myślenia, w którym scharakteryzował ciekawie oba te typy. Główną cechą myśli zachodniej jest według niego to, że dąży ona ciągle do konfrontacji realności dookołnej z pojęciem zrodzonym wewnątrz; myśl wschodnia dąży się w głąb, uważając się za organ niezależny od świata zewnętrznego. Dlatego Wschód nie może stworzyć prawdziwej nauki — dlatego Hindus „ocenia wszystkie zjawiska, tak jak my oceniamy sny”.

Określenie to przypomina się ciągle przy czytaniu Tagore'a. W całej jego twórczości mamy do czynienia z wyrazem autonomicznego dla siebie i przez siebie egzystującego świata wewnętrznego. Jesteśmy wprowadzeni w rozedrganą atmosferę głębi, która jest sobie samowystarczalna. Ta właśnie inność, odrębność jego poezji, jego spojrzenia na świat, zadecydowała w znacznej mierze o jego sukcesie w Europie.

W wydanym obecnie tomie „Zerwane pęta” (tytuł angielski brzmi: „Broken ties” — t. j. „Złamane więzy”: więzy tradycji, kasty i t. d. Opowiadanie tytułowe pokazuje nam szukanie prawdy religijnej przez dwoje młodych ludzi. Świat zewnętrzny jest ciągle współrealny, jakby dodany do wyrazistej, jedynej rzeczywistości psychicznej. Gdy po śmierci ukochanej bohater mówi spokojnie, że napotka ją w przyszłym życiu, — nie uśmiechamy się niedowierzająco, jakby to miało miejsce przy jednym i drugim europejskim autorze. Dla niego jest to prawda: pewnik nie ulegający dyskusji.

Słusznie zauważył w doskonałej przedmowie do swego przekładu „Zerwanych pęt” J. Birkenmajer, że nowe Tagore'a objawiają nam lepiej jego sztukę pisarską, niż jego powieści. Może dlatego, że w nowelach swych Tagore zbliża się bardziej do wzorów europejskich, niż w powieściach (pomimo tego, że n. p. „Dom i świat” jest wzorowany w układzie na „Pierścieniu i księżce” Roberta Browninga). W powieściach nuży nas, Europejczyków, pewna rozwickłość, brak akcji. Ale znowu stosujemy tu nasze europejskie kryteria: bo czemuż jest akcja dla świata wewnętrznego? Powieści te mówią nie o działaniu się zewnętrznym, ale o historii wewnętrznej, która ma czas, której się nie śpieszy. Ten brak pośpiechu, ta atmosfera ciszy, w której dokonują się przemiany duszy — to jeszcze jedna z cech charakterystycznych twórczości Tagore'a. Niektóre jego poezje, niektóre partie utworów prozą to prawdziwe studja w ciszy. Czy i ten moment nie przyczynił się do poczytności Tagore'a, w gwaronym, hałaśliwym świecie europejskim?

Nowele zebrane w tomie „Zerwane pęta” są istotnie skończone. Tworzą całość każda w sobie przez to, że ogarniają mistrzowsko całą sytuację psychiczną, że z momentu tworzą coś, co ponad ten moment wykracza i współdziewiczzy w harmonji z czemś obszerniejszym. Obok przejmujących opowiadań jak „W nocy”, mamy współzartobliwą nowelę o zemście Giribali, lub drgającą utajonem wzruszeniem opowieść o „wydawcy”.

Tom ten — przez to właśnie, że zbliża się genre'm i ową „akcją” do twórczości europejskiej — przywodzi nam na myśl pytanie, jaki jest właściwie stosunek Tagore'a do Europy?

Tagore zetknął się z kulturą europejską w r. 1877 gdy przybył do Anglii, gdzie studjował w Brighton School, a potem w University College w Londynie. Poznał poetów angielskich (Shakespeare, Milton, Byron, Keats — należeli do jego ulubionych autorów; wpływ „Od” Keatsa widoczny w stanzach jego utworów takich jak „Ourvsi” lub „Fate morza”) odwiedził Europę i potem. Wychowany na naukach Upaniszad nie szuka ucieczki od świata. Ty jesteś światem — świat jest tobą, mówi wiedza Upaniszad. Szukaj Boga w świecie, w

*) Rabindranath Tagore: „Zerwane pęta”. Przekład i wstęp J. Birkenmajera. „Biblioteka Laureatów Nobla”. Poznań 1929. Wegner i Sp. wyd.

naturze, w społeczeństwie. Odnałeś jedność w sobie i w świecie, a potem jedność duszy i świata — oto cel wędrowki myślowej. Wiedza ta oparta jest na miłości. „Albowiem” — mówi Upaniszady — „wszystko co istnieje czerpie początek z miłości i żyje przez miłość. Miłość jest celem wszech rzeczy i wszystko na niej spoczywa”. Tagore uczeń Upaniszad i wędrownych pieśniarzy hinduskich „baulów” — słyszmy ich echa w pięknej „Burdzie pocztowem” — musi być zatem poetą wszechobejmującej miłości.

Tagore nie odnosi się wrogo do świata europejskiego. Ojciec jego, założyciel kierunku „Brahma” Dharma, marzy o porozumieniu wszystkich religij. „Uniwersytet światowy”, stojący na miejscu, gdzie ojcu poety objawiła się prawda, utrzymywany jest wielkim sumptem przez autora „Zerwanych pęt” i otwarty dla każdego, kto szuka wtajemniczenia i porozumienia z myślą Indj. Tagore zwalczał w swych utworach i artykułach nierozsądny zwyczaj nieletnich małżeństw hinduskich, bronił misjonarzy chrześcijańskich przed zarzutami

mi współziomków, wskazując naประโยชน์ ich działalności.

Ten skrajny liberalizm i tolerancja Tagore'a nie wyklucza jednak poczucia odrębności i — wyższości kultury hinduskiej. Gdy modli się do Boga o wolną ojczyznę powie: „tam gdzie świadomość jest wolna, tam gdzie słowa wychodzą z głębi szczerości, tam gdzie duch prowadzony przez Ciebie kroczy ku ciąglemu postępowi myśli — tam, w tym raju wolności, pozwól o Ojczy, wskreszać mej ojczyźnie”. Nie uznaje walki, szowinizmu narodowego; kocha Indje jako ziemię prawdy, na Europę patrzy przyjaźnie, ale dostrzega w niej groźną przewagę „życia materialnego”. Wierzy on, że światło dla świata nadejdzie z Indj: „tak, promienie światła i radości są dość silne i szerokie na Wschodzie, by wyzwolić duszę świata”.

Czytając Tagore'a czujemy, że, pomimo całej odległości tego świata, jest on nam jednak dziwnie bliski. Jest w nim bowiem twórca, pragnący harmonjii ze sobą i światem — duch aryjski.

Dr. Zbigniew Grabowski
Oxford.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Nowi profesorowie Uniw. Stefana Batorego. Z Wilna piszą nam: Nominacje na profesorów zwyczajnych naszej Wszechnicy otrzymali: dr. Ludwik Kolanowski — prof. historii Polski i Litwy. dr. Witold Staniewicz, prof. ekonomiki rolnej, ks. dr. Bol. Wilanowski, prof. teologii dogmatycznej fundamentalnej, dr. Stan. Hiller, prof. histologii i embriologii, dr. Fel. Malinowski, prof. chorób skórnych i wenerycznych. (nw)

SZKOLNICTWO

Teatr Szkolny na I. W. K. zakończył swą działalność. W poniedziałek 30. b. m. Teatr Szkolny na P. W. K. dał na zakończenie swej działalności bezpłatne przedstawienie „Jasia i Małgosi” dla dżiatwy szkolnej. Dnia poprzedniego, w niedzielę, Kurator Okr. Szkolnego Pozn. wyraził ze sceny swą wdzięczność kierownictwu Teatru Szkolnego za skł. r. i ofiarę pracę, uwieczoną tak pomyślnym rezultatem. Bilans działalności Teatru Szkolnego podczas P. W. K. wykazuje 83 przedstawień 43 zespołów szkolnych i przeszło 30 śródołsk. Przez widownię Teatru Szkolnego przesunęło się 25 000 młodzieży, przybywającej przeważnie z wycieczkami z całej Polski. W ciągu września pokazał Teatr Szkolny na P. W. K. „Wieczornicę Kaszubską”, inscenizację „Wiesława”, świetnie zagraną „Antygonę”, „Wieczornicę Podhalańską” i występy „Teatru Marjonetek” z Katowic. Obecnie przekształcił się Teatr Szkolny na P. W. K. na Poznański Teatr Szkolny, nawiasem mówiąc pierwszy stały teatr szkolny w Rp., i rozpoczyna nowy okres swej pracy w sobotę 5 października „Wieczorem bajek i tańca dla dzieci”. Kilka najlepszych przedstawień Teatru Szkolnego na P. W. K. pojawi się, na życzenie Ministra W. R. i O. P., w ciągu listopada na jednej ze scen Warszawy.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Muzeum w Bronowicach. Z Krakowa piszą nam: Powstała myśl założenia muzeum regionalnego w Bronowicach, wsi pod Krakowem, gdzie mieszkał Włodzimierz Tetmajer i, gdzie odbyło się wesele Lucjana Rydla, unieśmiertelnione przez Wyspiańskiego w „Weselu”. Muzeum nosić ma nazwę: „Muzeum ziemi Krakowskiej im. W. Tetmajera i L. Rydla”. Prezesem komitetu organizacyjnego jest art. malarz Włodzinowski, sekretarzem — prof. dr. St. Weiner. Zarząd gminny ofiaruje kilka ubikacyj na pomieszczenie zbiorów, które stanowić będą pamiątki po Tetmajerze i Rydлу, sprzęty ludowe, stroje itd. (kr)

OCHRONA ZABYTKÓW

Arrasy na Wawelu. Z Krakowa piszą nam: Część kolekcji słynnych arrasów jagiellońskich znalazła pomieszczenie w Zamku Królewskim na Wawelu. W sali „Pod Zodjakami” znajdują się cztery arrasy, z których największy przedstawia historję wieży Babel. W przyległej sali, ozdobionej fryzmem ze scenami mitologicznymi, malowanymi przez p. Pękałskiego, znajduje się arras, przedstawiający Pop-top i dwa arrasy z cyklu zwierzęcego. Umieblowanie tych sal stanowią meble staroswieckie: szafy z 17-go wieku, krzesła kurdybanem kryte, meble gdańskie z herbami polsko- - saskimi. Urządzenia dopełniają portrety z kolekcji Mycielskich m. in. portret Marji Leszczyńskiej, Augusta II i Augusta III. W przylegającej sieni znajduje się wielki obraz: „Bitwa pod Lepanto”, portret Chodkiewicza oraz kopje portretów Stefana Batorego i Anny Jagiellonki. Jest też kilka okazów zbroi polskiej, m. in. pancierz z czasów Augusta II. (ca)

MUZYKA

„Chmiel” Stanisława Wiechowicza. Z Warszawy piszą nam: Na inauguracyjnym koncercie Filharmonji Warszawskiej wystąpi muzyk poznański p. Stanisław Wiechowicz. Będzie on dyrygował wykonaniem swego „Chmielu”, utworu, opartego na pierwiastkach muzyki ludowej, kompozycji na temat znanej pieśni weselnej. (mw)

SLAWISTYKA

„Rivista di letteratura slave”. Wyszyli niedawno dwa zeszyty (2—3 i 4-ty) tego pisma, które odgrywa coraz to poważniejszą rolę w życiu slawistyki włoskiej i umieszcza od czasu do czasu bardzo poważne studia i staranne przekłady. W dziale sprawozdawczym i recenzjnym stwierdzić można wyraźny postęp, większą zwartość i usiłowania, aby czytelników włoskich coraz to lepiej o sławistycznych literaturach współczesnych informować. Obniża jednak poziom tego pisma przewaga nadmierna aktualności i analizy nad momentami o charakterze historycznym. W dziale poloników znaj. ujemy tu piękny szkic p. Agosti o Kohopnickiej przedrukowany jako wstęp do przekładu „Itali” oraz w dziale sprawozdawczym E. Damianiego pobieżny przegląd ostatnich nasych nowości literackich. W zeszycie sierpniowym natomiast prof. Lo Gatto umieszcza swoje uwagi o Sierosze skim i jego „Zamorskim djable”, którego włoski przekład wyszedł z cyklu „Slavia”, poza-tem czytamy tu 10 sonetów włoskich Kohopnickiej w tłumaczeniu pp. Agost. i Garosci. Poza działem poloników zasługuje na szczególną uwagę obszerna i cenna rozprawa prof. Mavera o „Leopardim u Kroatów i Serbów”. (p)

VARIA

Cenzura literacka w Sowdepł. Sławna była swojego czasu inteligencja cenzorów rosyjskich, którzy występów przeciwko caratowi dopatrywali się w najnieвинniejszych zwrotach. Do historii przeszedł cenzor z czasów Mikołaja I, skreślając w podręczniku kulinarnym zbytnie wolnościowy zwrot, że pierogi należy gotować na „wolnym” ogniu. Cenzura bolszewicka nawraca do tych czasów. W roku 1922 cenzor rsowiecki skreślił w powieści zdanie o „słabej sowieckiej herbatce”, dodając uwagę, że sowiecka herbata nie może być słaba! Autorowi zaproponowano wyrzucenie wyrazu „słaba”, albo „sowiecka”. Inny cenzor nie przepuścił książki, ponieważ autor jej widział „wzniosły ideał” w miłości mężczyzny do kobiety. „W naszym proletariackim kraju wzniosłym ideałem może być tylko miłość klasowa i miłość do naszych wodzów”. (vk)

PISMA NADEŚLANE

„Orli lot” Nr. 7. Miesięcznik krajoznawczy. Organ Kół Krajoznawczych Młodzieży P. T. K. Treść: III. Zjazd Kół Krajoznawczych Młodzieży. — Biterówna P.: „Geograficzny opis powiatu bialego” — Gajdówna J.: „Rozwój historyczny Białej”. — Jarosław B.: „Ślady dyplucyjny w okolicach Białej”. — Gajdówna J.: „Ludność, handel, przemysł i szkolnictwo w Białej”. — Kajzer St.: „Oświectanie mieszk. — Pieszkówna L., Nowotna A.: „Zwyczajnie wielkanocne w powiecie bialskim”. — Wycieczka Kółka Krajoznawczego im. L. Sawickiego Państwowej Szkoły Handlowej w Białej do Łodygowic — Wycieczki wakacyjne. — Sprawy organizacyjne. — Z życia organizacji krajoznawczych: Szkoły Handlowej w Białej, Gimn. w Toruniu. — Z książek i czasopism.

Tabela wygranych Loterii Państwowej

(Nierządowa)
(Bez gwarancji.)

W 20-tym dniu ciągnięcia 5-tej klasy 19-tej polskiej loterii państwowej, padły wygrane na następujące numery:

25,000 zł na nr. 141933.
15,000 zł na nr. 184649.
10,000 zł na n-ry: 18643 26152 176241.
5,000 zł na n-ry: 85235 136224 149318 172809.

3,000 zł na n-ry: 27400 31976 35937 36992
41418 114846 148858.

2,000 zł na n-ry: 1070 56422 84000 112106 113071 145857.

1,000 zł na n-ry: 27430 33142 34891 50415 57697 59621 74711 100281 104530 171544 175341.

600 zł na n-ry: 9170 21071 24817 37708 41155 63616 65816 70537 83464 88466 91865 92191 95368 98662 102622 107782 117814 121488 125757 127583 136425 137166 137505 151021 156946 162759 165335 168451.

500 zł na n-ry: 1182 2381 3190 4828 5882 10357 10656 12966 14172 14436 15355 18481 20264 21288 23651 23668 23693 23910 24279 26336 27269 28488 28924 29024 35765 38126 41023 42998 43629 44899 45391 46113 53555 54706 56080 57200 58544 58915 59774 60329 62952 64114 65686 67405 67407 68312 69241 69903 71397 78722 78835 79282 79743 80563 80854 81142 81668 81749 83247 83385 87489 87704 93236 93275 93574 93639 96296 97066 97158 100584 100420 101757 104870 105177 106855 107009 107398 108067 109670 112482 113615 114235 115136 116449 117705 117916 118394 120680 120966 121287 121757 122143 123712 124382 126279 128846 129427 129868 131465 132438 132729 134959 137679 139210 140127 141617 142036 142476 143018 143020 143167 143425 143663 144340 144473 145468 146281 147646 149606 150427 151729 152521 154071 154204 154815 154859 155186 158454 159374 160819 160862 161272 162023 167668 167791 168086 169237 169377 171058 174065 174239 174467 175210 180235 180491 180575 180922 181036 181380 182151 182679 183317.

Po 250 zł wygrali numery następujące:
26 62 89 274 294 394 461 478 540 541 589 619 641 709 736 950 964 977 989 1037 087 094 217 229 282 370 516 548 661 789 817 841 875 914 2023 062 277 329 334 343 364 602 703 739 907 3022 111 362 683 703 718 749 854 897 4000 035 049 120 143 173 223 283 322 357 403 506 511 599 787 913 5040 004 083 405 410 435 469 632 672 807 970 6049 078 306 319 424 558 574 615 622 720 774 961 7001 035 086 173 198 213 266 324 394 575 595 763 845 951 8076 088 110 211 222 559 615 708 796 822 917 9052 065 175 228 236 338 406 511 530 604 730 768 10016 131 173 185 225 229 269 282 290 314 391 398 629 749 780 941 983 11004 017 083 156 199 228 375 411 430 504 616 648 700 785 804 869 875 974 12028 074 098 215 295 305 346 365 424 429 529 700 709 723 772 799 825 932 13001 003 077 150 527 547 661 724 772 778 904 921 953 14038 055 186 191 212 218 262 294 303 325 346 385 398 448 477 488 666 762 845 15090 109 131 153 225 239 299 368 382 496 505 676 685 687 733 761 907 940 941 16020 028 041 075 203 323 447 453 469 551 578 642 686 803 936 945 964 982 17032 058 099 108 125 210 289 434 436 446 453 501 517 620 639 687 705 787 879 984 18014 104 118 203 262 265 266 286 426 445 548 564 601 666 683 691 807 820 19056 286 500 514 519 528 582 642 692 793 889 985 20059 171 233 262 272 489 496 587 594 599 820 21054 118 168 185 271 418 457 485 560 646 656 660 757 790 865 989 22041 093 173 274 314 320 337 454 527 868 894 23026 076 323 428 480 556 571 605 651 688 722 759 882 24000 019 061 103 120 254 255 287 474 477 663 731 834.

647 834 852 937 26027 104 180 202 212 235 326 365 575 590 610 682 786 815 844 853 880 896 27253 281 336 373 569 583 792 809 810 881 931 947 28011 115 210 260 441 610 720 789 828 968 29127 160 253 390 555 635 719 757 815 832 862 885 965 30061 091 459 487 796 917 31020 089 292 372 397 473 554 599 605 634 663 730 879 903 920 954 32010 016 338 339 518 561 571 573 775 33112 293 317 371 581 588 595 661 667 746 768 792 962 982 34002 052 155 270 309 349 351 422 551 585 647 760 761 798 930 35146 241 355 383 426 455 475 508 565 646 659 710 899 906 907 36007 160 204 320 344 417 527 545 610 669 685 855 906 978 37058 060 065 128 159 392 401 513 555 569 575 694 884 896 973 38054 095 137 163 286 312 471 486 495 516 659 765 800 950 964 39082 121 352 363 402 491 604 648 685 699 811 826 912 917 970 40100 191 198 258 375 384 416 485 504 523 649 653 720 778 796 41007 166 274 338 347 406 490 515 597 637 806 962 42048 081 087 143 300 365 373 399 457 520 590 622 747 757 759 783 792 806 877 979 997 43024 152 153 193 200 325 393 398 403 749 798 801 901 988 998 34000 056 076 078 097 179 183 340 390 514 786 824 834 902 908 974 45159 182 320 331 457 497 600 603 715 888 46002 018 109 177 249 447 474 588 684 800 893 47148 282 772 826 828 847 945 48039 288 402 637 639 733 777 898 909 941 942 49157 263 363 379 421 461 463 529 539 551 707 740 743 794 859 903.

780 900 930 952 975 98059 148 314 326 486 524 635 656 675 676 696 736 745 760 771 788 885 930 99069 217 279 314 324 370 376 387 467 489 530 686 761 776.
100003 017 032 041 252 264 326 454 460 520 525 554 609 706 812 101246 410 474 507 556 561 569 581 592 656 766 872 938 960 982 102025 076 128 130 347 360 496 572 587 610 636 705 706 770 841 848 907 918 938 962 971 103081 088 194 369 494 721 735 738 797 859 104066 154 547 580 605 646 713 784 850 937 958 105229 352 501 538 599 645 661 739 746 787 796 879 934 973 995 106007 046 101 133 201 218 220 233 317 334 441 462 472 531 555 872 951 107254 335 413 450 572 654 775 792 879 893 966 108124 134 180 189 274 279 316 546 548 555 572 611 691 723 736 790 822 879 881 983 109009 080 154 335 414 454 493 536 546 706 732 830 861 879 928 977 110029 157 165 223 354 449 745 805 884 890 111049 124 170 271 304 343 379 445 455 514 644 712 728 846 911 112122 134 299 398 452 495 593 906 975 113043 192 307 403 656 721 759 763 799 959 114068 180 212 335 431 471 574 602 645 682 690 725 756 776 837 898 928 931 985 115112 186 212 306 501 564 693 698 700 721 751 835 837 116021 080 243 283 299 311 365 576 628 773 117095 110 147 215 239 349 492 649 692 789 797 857 118018 066 118 146 198 223 233 322 382 426 512 625 762 915 119113 114 115 116 224 239 252 285 341 390 514 856 949 992 997 120038 056 155 196 216 227 272 324 449 740 859 874 915 121005 083 135 245 288 303 306 315 520 527 533 558 621 629 631 698 749 764 768 769 822 843 122027 053 171 349 367 458 473 644 688 839 951 123011 085 091 142 186 248 258 284 294 513 539 590 669 694 867 935 984 124001 159 254 309 311 344 492 503 716 759 798 869 904 985.

159031 058 315 346 365 369 383 458 510 557 728 773 909 975 160149 246 313 333 504 538 635 636 673 904 916 161036 042 086 112 180 224 258 317 431 473 497 507 525 739 820 824 988 162046 136 165 209 270 397 526 540 677 781 796 846 891 966 163124 206 211 246 249 313 331 336 459 488 533 637 642 755 820 854 886 898 947 164093 106 189 319 396 510 578 673 794 847 848 954 165083 213 325 328 411 463 475 750 789 841 911 960 166029 135 162 414 613 615 860 960 991 997 167005 037 286 516 539 774 890 168014 063 116 226 234 235 252 317 401 487 550 562 758 773 798 817 984 995 169033 060 095 208 217 233 253 254 277 326 438 537 548 551 568 605 647 651 673 885 910 920 932 949 967 170062 182 257 263 358 646 767 826 869 898 965 171035 127 188 217 302 372 376 435 649 757 824 831 172024 038 190 363 440 442 465 581 618 655 692 815 853 953 961 964 173201 296 412 605 796 827 836 895 913 174013 058 393 447 659 774 851 866 175024 072 086 094 160 509 529 609 715 791 867 872 915 954 176035 054 066 096 110 497 589 606 711 805 883 896 930 954 177019 064 066 106 223 283 286 287 311 342 546 610 685 711 178037 101 126 135 175 237 280 304 379 445 548 803 895 179032 073 221 238 309 352 433 438 440 511 542 583 633 638 647 880 910 180011 061 112 141 248 304 339 411 469 595 669 676 844 886 929 958 987 181137 189 16 244 248 272 438 466 489 550 599 673 892 905 054 182135 207 325 359 438 542 619 695 714 821 924 183014 036 039 130 165 224 337 403 437 550 551 620 682 810 992 184000 143 190 191 211 255 329 35 392 512 586 831 923 941 960.

WŁASNY WYRÓB
KONFEKCIJ MĘSKIEJ
I CHŁOPIĘCEJ

RZETELNE
NAJTAŃSZE
ŹRÓDŁO
ZAKUPU!

E. GRZEBIAKOWSKI
POZNAŃ, RYNEK 83

Mego kuzyna, lat 32, o prawym, idealnie wzniosłym charakterze, przystojnego, zamężnego, z wyższym wykształceniem, na wysokim poważnym stanowisku, wybitnie zdolnego organizatora i administratora, mieszkającego w stolicy, chciałbym zapoznać z odpowiednią pod każdym względem panną do lat 25, w celu matrymonjalnym; najchętniej z rodziny ziemiańskiej lub wleńskich przemyslowców. Sprawę traktuję bardzo poważnie. Absolutną dyskrecję zapewniam słowem honoru. Pośrednictwo rodziny będzie bardzo mile widziane. Łaskawą korespondencję proszę adresować: Krynica - Zdrój, poste-restante Kettlich - Rayski.
zw 19 262

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE
ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI

ARAGO
ST. GÓRSKIEGO
WARSZAWA

ODCISKI

Piegi Pryszcze Liszaje Plamy
pewnie usuwa
KREM VENUS

Za tak liczne dowody współczucia, za wieniec i udział w pogrzebie mojego drogiego męża i ojca, ś. p.

Feliksa Kicińskiego

składają wszystkim, a mianowicie Wielebnemu Duchowieństwu, Związkom Zawodowym, Organizacjom, Kolegom, Przyjaciółom, Krewnym i Znajomym z głębi serca szczerze

Bóg zapłać!

Żona i syn.
zw 19315

Za okazane nam dowody życzliwości i sympatii

w dniu 10-lecia naszej firmy

The Gentleman

Magazyny Modnych Fryzów Męskich
Poznań,
ulica Nowa 1 ulica 27 Grudnia 4

składamy serdeczne

BÓG ZAPŁAĆ!

Siejanosiwo Schaeferowie.
Pw 5744-40,88

Msze św. żałobne

w pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszej najdroższej matki, ś. p.
zw 19 318

z Liszkowskich
Julji Szperlińskiej

odbędą się
w czwartek, 3 października, o godz. 7, w kościele S. S. Karmelitanek Bosych, ul. Niegolewskich 23
w sobotę, 5 października, o godz. 7, w kościele parafjalnym na św. Łazarzu,
w środę, 9 października, o godz. 8, w kościele O. O. Franciszkanów, na które zapraszają wszystkich życzliwych Zmarłej
 córki Śniegocka i Sternicka.

PIEGI

oraz wszelkie nieczystości skórne usuwa radykalnie od lat wypróbowany i niezawodny

Krem Bella

wysyłka każdej ilości.
Cena za słoik 2,50 zł.
Mydło Bella 1,25 zł

do nabycia w aptekach i drogeriach lub wprost we wytwórni.

Apteka p. Korona,
Poznań, Górna Wilda 61.
Kw 18.0

Wróciłem

Dr. med. Bolesław Piechowski
specjalista w chorobach dziecięcych
Poznań, Plac Wolności 11.
10-12, 15-17
zw 19009
Telefon 52-28.

Dywany

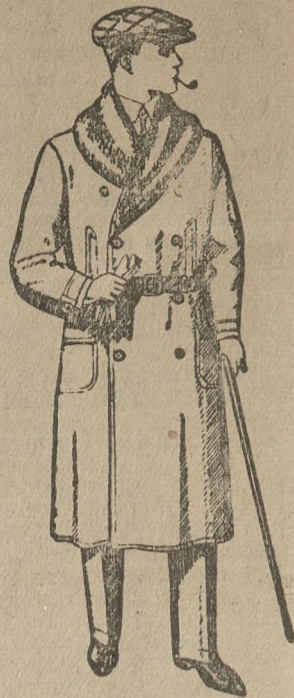
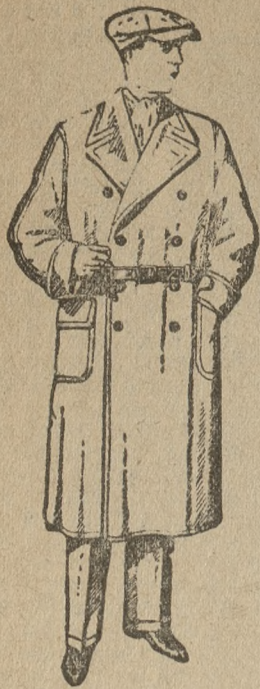
K. Kuźaj
27 Grudnia 9
K.K.
P.

Samodzielna saldokontystka i maszynistka

z polskim i niemieckim potrzebna zaraz. Oferty, z życiorysem do „KARPATY”, Grudziądz, Stara 10.
zw 19 177

Na sezon JESIENNO-ZIMOWY

są nasze składy fabryczne zaopatrzone w największy wybór ostatnich nowości. — Nasze ceny są najniżej kalkulowane dlatego mamy tysiące odbiorców.

Ulstry najmodniejsze desenie i fasony z parkiem

Serja reklamowa materiały w kratę zł 38,—
Ia Veloury tylko zł 65,—

Gatunki czysto wełniane zł 88,— zł 105,— zł 140,—

Palta z aksamitnym kołnierzem, surdutowe i gładkie.

Serja reklamowa Iirzęd. na watełinie zł 42,—
surdutowe na wateł. zł 53,—

Gatunki wyższe zł 90,— zł 115,— zł 130,—

Raglany z obojczykami lub bez obojczyków

Ostatni krzyk mody Serja reklamowa

Najnowsze desenie zł 49,—
Ia Veloury tylko zł 78,—

Gatunki czysto wełniane zł 98,— zł 138,— zł 165,—

Płaszcz czarne z kołnierzami fokowymi i szalowymi.

Serja reklamowa Póki zapas starczy zł 68,—

Ia materiał Eskimo cały na watełinie zł 78,—

Gatunki wyższe zł 95,— zł 115,— zł 140,—

Płaszcz kolorowe z kołnierzem oposowym

Serja reklamowa Póki zapas starczy zł 87,—

Najmodniejsze materiały la cały na wateł. zł 105,—

Gatunki czysto wełniane zł 130,— zł 148,— zł 170,—

Odzież chłopięca i burszowska w olbrzymim wyborze!

Uwaga! W razie przepelnienia w naszym składzie detalicznym na parterze, upraszamy skutecznie zakupy w naszych oddziałach fabrycznych na I. piętrze (wejście przez bramę).

CENTRALA ODZIEŻY, wł. D-cia Tilgnerowie Poznań ul. Wodna 27

Mech. Fabryka Konfekcji

przy Starym Rynku, parter oraz I. piętro

Dn. 1. X. 29 r. godz. 20,15 (8,15 wieczorem)

Pożegnalny koncert

Orkiestry Reprezentac. 36 pp. L. A. w Westybulu Reprezentacyjnym P. W. K.

Bilety po 1 zł i 50 gr.

zw 19285

DANCING

APOLLO RESTAURACJA

DANCING

Program od 1 października 1929

Lu Artschedie (Tance narodowe)
Maria Szantko (Gwiazda Kabaretowa)

Lili Narissa (z Wiedeńskiej operetki)
Putti i Victor (Duet światowej sławy)

Słynna Orkiestra pod Batutą Kapelm. Gabor Radicza.

Wstęp wolny!

Co niedziele i święta „Five o clock“ z występami artystycznymi.

Wstęp wolny!

BAR AMERYKAŃSKI

Baczność!

Śniadania! Najlepsza kuchnia przy niskich cenach Wielki wybór w zakąskach - otwarta od rana godz. 10

Baczność!

Codziennie od godz. 8-mej Dancing. 11 osobnych gabinetów!

Dyrekcja.

Pw 5745-40.44

Płaszcz Damskie

poleca: gotowe, miarowe najtaniej

Józef Szuster

Stary Rynek 76, I. ptr.

zw 19 254/5

„QUO VADIS“

(Dokąd idziesz)

Jeśli Cię pragnienie pali, Jeśli los Twój jest na szali, Jeśli chcesz używać czaru Idź do „Dorian Baru“!

zw 7064

DANCING — MUZYKA — Dorian Bar, ul. Szewska 9. Tel. 58-09.

Tunel Rzymski, Restauracja

Jutro w środę, dnia 2. 10. rb. urządzam

wieprzobicie

mięso z kottla, kiszki z kapustą oraz wszelkie inne potrawy, na które Szan. Gości i Sympatyków zapraszam

zw 19818

Ignacy Małąg, Al. Marcinkowskiego 20.

FUTRA

w solidnym dobrym wykonaniu, skóry futrzane, blamy, wydry w wielkim wyborze po cenach najniższych. Futra podług miary oraz modernizacje i reparacje wykonuje szybko i tanio

Tel. 59-50

Edmund Olejniczak

Tel. 59-50

Magazyn Futer i Zakład Kuśnierski

zw 7056

POZNAŃ, ulica Wodna nr. 28, narożnik Starego Rynku.

Proszę dokładnie zważać na firmę.

Kafłowe piece przenośne

szamotowe, oszczędnościowe, bardzo praktyczne, w różnych kolorach i wielkościach oraz

KAFLE do pieców białe i kolorowe dostarcza po cenach fabrycznych

M. CZUBEK i S-ka

Hurtownia materiałów budowlanych Poznań, ul. Gwarna 8. Telefon 36-91 i 32-12

Pw 1540-89.84

EOS
Oliwa do lakierków

Gram. 1/2 kg
lakierowana
do pomalowania

Z łatwością
odnie skórę
z kandy
półskór

Tw 893

Sosnowe progi

kolejowe dostarcza natychmiast dla przemysłu i rolnictwa G. Wilke, handel drzewem, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 6. d= 22:2

Nowość!!!

Zapraszamy wszystkie marszantki m. Poznania i okolic o zwiedzenie nowoutwartej

Centrali Kapeluszy Damskich

Poznań, Stary Rynek 90 celem obejrzenia najnowszych modeli.

Ceny najniższe.

Kw 873

Centrala Kapeluszy Damskich

Sp. z ogr. odp.

Poznań, Stary Rynek 90, I. piętro.

Farbiarnie i Pralnie Chemiczne

HANDLOWIEC obeznany z organizacją kupiecką i urządzeniami techniczn. pralni chem. poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 19305

Poszukuję współnika

z większą gotówką, w celu założenia hurtowni tapet i przyborów tapicerskich, wzgl. innej branży. Posiadam we własnym domu w Poznaniu, przy pryncypalnej ulicy na I. piętrze wolne ubikacje, zaopatrzone w centralne ogrzewanie i oświetlenie elektryczne. Spieszne zgłoszenia zainteresowanych, z podaniem wysokości dysponowanej sumy uprasza się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 19 312

KANCELARJĘ MOJĄ

w Lesznie

przeniosłem na Rynek nr. 2, II p. Wejście z ul. Dworcowej. dw 2357

Dr. K. GUTSCHE, adwokat i notariusz.

Ekspedjent-dekorator

działny, dobrze polecony potrzebny zaraz lub od 1. 11. 1929 r. do oddziału konfekcji i artykułów męskich. Zgłoszenia tylko pisemne z odpisem świadectw i podaniem pretensji uprasza spw 1-903

W. FRĄCKOWIAK, Poznań, ul. 27 Głuchnia 20.

PROSZEK KOGUTEK
DLA DOROSLYCH
USOWA WAPUPOCZYWIZY
BÓL GŁOWY

OSTRZEZENIE:
Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie akcentować i wyraźnie żądać oryginalnych proszków z „Kogutkiem“ Gaseckiego. znanych od lat trzydziestu. Zwracajcie uwagę i odrzucajcie upoczywie polecane naśladownictwa w podobnym do naszego opakowania. nw 4975

OKAZJA.

Kamienica czteropiętrowa w śródmieściu przy najruchliwszej ulicy, z dwoma składami i piekarnią mechaniczną, pierwszorzędnie urządzoną w pełnym biegu z powodu stosunków rodzinnych okazujecie tanio do sprzedania. Wiadomość: Biuro Pośrednictwa D. Kujawa, Gdynia, Starowiejska 4. Tel. 13-20. Pw 5742 40.80

K. PRZYBYLSKI

POZNAN, STARY RYNEK NR. 56
FILJA: UL. POŁWIEJSKA NR. 24

POLECA:

w wielkim wyborze, po cenach jaknajniższych

INLETY
Pościelowe

GOLFY
GARSONKI

FARTUCHY
damskie i dziecię.

POŃCZOCHY
SKARPETY

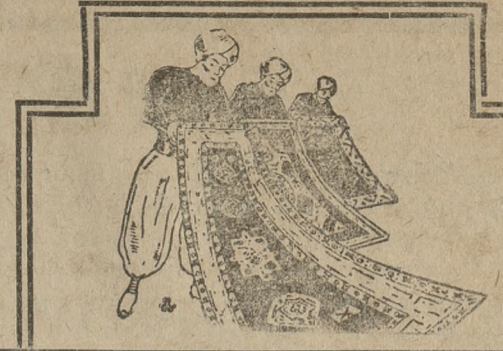
TRYKOTY
RĘKAWICZKI

BIELIZNA
damska

Pw 5560-89,82

Nowoczesne
pasy biodrowe

Wełny — Stołowizna i ręczniki.

Niezwykła Okazja! Perskie Dywany!

Okazyjnie zakupioną partję
Prawdziwych Perskich Dywanów

polecam po następujących niskich cenach:

Taebris	349×311 cm	zł 2 100,—
Schiras	378×245 "	" 1 365,—
Kirman	354×271 "	" 3 640,—
Sumakh	300×225 "	" 1 380,—
Kurdystan	390×185 "	" 1 050,—
Taebris nieb.	300×216 "	" 1 620,—
Bochara	353×211 "	" 2 240,—
Kaschkai	298×206 "	" 1 260,—
China	445×246 "	" 2 660,—
Taebris	375×261 "	" 2 520,—
Turkmeński	435×230 "	" 2 530,—
Afghan	330×230 "	" 2 100,—
China	375×305 "	" 4 060,—

Powyższe ceny przedstawiają połowę dzisiejszych cen rynkowych. Dywany te są pierwszorzędnej jakości i w dobrym stanie.

Prócz powyższych wielkich dywanów polecam większą ilość perskich pomostów po cenach również niebywale niskich.

Pw 5638-89,237

Centrala Dywanów

KAZIMIERZ KUŻAJ

ul. 27 Grudnia 9.

Największy specjalny magazyn w Poznaniu.

Rok założenia 1896.

Wypożyczalnia książek

bogato zaopatrzona we wszelkie nowości beletrystyczne i naukowe.

Dla dzieci i młodzieży wielki wybór zastosowany do wieku i rozwoju.

Pomoce szkolne. — Otwarte cały dzień bez przerwy.

B-cia NITECCY, ul. Ślusarska 7
(między Woźną i Wodną). Pw 5727/40,12

Sprzedam składnicę

(w dobrym stanie masywną z cegły) o powierzchni wewnętrznej ca 100 m², z boczną koleją, szopą drewnianą i stajnią na 2 konie, położone na terenie głównego dworca towarowego w Poznaniu. Przy składnicy większa ubikacja biurowa, z oświetleniem elektrycznym i telefonem. Do składnicy oddzielny, swobodny dojazd. Spieszne zgłoszenia reflektantów przyjmuje eksped. Kurjera Pozn. pod zw 19310

W mojej kolekturze wyszło w 5 klasie

150.000 zł

na numer 182 298, a nie na numer 182 268 jak w poprzednim ogłoszeniu mylnie podano.

A. Kędziora, kolektor Lolerji Państwowej,
Poznań, Sieroca 5/6, róg. Nowej.

20-25.000 złotych

tytułem pożyczki pod pewny zastaw, poszukuje poważne, dobrze się rentujące przedsiębiorstwo przemysłowe w Poznaniu, na czas zależnie od umowy, za dobrem, wysokim procentowaniem, płatnem miesięcznie z góry. Łaskawe spieszne zgłoszenia uprasza się do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 19311

Pierwszorzędny

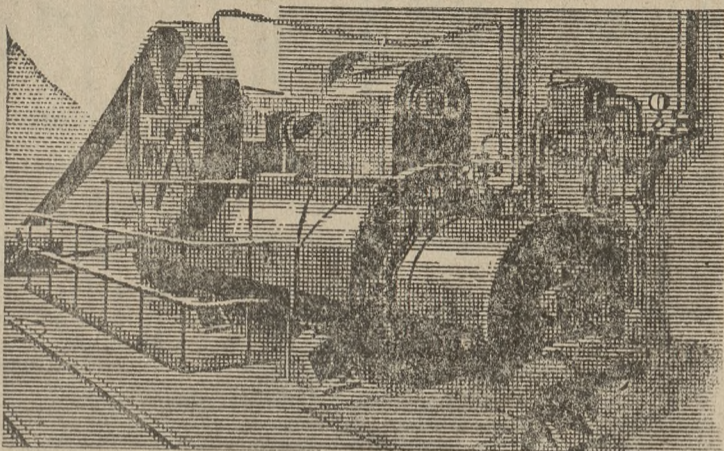
skład cukierków i kawy, dobrze zaprowadzony, w bardzo dobrym położeniu, w mieście liczącem około 20 000 mieszkańców, gdzie wszelkie wyższe szkoły, sąd okręgowy i dwa pułki wojska, z powodu przejścia innego przedsiębiorstwa, na sprzedaż. Zgłoszenia pod nw 4315 do eksp. Kurjera Pozn. Leszno.

Oszczędności przez ogrzewanie parą odłotową.

Wiele mniejszych i średnich zakładów z większym zapotrzebowaniem ciepła w przemyśle tekstylnym, papierniczym, ceramicznym, drzewnym itp. wytwarzają dzisiaj jeszcze z nie stosunkowo wielkim nakładem kosztów osobno siłę i ciepło. — Przy zastosowaniu ogrzewania za pomocą pary odłotowej, można jednakże uzyskać siłę prawie bezpłatnie, jako produkt poboczny. Wspaniale wprost do tego nadające się maszyny są WOLF'a STACJO-

NOWANE LOKOMOBILE, proste i niewymagające, które nie rzadko już się w 2-3 latach wypłacają. Nawet przy mniejszym lub zmiennym zapotrzebowaniu ciepła do ogrzewania, okazują się oszczędności przy zużyciu pary odłotowej, często bardzo okazałe. Wszystkie nasze lokomobile są zastosowane do wykorzystania pary odłotowej na cele ogrzewawcze lub suszące i odpowiadają wszelkiemu wymaganiom ruchu w jaknajkorzystniejszy sposób.

Prosimy zażądać przybycia naszego inżyniera specjalisty.

FABRYKA MASZYN BUCKAU R. WOLF, SP. AKC., MAGDEBURG

Biuro na Poznańskie i Pomorze: Inż. M. ROWECKI

Poznań, Plac Wolności 3, II. — Telefon 53-71.

Tw 279

MEBLE Jadalnie, Gabinety męskie, Salony, Sypialki i Klubowe garnitury

poleca w pierwszorzędnym wykonaniu od 1-10-go 10% rabatu.
Dogodne warunki.

W. KALISKI, Fabryka Mebli - Poznań,
ul. 27 Grudnia 14.

Pw 5735-4,17

Niniejszem uprzejmie podajemy do łaskawej wiadomości, że z dniem dzisiejszym **otworzyliśmy** przy pl. Święto-
Krzyżskim nr. 4
zw 19306

Magazyn Obuwia.

Polecając się względem Szan. Publiczności, zapewniamy, że magazyn nasz zaopatrzone jest w obuwie wszelkiego rodzaju, i że staraniem naszym będzie zaspokoić wszelkie wymagania Szan. Klienteli. Prosząc o łask. poparcie naszego przedsiębiorstwa kreśliśmy
z poważaniem

I. Matuszkiewicz i S-ka.

Magazyn obuwia

Poznań, pl. Sw. Krzyżski 4.
Tel. 1148.

Parowa Pralnia „POLONIA“

ul. Grunwaldzka 18

przyjmuje

bieliznę do prania i prasowania

Wykonanie szybkie i staranne.

Na życzenie odbiór i dostawa w dom.

Telefon 77-54

Kw 924

TAJEMNICA FAKIRÓW

Jeżeli chcesz wywołać wielkie zainteresowanie i być mitem widzianym w towarzystwie nabywaj Tajemnicę Fakirów. Kurs pierwszy: Indyjski woreczek. Nikt nie wymie z niego pieniędzy, jeżeli nie zna tajemnicy. Cena woreczka zł 5. Żywe karty, sposób, żeby karta żądana sama wyszła z talji. Cena kart zł 3.— Wywołasz śnieg w pokoju lub na sali. Cena za pudełeczko zł 2.— Wysytam za zaliczką poczową; na wydatki załączyć znaczek za zł. 1.50 gr. — Pr. Magji J. Pracki — Warszawa, Leszno 96.
zw 19316

zw 19316

Maszyny młyńskie

osiewacze, czyszczarki, walce, żubernik, transmisje, wały, łożyska, tarcze

DLA PIEKARZY

do piekarni maszyna do urabiania ciasta

do nabycia w firmie Kw 333

Walenty Dabinski, Gostyn

Patenty

rzecznik patentowy

F. WINNICKI, inż. dypl.

wzory, znaki towarowe
w Polsce i zagranicą.

Poznań, ul. Konopnickiej 7.

zw 15287

LOS

do I. Klasy Polskiej Loterii Państwowej są do nabycia w kolekturze mojej. Sprobuj szczęścia u mnie, a fortuna ci się uśmiechnie. Pocztą załatwiam odwrotnie. — Żadna loteria nie daje tyle uczciwej gwarancji i ogromnych szans, co Polska Loteria Klasowa.

STEFAN CENTOWSKI, Poznań
Telefon 24-94 Aleje Marcinkowskiego 5. P. K. O. 203.154

WATA OKIENNA

(Walki do okien)

wyrobu fabryki waty hygroskopijnej „ALBA“ S. A.

Zamówienia przyjmuje: „CENTROWATA“ Sp. z ogr. odp. Warszawa, Królewska 23, tel. 510-46 oraz przedstawicielstwo w Poznaniu Stanisław Jakubowski, Poznań, Dąbrowskiego 7, tel. 69-28.

P. P. Akcjonariuszów zawiadamiamy, że na mocy uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zebrania z dnia 7 grudnia 1928 r. rozpoczynamy z dniem 1 października r. b.

wydawanie akcji II. em.

z tytułu podwyższenia kapitału zakładowego z 2 400 000 zł do 3 000 000 złotych, stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. III. 1928 r. o przewalutowaniu bilansu na 1 lipca 1928 r.

Na tej podstawie wydajemy za każde 4 akcje stozłotowe I. em. bezpłatnie 1 akcję II. em. a 100 złotych.

Wydawanie akcji II. em. uskutecznią będzie Centrala Banku w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 11, za przedłożeniem piaszczy akcji I. emisji.

Bank Kwilecki Potocki i S-ka
Spółka Akcyjna w Poznaniu.

Pw 5712-39,141

Okazja!

Tanio i na dogodnych warunkach spłaty sprzedamy kilka używanych, gotowych do wyjazdu samochodów osobowych, otwartych i krytych. Do obejrzenia: garaż przy ul. Jak. Wujka 23, narożnik ulicy Przemysłowej. „Praga“ Automobile, Poznań, pl. Wolności 11 — Telefon 55-33. Pw 5758-40,73

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Kapelusze
damskie wielkim wyborze od 10 zł poleca „Regina“ Św. Marcin 78. zdw 50/7

Jadalka
jak nowa 12 osób okazjanie. Śniadeckich 1. III. lewo. zdw 57 606

Meble gdańskie
szafa, stół, krzesła, gobelin na sprzedaż. Nowicka, Bydgoszcz, ul. Libelta 12. I. zdw 57 605

Maszynę
bielizniarkę nową, czolenkową okazjanie sprzedam. Grochowski, Wierzbicice 24a. zdw 57 609

Zakład fryzjerski
w Poznaniu przy ruchliwej ulicy bez mieszkania dobrze prosperujący 4 obsługi męskie, 1 damska na sprzedaż. cena 9.000 zł. Oferty Kurjer zdw 57 613

Sprzedam
stała koncesja samochodowa. Ostrowski, Wielka 15. zdw 57 617

Ford
kryty na sprzedaż za 2.500 zł. Musiał, Przemysłowa 28a. zdw 57 618

Smoking
jak nowy tanio na sprzedaż. Kręta 28. III. p. Jankowski. zdw 57 625

Samochód
Ford model 27 jak nowy za 2.600 zł na sprzedaż. Krenk, Łąkowa 14. zdw 57 627

Samochód
Opel dwuosobowy rocznik 1925 w bardzo dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia „Polauto“ Dąbrowskiego 79. rw 6 967

Dom
z zabudowaniem blisko Poznania z wolnym mieszkaniem. cena handlowa 7.500. przyjmuje się reflektantów poważnych. agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 550

Bardzo
tanie siedzenia do ustępu poleca Jan Andersz, Wrocławska 14 zdw 57 540

Skład
przy ul. Półwiejskiej. towary sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 57 535

Przenośny
piec kaflowy ul. Kochanowskiego 17, garaż. zdw 57 534

Piękny majątek ziemski
Grodzińszczyzna 700 ha dobra gleba, wspaniała siedziba, pałac dobre zabudowania, inwentarze kompletne. Warunki dogodne. — ośrodki domy i inne malownicze. majątki przemysłowe poleca na Kresach Dom Komisowy „Zachęta“ Wilno, Michiewicz 1. zdw 57 409

Radjoamatorzy pamiętajcie
najkorzystniejszym źródłem zakupu dla Was to „Elektrovox“ Półwiejska 30, naprzeciw Kwiatowej, dogodne warunki spłaty. zdw 57 604

Stół
składowy korzystnie sprzedam. Dąbrowskiego, Wroniecka 15. zdw 57 601

Namiot
nadający się do przedstawień (Iluzji) zbudowany na śrubach sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 57 592

Piesek
pokojowy na sprzedaż. Strumyńska 10, Słószarek. zdw 57 591

Pianino
piękne koncertowe przedwojenne sprzedam Adamska, Focha 27, front IV., lewo. zdw 57 704

Antyki
wielki wybór. Bracia Pióro A. leje Marcinkowskiego 23. Kw 881

Kapelusze
damskie piękne fasony poleca w wielkim wyborze po najniższych cenach. Z. Borowicz, Poznań, Wielka 8, parter i I. piętro. zdw 57 567

Motocykle Rex Akme
Motosaocche po znizonych cenach na dogodnych warunkach. Również okazjanie. Koszycyński, Pasaż Kino Apollo. zdw 56 621

Meble
pojedyncze, używane jak stoły, krzesła, meble koszykowe, wanna, kapiel, wózek koszykowy oraz wózek dla laiki oraz 2 letni, połowczyka sprzedam Ul. Polna 14, I., lewo. zdw 57 563

Gospodarstwo
25 mórg ziemi. 20 km. od Poznania sprzedam za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 57 629

Kilkanaście beczek
oddam tanio pojemność netto 59 kilo. Szulc, Dolna Wilda 31. zdw 57 726

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz, Wielka 13 Klienteli zamieszcowej odstawiamy własnym samochodem Pw 4 972/73

Pończochy
piękne dobre tanie. A. Szymański, Poznań św. Marcina 1 specjalny skład pończoch Kw 878/79

90 mórg
pszennej ziemi, żywe martwe inwentarze, cena 26 000 sprzedam Jaskiewicz, Poznań, Fredry 6. Kw 929

CZEKOLADY
tylko z firmy

W. Siatyk

Al. Marcinkowskiego 6
Pw 5789-39,123

Patenty

rzecznik patentowy, F. Winnicki inż. dypl. wzory, znaki towarowe w Polsce i zagranicą. Poznań, Konopnickiej 7, tel. 7222 Kw 980

Osoba reprezentacyjna szuka przedstawicielstwa

jestem ewtl. z próżnym składem wraz urządzeniem do dyspozycji. Oferty Kurjer Pozn zdw 19307

1 wagon kapusty
białej i modrej kupię. Zgłoszenia wraz podaniem ceny uprasza się do Kurjera Pozn. zdw 19301

Poszukuję zaraz lub później do składów artykułów męskich zdolnych

ekspedjentek

oraz młodszej

biuralistki

znającej dobrze księgowość oraz piszącej biegle na maszynie. Zgłoszenia piśmienne lub osobiste z życiorysem i odpisami świadectw uprasza się do

The Gentleman
wł. Stefan Schaefer
Poznań, ulica 27 Grudnia 4.

Rutynowany dekorator

do dekoracji 11 okien, umiejący modnie dekorować wielkie okna, potrzebny zaraz ewentualnie później. Do zgłoszeń prosimy dołączyć odpisy świadectw i fotografię oraz podać wymagania co do pensji. W. Korzeniewski Tow. Akc., Grudziądz (Pomorze). dw 2326

Lokal handlowy

przy Starym Rynku, II piętro, nadający się na hurtownię, biura i t. d. do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 19302

WYPRZEDAJE SIĘ

z wolnej ręki codziennie od godz. 9 rano do 6 wieczorem na Gieldzie handlowej, ul. Stawna 13, przy ul. Wronieckiej pozostałości z licytacji, jak: Pw 5757-56,225

zegarki męskie i damskie, złote i srebrne papierosnice, piaszcze męskie, ubrania, ubranka chłopięce, smokingi, jupy, kurtka futrzana, materiały fartuchowe, obuwie, buty długie, głośnik „Philipsa“, aparat fryzjerski do suszenia włosów, rakiety tenisowe, skrzypce, walizki, lornetka, 2 urządzenia składowe duże i mniejsze oszkłone, kapelusze damskie, fantazje, rajery, kwiaty, wstażki, jedwabie na kapelusze i aksamity, łóżka, umywalnia, stoły, krzesła, pulpy, rozmaite lampy, kanapy z obudowaniem, bufet i kredens, szafka do zegara nie wykończona masyw dębina, drukarnię powielacz, 2 samochody „Fiat“ 501, prawie nowy i „Mathis“ w dobrym stanie, motor benzynowy.

Gielda Handlowa ul. Stawna 13. W Wojciechowski Tel. 28-08.

Koła
drutowo sprychowe 830.120 do Adlera sprzedam. Oferty Kurjer zdw 58 017

Okazyjnie
sprzedam nowe frakowe ubranie Sibilski, św. Marcin 13. zdw 57 664

Lampę
elektr., wiszącą, pokojową, tanio sprzedam. Wały Król. Jadwigi nr. 1, III., prawo. zdw 55 707

Willa
z ogrodem owocowym z zabudowaniami jak: stajnie, garaż itd z dwoma mieszkaniami (jedno wolne) w powiatowym mieście Brodnicy gdzie wyższe szkoły i garnizon zaraz na sprzedaż — Oferty przyjmuje Filipowski, Radoski (Pomorze). zdp 57 110

Portepian
na płycie metalowej krótki najnowszy fason tanio sprzedam. — Adres Strzelca 26, III. p., prawo. zdw 56 965

Okazja
czarny piżmowocowy piaszcz bardzo duży rozmiar. Ratajczaka 40 pensjonat. zdw 57 676

Skład cukierkowy
w ruchliwym mieście powiatowym z urządzeniem i towarem w dobru położeniu na sprzedaż. Do oblicza ca. 3.000 zł. Zgłoszenia Kurjer nw 4304

Jakie życzenie?
Jeżeli o piżmowocowy piaszcz trykoty i krawaty! Jeśli żona tak dba o męża a jest przytem oszczędna to udaj się na Stary Rynek 37, (Dom Czerwonej Apteki) do firmy Piotr Pluciński P 5711-39,154

Sprzedam
skład w Obornikach mieszkaniem nadający się na wszelkie przedsiębiorstwo. Adres wskaże Kurjer zdw 57 866

2 motory
elektryczne do 10 Km. 1000 obrotów na minutę. 1 motor do 20 Km. 1000 obrotów na minutę potrzebne natychmiast. Oferty pod „Motor“ do „Par“ Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 5714-63,1001

Stół
rozciągnany, wózek dziecięcy z budką jak nowy tanio sprzedam Matejki 67, III., prawa. jw 2727

Place
budowlane od 1 zi metr na spłaty, sprzedam Jaskiewicz, Fredry 6 Kw 928

Foksterier
rasowy, młody na sprzedaż. — Strzelca 3 a, parter, lewo. zdw 57 869

Dwa
sprężynowe tanio sprzedam. Działyskich 8, II., lewo. zdw 57 887

Młyn
wodno-motorowy, przemiał 100 ctr. na dobe, wartość 120 000 zł zamienie na kamienie w mieście lub sprzedam. Kempa Leszno, Dworcowa 42. nw 4314

Artykuły męskie
olbrzymi wybór. Ceny niskie. A. Pietrzykowski, Wielka 8. Pw 5831-37,134

Powóz
półkryty na gumach w dobrym stanie sprzedam Marszałka Focha 275. zdw 57 635

Łóżeczko
dziecięce, lustro, obrazy. Skryta 8, III. lewo. zdw 57 750

3 słoneczne
pokój, kuchnia, łazienka z wszelkimi meblami zaraz sprzedam. Kurjer zdw 57 738

Sypialnie
i szafy korzystnie do nabycia. — Stolarska Kopernika 9. zdw 58 016

Młode
czarne harty na sprzedaż. Grunwaldzka 30. zdw 58 023

Sprzedam
kuchnie gazowa duża, aparat do grzania wody Junkers'a, otomany dywanowy i kuchenne rzeczy Pasztęciarnia na Zach. Terenie P. W. K. zdw 58 047

Skład
towarów krótkich dobrze prosperujący przy ruchliwej ulicy — z przyległym małym mieszkaniem, z towarem lub bez sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 58 058

Nagle ogłoszenia

wieczorem po zamknięciu ekspedycji (godz. 18,30) do wydania tylko porannego przyjmuje portjerna. Wejście bramą św. Marcin 70 — dzwonek nocny przy bramie na prawo. Telefon portjerni nr. 35-25 Portjerna nie jest upoważniona do przyjmowania ogłoszeń do wydania wieczornego.

Antyki
okazyjnie — wielki wybór. Poczta 22 Pw 4960-56 52

Samochód
Fiat Jök nowy otwarty za cenę 4,500 zł sprzedam. Garaże Skarbowska 5. zdw 57 509

Lóżka
sprzedam Trzeciego Maja 2. II. front. zdw 57 636

Majątek ziemski
300 morg. pałac, nowe zabudowania gospodarcze, południowa część Poznańskiego. Dogodne warunki sprzedaży. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 766

Fotograficzny
zakład, bardzo dobra egzystencja we większym pow. mieście z powodu wyjazdu sprzedam zaraz. Obiekt z 2.000. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 763

Radjoaparat
5 lampowy zaraz sprzedam. Bol Lewandowski, ul. Towarowa 21. zdw 57 859

Piec piekarski
na rozbiórkę natychmiast na sprzedaż. Chwaliszewo 2. Oferty przyjmuje zawiadowciew. zdw 57 847

Lokal sklepowy
z dużym oknem wystawowym i przyległym pokojem w centrum miasta mamy do oddania. Zgłoszenia biuro Drukarni, ul. Półwiejska 20 zdw 57 806

Sieczkarka
na zaped parowy lub motorowy, 4-kosowa, mało używana zupełnie w dobrym stanie, bardzo tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 57 970

Skład
kolonialny towarem, maglem 2-pokojowe mieszkanie, cena 6.000 sprzedam Sroka, Sew. Mielżyńskiego 25 a. I. zdw 57 973

290
morg. zabudowania murowane, dom 6 pokoi, 7 koni, 25 bydła przyratne za 120.000, wpłaty 70.000 sprzedam Malecki, Poznań, Rybaki nr. 20 a. zdw 57 992

Samochód
Chenard Walcker kryty, rocznik 1929, bardzo mało używany tanio na sprzedaż. Garaże Wulkanizator, Dąbrowskiego 33 zdw 57 987

Kolonjalke
towarem, maglem mieszkaniami zaraz sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 57 986

Zegar
ścienny sprzedam. Dudziak — Sw. Marcin 56. IV., front. zdw 58 006

Dobra egzystencja
Sprzedam maszynę do wyrobienia wszelkich trykotaży Adres Kurjer zdw 58 002

Wózek
dziecięcy, biały na pasach sprzedam. Gen. Kosińskiego 12. III., prawo. zdw 58 001

Cukiernia — śniadalnica
położona w ruchliwym punkcie Poznania jest tanio do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera zdw 58 011

Złote
ślubne obrączki, pierścienie zaręczynowe poleca Chwilkowski. Sw. Marcin 40. zdw 58 010

Parcele
na Łazarzu, Debcu, Winarach, Jeżycach i Władzie sprzedajemy na dogodnych warunkach. „Biuro Pracy”, Plac Wolności 9. bpw 729

Skład kolonialny
2 pokoje z kuchnią, z powodu wyjazdu natychmiast do sprzedania. Inowrocław, św. Ducha 88, Łukaszewski. nw 4909.

Futro
skunkowe na sprzedaż 27 Grudnia 5. III. prawo. Objezrzeć między 10—1. zdw 57 758

Sprzedam
kożuch i pierzyne. Zgłoszenia w składzie kolonialnym. Łysek, Szmarzewskiego 37. zdw 57 684

Gospodarstwo
56 morg pszenno buraczanej ziemi, zabudowania masywne, inwentarz żywy: 3 konie, 9 bydła, 6 świni, mąrtwy kompletne, cena 45.000, wpłaty 25. Zgłoszenia Stanisław Siwek, Grodzisk, Wlkp. zdw 57 571

Skład obuwia
w centrum Poznania lat 20 zaprowadzony, nadający się na każde większe przedsiębiorstwo z powodu zgonu ojca na sprzedaż. Adres wskaże „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11. pod 56.214 Pw 5629-56.214

Singera
maszyna damska, jak nowa, zegar stojący Bekera Harfengang, korzystnie. Różana 4d. III., prawo. zdw 57 974

Skład
kolonialny mieszkanie 3 pokojowe sprzedam za 3.000. Rutkowski, Grobla 29. zdw 57 782

Plaszcze
dwa zimowe tania sprzedam — Kopernika 1. II. prawo. zdw 57 802

Pokój
solidnemu panu wynajme zaraz. Półwiejska 5. III. lewo. zdw 57 797

Sprzedam
ubrania dobrze i tania. Bötther, Górna Wilda 43. zdw 56 752

Filateliście
sprzedam korzystnie w szkole oprawiony zbiór pieniędzy nowo budującego się Państwa Polskiego. Oferty Kurjer zdw 56 051

Sypialnie
sprzedaje ratami, gotówka 200 zł taniej. Stolarnia W. Garbary 41. zdw 57 775

Majątki
gospodarstwa wielki wybór mamy na korzystnych warunkach do sprzedania. Agropol, Poznań, Dąbrowskiego 2, telefon 65-71. zdw 57 790

Wielki
wybór dzierżaw, majątków i gospodarstw mamy do oddania. — Agropol, Poznań, Dąbrowskiego 2, telefon 65-71. zdw 57 789

Plaszcze
zimowe 1 damski, 2 męskie, dobrze utrzymane, korzystnie sprzedam. Nowakowski, Wielkie Garbary 48, wchód Wszystkich Świętych. zdw 57 950

Brylanty okazyjne
Najtańsze źródło zakupu bżuterji, zegarków, słubne obrączki — Zygmunt Kutzner, św. Marcin 50 zdw 57 951

Garsonkę
nową sprzedam i kostium. Miłyńska 3. III. lewo. zdw 57 098/9

Pokój
męski, garnitur salony, olurka serwantki, biblioteczki, porcelana srebra, kryształ, brzozy, polecacia Bracia Pióro. Aleje Marcinkowskiego 28 Kw

Futra
wszelkiego rodzaju, pody pod futra oraz różne skóry sprzedajemy najtaniej. Specjalny Magazyn Futur. W. Piotrowski, Szkołna 9. Kw 852

Nieruchomości
na Jeżycach zaraz sprzedam. — Gdzie wskaże Kurjer zdw 57 345

Parcele
1.500 m² koło Łazarskiego kościoła za 21.000 zł. wpłaty połowe ewentl. sprzedam połowe przy wpłacie 5—6.000 zł. Dudek, Wielkie Garbary 34. zdw 57 958

Sprzedam
pokój męski z klubami jak nowy 1.200. Grobla 19. front. II. lewo. zdw 58 025

Willa
7 pokojowa przy tramwaju, wpłaty 80.000 sprzedam „Krakus”, ul. Pocztowa 30. zdw 57 951

Wózek
dziecięcy sprzedam. Brennabor, Woźna 15. parter lewo. zdw 57 923

Kartofle
jadalne pierwszorzędne odstawa domowa każdej ilości po 350 centar. Zamówienia Majątek Mrowino, poczta, telefon Rokietnica 6. zdw 55 534

Lóżka metalowe
materace sprężynowe i wyścielane, leżanki, łóżka połowe oraz wózki dziecięce Dogodne warunki spłaty poleca najtaniej Polkrywa, Półwiejska 22. telefon 58-76. bpw 723

Męski
pokój solidny okazyjnie. Bracia Pióro. Aleje Marcinkowskiego 28. Kw 922

Zakopane
Biuro J. Kubieńskiego, ul. Krupówki, tel. 397 sprzedam wille, murowana, 12 pokojowa, koncepcja pierwszorzędnej pensjonatu, — najpiękniejsza dzielnicza willowa, komfort, centralne ogrzewanie, ciepła i zimna woda w pokojach, łazienka, kanalizacja, meble, posciel, zastawa. dw 2240

Wate
do kolder dla krawców i tapicerów oraz welne owcza do kolder hurt i detal najtaniej poleca Przemysł Wielkiy Poznań św. Marcin 56 I. pietro, telefon 20-31 P 4 838-34.61

Mebłe
po niższych cenach poleca Plusciński, Wodna 7. Zamiejscomy klientom zwózka samochodem na miejsce. zdw 57 008

Lustro
wielkie sprzedam. Romana Szymańskiego 10. III. prawo. zdw 57 916

Weneckie
krzesła sprzedam. Romana Szymańskiego 10. III. prawo. zdw 57 915

Angielkę
westfalska sprzedam tania. Wiosna, Kanakowa 17. zdw 57 558/9

Całkowita
wypredaź mebli 2 pokoi. Żółwia 19. I. ptr. lewo. zdw 57 596/7

Abazury
do lamp elektrycznych i gazowych gotowe na zamówienie poleca Elektromierz. Poznań, Marsz. Focha 32. tel. 61-02. zdw 56 505/6

Materace
sprężynowe, nakładki, leżanki, kanapy najtańsze tylko w pracowni materaców Wielkie Garbary 9. zdw 57 843/4

Gramofon
skrzynkowy z 25 płytami sprzedam za 100 zł. Kwiatowa 13. I. ptr. lewo. zdw 57 942 a

Dom
w Poznaniu z wolnym mieszkaniem i ogrodem za 21 tysięcy na sprzedaż. Zgłoszenia Winiary, Stanisława 7. rw 7048/9

Kanapy
leżanki, kluby, materace, własny wyrób najtaniej za gotówkę, raty. Strzelecka 31. zdw 57 936/7

Kapelusz damskie
poleca w obzrym wyborze po cenach konkurencyjnych hurtownie i detalicznie. M. Maleczewski, Poznań, ulica Szkolna tr. 1. obok szpitala telefon 13-6. Filja św. Marcin 16/17 Pw 5323-27 123

Gościniec
3 morgi ziemi, skład, kolonialny, rzeźnictwo, lokal, 4 pokoje kuchnia, rzeźnia, chlewy, wszystko masywne, twardo kryte we wsi kościelnej, sprzedam natychmiast za cenę 22.000, wpłaty 15.000. Woźniak, Steszew, Strzelecka 13. rw 7051

5 KUFNA

Kupię
gospodarstwo, domek lub kilka morg, okolica: Miasteczko Rataje, Komandorja, Zawady, za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 57 033

Kto
wypożyczy lub sprzeda pianino? Zgłoszenia Kurjer zdw 57 096/7.

Rewolwerówki
używanej, przelotem 25 do 35 mm, z głowicą pionową, przyrzędem gwintowania poszukuje Frödmetal, Bydgoszcz, Błonia 8. Pw 5739-63.1005

Kupię
za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy. Dom Komiszowy, Podgórna 2 Pw 4946

Domu
z składem lub z kuchnią poszukuję wpłaty do 12 tys. zł. Oferty do Kurjera zdw 56 552

Linooleum
używane kupię ca 8 mtrkw. M. Sowiński, Marszałka Focha 47. zdw 57 588

Domu
z składem lub z kuchnią poszukuję, wpłaty do 12 tys. zł. Oferty do Kurjera zdw 56 552

Domek
z ogrodem blisko Poznania kupię. Oferty Kurjer zdw 57 718

Kupię
szafę używaną małą dla służącej. Zgłoszenia cena Kurjer zdw 57 774

Wózek
sportowy kupię. Oferty z ceną do Kurjera zdw 58 022

Maszynę
szewską cylindrową kupię. Zmizdiński, Szyperska 3. zdw 57 685/6

Futro
męskie dobrze utrzymane kupię. Oferty Kurjer zdw 57 865

Szafę
używaną kupię. Oferty Kurjer zdw 58 038

Kupię
kuchnię (westfalke) i drzwi używane. Wiałecka, Bystra 35. Stajonka zdw 57 888

Dynamo
(Prądnie) używana kupię, 2-8 P. S; 110 Volt, prad stały. — Firlej, Miedzochód n. Warta. zdw 57 142

Kupię
większy dom w Poznaniu z wolnym mieszkaniem i składem. — Łaskawe zgłoszenia z dokładnymi warunkami skierować — A. Spychalski, Katowice, ulica Generała Zajacka 3. dw 2336

Zegarek
słoty męski kupię. Oferty Kurjer zdw 57 864

Platformę
kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 917

6 KAMIENICE

Kamienicę
w Bydgoszczy nowoczesną, wielki narożnik 4 składy, centralne ogrzewanie, wartości 250 tys. — amienie na majątek ziemski tylko z dobrą ziemią, budynkami, blisko miasta, dopłata podług umowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 460

Kamienicę
komfortową sprzedam za 90.000, wpłaty 40.000. Rutkowski, Grobla 29. zdw 57 783

Kamienica
4-pietrowa w Lesznie. dochód roczny 6.500, za 58.000 przy wpłacie 20.000 zł na sprzedaż. Kempa, Leszno, Dworcowa 43. nw 4316

7 PIENIĄDZ

Poszukuję
pożyczki do 15.000 zł na I. hipotekę za dobrym procentem. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 095

40—50.000 zł
szukam na I. hipotece na posiadłość w Poznaniu — srodmieście ewtl. ja sprzedam za 210.000 zł. Oferty Kurjer zdw 57 112

2—5.000 zł
poszukuję. Dam gwarancje właściciela domu i dobry procent. — Oferty Kurjer zdw 57 435

1.000—2.000
poszukuję. Dam pewny zastaw i procent. Oferty Kurjer zdw 57 436

3.000 zł
lub 380 dolarów pożyczki poszukuję na I. hipotekę wartości obiektu 12.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 533

Za
udzielenie pożyczki 5.000 zł i więcej, dam dobrą stała posade, dobra pensje procent i zabezpieczenie. Łask, zgłoszenia uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdw 57 565

Wypożyczam
gotówkę, zastaw w dom. Oferty Kurjer zdw 57 716

Kto
wypożyczy na I. hipoteke ziemi 4—5 tys. osiągnie posade kasjera Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 57 765

Szofera
dobrego mechanika z kauceją 2 tys. poszukuję na autobus. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 57 764

Wspólnika
do dobrze prosperującego interesu zaraz poszukuję z wkładką 6.000 zł. Gwarancja będzie zapewniona. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 791

Urzędnika
kawalera gospodarze od 30 do 35 lat na majątek 900 morgow jako samodzielnego zaraz potrzebuje. Kaucja pożądana 10.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 788

300.000
ulożuje na I. hipoteke nachećniej kupię listy hipoteczne. Jaskiewicz, Fredry 6. Kw 927

Do 60.000
Kto ulokuje na 200 morgach przyszosie okreznaj. Hipoteka, wysoki procent, prawo pierwokupu. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 867

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
7 pokojowe komfortowe z meblami korzystnie odstapiae zaraz. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 57 423

Mieszkanie
3 pokoje kuchnia do wynajęcia. Zgłoszenia telef. 59-30. zdw 57 623

Odstapię
mieszkanie 4 pokojowe z kuchnią, podatne też na lokal handlowy, składnicę. Ostrowski, Wielka 15. zdw 57 616

3—4
pokoje z używalnością kuchni od 1. 10. odnajmie w porozumieniu z gospodarzem. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 770

Dwa
pokoje kuchnia wprost od gospodarza. Adres Kurjer zdw 57 741

Mieszkanie
7 pokojowe centrum Poznania od gospodarza do oddania. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 816

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią od zaraz stacja od Poznania. Komunikacja dogodna, agenci wykluczeni. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 58 000

Przyjmę
2 panów na pokój zaraz. Kanakowa 17 Demandt. zdw 57 850

Pokój
wspólny bez pościeli panu. Kozia 18/19, IV., podw., lewo. zdw 57 832

Pokój
dla 2 panów do wynajęcia. Łakowa 4 b, III. wprost. zdw 57 831

Pokój
elegancki, wyście osobne wynajme urzednikowi. Pamiatkowa 8 a I. pietro, prawo. zdw 57 979

Pokój
inteligentnemu panu, wynajme zaraz. Łakowa 10, II. pietro, lewo. zdw 57 993

Pokój
umeblowany bez pościeli wynajme. Wierzbiciele 40, III., lewo. zdw 57 989

Słoneczny
frontowy pokój umeblowany do wynajęcia. Granwaldzka 5. II. prawo. zdw 58 090

Pokój
1—2 osobom wynajme zaraz. — Niegolewski 12, mieszkanie 7. zdw 57 998

Na biura
zaraz 2 pokoje umebl., telefon elektryczność obok Pl. Wolności. Blizsze szczegoly 10—6 codziennie. Nowa 7. II. — Kozia 12. 2 wejście. Smodlibowska. zdw 57 997

Pokój
dla 3 panów do wynajęcia. Sw. Marcin 64 III., front. zdw 58 004

Pokój
umeblowany dla 2 panów. Głowińska, Maleckiego 14, ogrodowy dom II. pietro. zdw 58 012

Elegancki
pokój balkonowy, elektryczność, lepszemu panu lub bezdzietnemu małżeństwu zaraz, ewentualnie obiady lub utrzymanie. Różana 3. III., prawo. zdw 57 135

Na biura
dwa pokoje, wejście klatka schodowa, dla adwokata, lekarza lub solidnego przedsiębiorstwa central. Adres Kurjer zdw 57 514

3 panie
przyjme na wspólny pokój. Rybaki 26. II., Falkowski. zdw 57 512

Pokój
elegancko umeblowany panom wynajme. Kozia 23. II. zdw 57 531

Pokój
frontowy do wynajęcia dla dwóch studentów lub studentki. Adres Kurjer zdw 57 530

Techniczna dentystyczna
specjalistka w lanych złotych pracach, kauszuku i operatywne szuka posady. Oferty Kurjer zdw 57 528

Ladny
pokój dla intelig. pana zaraz Rynek Łazarski 10a, II. nr. prawo. zdw 57 559

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Maleckiego 33. I. zdw 57 822

Pokój
dla dwóch panów do wydzierżawienia. Śniadeckich 1. III. pietro, lewo. zdw 57 815

Pana
na wspólny pokój poszukuje Jeżycka 35, II. pr. zdw 57 811

Centrum
pokój zupełnie niekrepujący, kluby zaraz. Podgórna 10 a, III. prawo. zdw 57 820

Centrum
pokój wolny. Chudzińska, Rzeczypospolitej 2. zdw 57 819

Pokój
umeblowany św. Marcin 49. III. ptr., lewo. zdw 57 817

Przyjmę
panów na pokój z utrzymaniem lub bez Kościelna 55, dom front. parter, prawo zdw 57 798

Pokój
frontowy, światłem elektrycznym dla 1—2 panów wynajme. Sw. Marcin 32, III. prawo. zdw 57 777

Pokój
dla drugiej panienki. Golebia 4. II. zdw 57 795

Dobrze
umeblowany pokój z elektr. światłem do wynajęcia. Śniadeckich 32, I. pietro, prawo. zdw 57 786

Pokój
umeblowany dla jednej lub dwóch pan zaraz wynajme św. Wojciech 26, III. lewo. zdw 57 781

Pokój
słoneczny, czysty, umeblowany inteligentnej osobie, utrzymaniem lub obiady, bez wynajme Wally Król. Jadwigi 2, wysoki parter. zdw 57 952

Pokój
umeblowany dla 1—2 inteligentnych panów. Wybieralski, Niegolewski 2. zdw 57 990

Dwa pokoje
frontowe z całkowitem utrzymaniem do wynajęcia na jedna lub dwie osoby zaraz. Gdzie? wskażże Kurjer zdw 57 590

Gimnazjastów (tkl)

młodszych (ewentualnie jednego) z utrzymaniem w pobliżu seminarium Marii Magdaleny przyjmie byłe nauczycielki gimn. — Pomoc sumienna w naukach. Fortepian. Oferty Kurjer zdw 57 553

Pokój

z osobnym wejściem z klatki schodowej ewentualnie z utrzymaniem blisko Starogo Rynku tylko dla poważniejszego pana u inteligentnej rodziny. Fortepian do dyspozycji. Oferty Kurjer zdw 57 552

Duży

ładny pokój dla dwóch urzędników od 15-10. 29. do wynajęcia. Poplińskich 1a. II. p., lewo. zdw 57 551

Pokój

elegancki (2 panów). Wielka 15. III. lewo. zdw 57 549

Pokój

do wynajęcia tylko lepszymu panu od 1. 10. Kraszewskiego 13. III. pr., prawo. front. zdw 57 542

Pokój

dla paniąki od zaraz. Wyspiańskiego 12. I. prawo. zdw 57 600

Pokój

umeblowany solidnemu panu wynajm. Niegolewskich 6. I. prawo. zdw 57 962

Pokój

dla 2 panów wynajm. Wyspiańskiego 12. IV. prawo. zdw 57 961

Ladny

duży 2 osobowy pokój z utrzymaniem wynajm. 3 Maja 5. III. lewo, front. zdw 57 971

Wynajmę

z balkonem elegancko umeblowane z balkonem tylko lepszymu panu lub pani, cena przystępna. Grobla 19. front. II. lewo. zdw 58 026

Ladny

niekrepujący, elektryczność, śniadania, obiady Kreta 6. III. prawo. zdw 57 829

Pokój komfortowy

z utrzymaniem na 3 i 2 osoby wynajm. Waly Jagiełły 18. parter, prawo. zdw 57 825

Pokój

frontowy, umeblowany do wynajęcia, najchętniej małżeństwo bezdzietne. Górna Włda 187. I. lewo. zdw 57 594

Śródmieście

pokój do wynajęcia fortepianiem Nowa 1. III. lewo. zdw 57 957

Pokój

frontowy, słoneczny, parter zaraz dla inteligentnych (małżeństwo z użytkowaniem kuchni). Patrona Jackowskiego 33. lewo. zdw 57 586

Umeblowane pokoje

1 frontowy z balkonem, przy pl. Wolności z światłem elektr., centralnym ogrzew., łazienka, telefonem wynajm. zaraz solidn. panu lub pani. Adres wskaże Kurjer zdw 57 575

Pokój

umebl. elektr. światło do wynajęcia. Wiadomość Kurjer zdw 57 572

Pokój

2 panom wynajm. św. Wojciech 2. III. prawo. zdw 57 837

Pana

starszego na wspólny pokój z utrzymaniem. Ogrodowa 2. II. lewo. zdw 57 927

Pokój

elegancki wynajm. zaraz. Kowalska, Fr. Ratajczaka 11a. 7 wejście, I. pr. zdw 57 932

Wynajmę

pokój z pościelą bez bielizny, najchętniej bankowcowi. Poznańska 58. parter, lewo, obejrz. 18—20. zdw 57 941

Frontowy

pokój dobrze umeblowany zaraz do wynajęcia. Marszałka Pocha 55. I. lewo. zdw 57 965

Pokój

umeblowany wolny. Sw. Wojciech 2. II. prawo. zdw 57 908

Pokoik

umeblowany do wynajęcia. Poznańska 27a. I. p., prawo. zdw 57 769

Pokój

do wynajęcia 1—2 solidnym panom. Wierzbicice 18. III. lewo. zdw 57 693

Pokój

z 2 łózkami, światło elektr., nowo odnowiony zaraz. Waly Król. Jadwigi 6. II. lewo. zdw 57 682

Pokój

umeblowany zaraz wynajm. Biłakiewicz, Małeckiego 34. I. zdw 57 677

Pokój

bez pościeli dla paniąnek. Wodna 13. I., podwórce. zdw 57 732

„Informator“

poleca pokoje umeblowane dla panów, pań i małżeństw. Ratajczaka 15 (Pasaz Apollo). Telefon 58-17. zdw 57 906

Pokój

dobrze umeblowany dla 2 osób z utrzymaniem wynajm. Słowackiego 35. II. prawo. zdw 57 912

Śródmieście

pokój wielki, trzem spokojnym studentom. Aleje Marcinkowskiego 17a. II. piętro, lewo. zdw 57 901

Pokój

frontowy do wynajęcia, może być z utrzymaniem lub bez od zaraz. Zupańskiego 22. parter, lewo. zdw 57 723

Pokój

słoneczny wynajm. Pl. Nowomiejski 5 (III. dom ogrodowy II. lewo). zdw 57 719

Grunwaldzka

13. III. lewo, pojedynczy pokój frontowy do wynajęcia, najchętniej oficerowi. zdw 57 717

Pokój

elegancki, elektryka, łazienka, solidnemu panu wynajm. zaraz. Słowackiego 35. IV. p. zdw 57 713

Pokój

niekrepujący, nieduży przy inteligentnej rodzinie wynajm. solidnemu lokatorowi-lokatorce Śniadeckich 4. parter, prawo. Ogładać dnia 9-4, 8-10. zdw 57 714

Pokój

do wynajęcia. Zupańskiego 19. parter, lewo. zdw 57 715

Pokój

przy dworcu umeblowany. Focha 27. front. I. wejście IV. zdw 57 705

Pokój

z niekrepującym wejściem dla pana poszukuje Oferty Kurjer zdw 57 706

Pokój

frontowy do wynajęcia od 3. 10. Wielkie Garbary 29. II. prawo. zdw 57 644

Pokój

dla dwóch inteligentnych panów z utrzymaniem lub bez zaraz do wynajęcia. Szamarzewskiego 1. II. pr., lewo. zdw 57 667

Pokój

dwulóżkowy wolny. Skryta 10. parter, lewo. zdw 57 663

Za 800—1.000 zł

pożyczki dam jako procent pokój umeblowany okolicą ul. Czesława Adres wskaże Kurjer zdw 57 694

Pokoik

wydzierżawę. Poznańska 27a. II. Szolc. zdw 57 637

2 pokoje

umeblowane z centralnym ogrzewaniem i elektr. światłem wydzierżawę. Zgłoszenia Matejki 51. II. prawo. zdw 57 640

Pokój

frontowy umeblowany z oświetleniem elektrycznym dla 2 lub 3 panów zaraz. Łazarz. Spokojna 19. I. lewo. zdw 57 754

Pokój

odnajmę. Skryta 8. III. lewo. zdw 57 749

Dwa

pokoje łączne do wynajęcia spokojnym lokatorem parterze, okolicą Matejki. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 746

Pokój

panu, elektr. światło zaraz wynajmę, telefon. Fr. Ratajczaka 11a, 4 wejście, parter, prawo. zdw 57 743

Inteligentnym

panom (2—3) wynajmę duży umeblowany pokój z światłem elektrycznym. Małeckiego 17. III. prawo. zdw 57 736

Pokój

z klatki schodowej drugi pokój dwie osoby ewentl. z utrzymaniem wynajmę. Matejki 40/41. IV zdw 57 735

Elegancki pokój

śródmieście, drugie piętro, telefon elektryczny światło li tylko solidnemu panu do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 57 675

Przyjmę

pana na wspólny pokój Górna Włda 102 a. p. Piotrowicz. zdw 57 673

Okazja konwersacji

niemieckiej przyjmę na stację paniąki uczeszczańca do wyższych uczelni. Troskliwa opieka zapewniona. Frieda Krueger wdowa. Poznań, ul. Słowackiego 31/33 I. wejście z ul. Prusa. zdw 57 679

Pokój

z osobnym wejściem 2 panom. — Biławska, Łąkowa 13. zdw 57 918

Paniąkę

lub młodszego rzemieślnika przyjmę na stację Półwiejska 29. podwórce, wprost, parter od 6.30—8. zdw 57 926

Pokój

wynajmę zaraz 2 osobom, elektr., pościel, pożądana. Małeckiego 19. I. lewo. zdw 57 925

Pokój

wynajmę z pościelą, bielizna, spokojnemu panu lub dwóm od zaraz. War. 3 miesięcz. zgóry. Słowackiego 37. IV. zdw 57 838

Pokój

dobrze umeblowany, elektryczność, kaloryfery odnajmę spokojnemu solidnemu panu. Młyńska 2. IV. lewo. zdw 57 907

Pokój

niekrepujący na 2 osoby bez pościeli. Poznańska 21. IV. zdw 57 892

Pokój

ładnie umeblowany, światło elektryczne, ogrzewana, świetl. telefon inteligentnemu panu zaraz do wynajęcia. Młyńska 4. II. piętro, pr. zdw 57 891

Pokoje

dwa łączne umeblowane, osobne wejście bez pościeli, bielizny, 2 solidnym panom lub paniom wynajmę. Nowy Rynek 5. I. zdw 57 889

Pokój

skromny dla jednego pana zaraz do wynajęcia. Kelmowa, Dąbrowskiego 15. II. rw 7070

Pokój

dla panów. St. Rynek 43. II., dom tylny, Pawlicka. rw 7076

Koło Zamku

pokój słoneczny, frontowy, elegancki, elektryczność, stałe lub czasowo panom wynajmę. Waly Zygmunta Augusta 10 a. I. lewo. Pw 5747-59, 22 a

Dobrze

umeblowany pokój wynajmę e- leganckiemu panu, ul. Dąbrowskiego 33, III piętro, lewo. jw 2729

Pokoik

elektryczność (nie studentom) wynajmę. Śniadeckich 9. II. zdw 57 886

Salon

i sypialnię wynajmę zaraz. — Światło elektryczne, telefon, kapiel. Brevvozel, Pocztowa 16. III. zdw 57 885

Przyjmę

paniąki lub gimnazjastów na stację z utrzymaniem. Podgórna nr. 14. parter, lewo. zdw 57 884

Pokój

frontowy dwóm solidnym panom wynajmę. Adres wskaże Kurjer zdw 58 028

Elegancki

frontowy pokój niekrepujący wynajmę inteligentnemu panu. — Adres wskaże Kurjer zdw 58 029

Na

elegancki pokój, centralne ogrzewanie, prawnik poszukuje współpracownika. Poznańska 53 a. II. lewo, narożnik Mickiewicza zdw 58 033

Pokoik

czysty, elektryka, panience, utrzymaniem wynajmę. Pianino w domu. Binokowa, Marsz. Focha 47 a. II. zdw 58 041

2 pokoje

gabinet i sypialnia (bez pościeli) dla jednego lub dwóch panów do wynajęcia. Napieralska, Grunwaldzka 25. zdw 58 036

Pokój

wspólny dla paniąki do wynajęcia. Półwiejska 39. IV. zdw 58 046

Pokój

wynajmę. Łąkowa 18. Nowacki. zdw 58 055

Pokój

frontowy z elektrycznością, 2 ewentl. 3 osobom z utrzymaniem lub bez wynajmę zaraz. Strzelecka 9. I. prawo. zdw 58 052

Pokój

wspólny panom 35 zł, św. Marcin 5, skład kwiatów. zdw 57 889

Pokój

dwuosobowy. Szwajcarska 20. III., lewo. zdw 57 876

12 SZUKA POKOJU

Solidny

pan, lat 33, poszukuje umeblowanego pokoju z utrzymaniem lub bez od 1 października, najchętniej u samotnej, inteligentnej osoby. Oferty z podaniem ceny pod zdw 57 829

Pokoju

próżnego lub umeblowanego szuka małżeństwo. Oferty Kurjer zdw 57 832

Pokoju

skromnego lecz porządnie umeblowanego, możliwe w śródmieściu i przy dobrej rodzinie, poszukuje zaraz inteligentna paniąka. — Zgłoszenia do Kurjera dw 2329

Pokoju skromnego

z kawą i herbata poszukuje młoda paniąka. Oferty z podaniem ceny uprasza się do ekspedycji Kurjera zdw 57 589

Paniąka

szuka skromnego, słonecznego pokoju z pianinem. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 537

Student

poszukuje pokoju z całkowitem utrzymaniem, światło, opał ca 130 zł miesięcznie. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 57 622

Pokoju

próżnego poszukuje bezdzietne małżeństwo od 1. II. z niekrepującym wejściem i użytkowaniem kuchni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego z podaniem ceny. zdw 57 579

Wilda

pokoju z fortepianiem umebl. lub próżnego szuka spokojne bezdzietne małżeństwo. Oferty Kurjer zdw 57 628

Pracowni

malarskiej szukam. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 748

Pokoju

szuka młode bezdzietne małżeństwo używaniem kuchni, możliwe centrum. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 650

Próżnego

pokoju poszukuje urzędniczka bankowa, możliwe śródmieście. Oferty Kurjer zdw 57 662

Pokoju

próżnego poszukuje małżeństwo. Warunki podług umowy. Oferty proszę Kurjer zdw 57 655

Niekrepującego

pokoju, usługa, łazienka, elektr. nie wyżej II. pr. poszukuje do- bry obywatel, żądaj taom lupp o- brze sytuowany, inteligentny, oko- lica; plac Nowomiejski, Most Te- atralny, Kaponiera, Zamek. Oferty Kurjer zdw 57 639

Nauczyciel

poszukuje pokoju słonecznego w kulturalnym domu przy spokoj- nej ulicy. Oferty Kurjer zdw 56 927

Urzędnicza

poszukuje pokoju przy intelligen- nej rodzinie. Oferty Kurjer zdw 57 739

2 zupełnie

niekrepujące pokoje z oddziel- niemi wejściami z korytarza po- trzebne dla dwóch solidnych pa- nów w pobliżu śródmieścia zaraz Łaskawe oferty do Kurjera zdw 56 449

Młode

małżeństwo bezdzietne poszukuje skromnego pokoju z kuchnią, czynsz dwa lata zgóry. Oferty Kurjer zdw 57 688

Inteligentna

pani z córką poszukuje skromne- go czystego pokoju w okolicy Je- życ zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 830

Pokoju

skromnie umeblowanego szuka paniąka. Oferty Kurjer zdw 57 896

Pokoik

umeblowanych również dla mał- żeństw biurowych, mieszkań, pos- zzukuje biuro Czarnecki, Rataj- czaka 13. zdw 57 935

100 pokoi

poszukujemy. Zgłoszenia bezpłat- ne „Informator“ Ratajczaka 15 (Pasaz Apollo). Telefon 58-17. zdw 57 905

Dziecko

Inteligentna
korpul. pania, materij nizealczna, poznam. Cel matrymonjalny. Laskawe oferty do Kurjera pod zw 57 603

Panna
ze wsi lat 23, uczciwa i skromna pragnie zapoznac z uczciwym panem do lat 35. Cel matrymonjalny. Oferty z fotografia Kurjer z dw 57 642

Panna
lat 29, ciemno blondynka, posiadajaca coskolwiek gotowki pozna inteligentnego pana. Cel matrymonjalny. Oferty uprasza sie Kurjer z dw 57 657

Blondynka
lat 38, wesola, gospodarna, dwupokojowe mieszkanie z kuchnia pozna pana na stalej posadzie celem zamazpobicia. Wiek obojetny. Powazne oferty Kurjer z dw 57 669

Kawaler
dobrego charakteru, energiczny, nie brzdyki, z gotowka, pozna panna do lat 20, lagodnego usposobienia, dobrze wychowana, wzrost sredni, z nieskazitelna przeszloscia, moze byc biedna tylko inteligentna i rzeczywiscie przystojna. Cel matrymonjalny. Powazne zgloszenia z fotografia do Kurjera pod zw 57 767

Pani
wiek balzakowski posiadajaca mieszkanie pozna inteligentnego pana. Cel matrymonjalny. Zgloszenia Kurjer z dw 57 737

Kawaler
rzeznik lat 23, posiadajacy 4.000 zlotych majatku pragnie poznać panna lub mioda wdowice celem ozenku. Oferty Kurjer z dw 57 745

Sympatyczna
przystojna, nie niez sytuowana, lat 31, pragnelaby poznac czlowieka z inteligencji usytuowanego, wiek 38-46 (cel matrymonjalny). Nieanonimny, fotografia poznaczana Kurjer z dw 57 727

Mila
inteligentna blondynka z posagiem, lat 27, pozna pana kulturowego w celu matrymonjalnym. Zgloszenia mozebyc z fotografia do Kurjera z dw 57 909

Przystojny
inteligent pragnie znalezc serduzko wzajemnej idealna i przystojna panna. Cel matrymonjalny. Oferty upraszam Kurjer jw 2731

Student
lat 26, poszukuje panny w celu matrymonjalnym, ktoraby dopomogla do ukozczenia studiow. Zgloszenia Kurjer z dw 57 879

Kto
chce sie szczesliwie ozenic lub wziasc zamaz moze to uczynic u nas przez biuro kojarzenia malzenstw "Record" Poznan, Skarzynska 15, I. Tel. 40-18. Wielki wyb6r kandydatek i kandydatow.

Samotna
pani inteligentna, subtelna, muzyczna, posiadajaca 4 pokojowe mieszkanie szuka milej znajomosci kulturalnego meza dobrze sytuowanego od lat 40. Laskawe zgloszenia do Kurjera z dw 57 990

Blondynka
przystojna, dobrze wychowana, gospodarna, z wyzszym wykształceniem, lat 29 z kompletna wyznawa i mieszkaniem szuka z roku znajomosci panow na tej drodze odpowiedniej partii. Dygnacja zapewniona. Oferty Kurjer z dw 57 996

Urzednik gospod.
kawaler, lat 36, wysoki, przystojny z dobrej rodziny 4.000 zI majatku, pozna panna do lat 36, lub wdowice, wlascicielke gospodarstwa rolnego. Cel matrymonjalny. Rzecz honorowa. Laskawe oferty z fotografia prosze skierowac do eksped. Kurjera Pozn. z dw 57 985

Kupiec
wdowiec, bezdzietny, lat 54, wlasciciel skladu kolonialnego, wartosci 15.000 i 5 pokojowego mieszkania, zdrowy w pelnej silie, szuka zony w wieku 45-50. Panna, odpowiadajace tym samym majatkiem dla wspolnego dobra i wzspolziacia, zechca zgloszic sie pod Nr. 894 do Biura ogloszen "Kurjer", Bydgoszcz, Parkowa, nr 4810.

Kawaler
lat 28, oszczedny, posiadajacy 10 tys. zI gotowki poszukuje zony. Panna (wdowy nie wykluczone), posiadajace sklady lub gospodarstwo wo racza z pelnym zaufaniem oferty nadeslac do Agencji Kurjera Leszno, Komenuisza 42, nr 4818

24 NAUKA

Vala Jennings wr6cila z Ameryki
rozpoczyna kurs ta6cw najnowszych Lekcje orywalne Wpisy 3-8 Ratajczaka 29 III lewo. Pw 5018-38.216

Studentka
udzieli korepetycyj w zakresie gimnazjum ewentl z pok6j. Oferty Kurjer dw 2813

Jeune franaise
donne leons, conversation grammaire, litterature et accepte traductions. Ecrivez 4 Kurjer Poznański zdp 57 023

Nauczyciel
potrzebny zaraz na wiec do chlopa zap6znionego kl. I-II gimn. Zgloszenia Drowa Moldenbawerowa, ul. Marejki 53, 4p 2223

Francuskiego
udziela Francuz nauczyciel. — Sniadeckich 90. II. (godz. 8). zdw 56 178

Plotra Mikołajczaka szkoła tańców
Kurs dla poczatkujacych rozpoczynam w piatek 4 pazda. Lekcje osobne kazdego czasu. Poczołwa 29, I. zdw 57 555

Szwedzkiej
konwersacji poszukuje. Oferty Kurjer z dw 56 840

Korepetycji
udzieli za obiady, lub mieszkanie. Zgloszenia Kurjer z dw 57 668

Korepetycji
udzieli z wyjatkiem obcych jezzykow seminarzysty piatego kursu. Zgloszenia Kurjer z dw 57 758

Pan
z uniwersyteckim wykształceniem obejmie jedna lekcje z zakresu szk6l srednich. Laskawe zgloszenia Kurjer z dw 57 660

Tani kurs tańców
Opalinskiego. Dzisi pierwsza lekcja przy ul. Mielzynskiego I. II. p. godz. 8. zdw 57 835

Kursy stenografii
i pisania na maszynach rozpoczynam z dniem 3 pazdziernika. Knaflowska Kantaka 1 zdw 55 066

Kursy
stenografii, pisania na maszynach ksiegowosci rozpoczynam 1 pazdziernika. Tyran-Zaworska, ul. Strzelecka 33 naronnik placu Swietokrzyskiego. zdw 51 587-2

Kursy kroju
szycia damskiego. Wpisy przyjmie Amelia Klawiterowa, Marji Magdaleny I. III. naronnik Raczynskich dw 2 179-80

Angielka
udziela lekcji. Kurjer z dw 57 898

English lessons, conversation gives spetialist. Oferty z dw 58 021

25 MUZYKA

Kwartet
dobrze zgrany moze sie od 1. 10. zglosic. Oferty: Tczew. „Cristal“ nr 4133

Pianista
spiewnie potrzebny. Poznan. Oferty Kurjer z dw 57 581

Pianina
do cwiczen na 1 godzinie dziennie poszukuje. Zgloszenia do Kurjera Poznańskiego z dw 57 632

Lekej
fortepianu udzielam niedrogo. Ratajczaka 10. I. zdw 57 827

Udzielam
lekcji gry skrzypiec i mandoliny. Wybickiego 2 (Wilda). zdw 57 908/4

Szkoła Muzyczna Chopina
fortepian, skrzypce, wiolenczela, organy, spiew. Wpisy kancelaria 27 Grudnia 19. zdw 57 875

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia o 30 sł6w dla poszukujacych posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Wychowawczyni
freblanka poszukuje posady do dzieci od lat 3-8 zna robotki coskolwiek muzyki. Laskawe zgloszenia Kurjer z dw 57 028

Freblanka
rutynowana z poczatkami nauk, wzorowa wychowawczyni z dobrimi referencjami zmieni posade do 1-2 dzieci, chętnie w miescie. — Maj. Tworzanice, poczta Rydzyna, powiat Leszno. zdw 57 075

Żelazniak
z siedmioletnia praktyka, wolny od sluzby wojsk., poszukuje posady w Poznaniu lub na prowincji zaraz lub 15. 10. 29. Oferty Kurjer z dw 56 902

Aptekarska
sila pomocnicza meska z kilkolatnia praktyka dobrze wypracowana poszukuje posady od 1. 10. lub pozniej. Oferty Kurjer zdw 57 108

Posady
do dzieci poszukuje uczciwa panna, zna coskolwiek szycia oraz cerowanie najchetniej w Poznaniu. Oferty Kurjer z dw 57 074

Student
z znajomoscia jezzykow buchalterji i korespondencji poszukuje posady. Oferty Kurjer z dw 55

260 zI
dam tej osobie ktoraby mi mogla poroczyc w jakiejkolwiek stalej posadzie. Mam piec klas gimnazjum państwowego, 26 lat, kawaler i znam dokladnie prace biurowa. Miejscowosc obojetna. Oferty Kurjer z dw 56 988

Zdolna
marszantka, warszawianka, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 57 040

Pisarz
mlody, znajacy ksiazkowosc, zlozenie bilansu, przyjmie posade w wiekszym majatku zaraz wzglednie pozniej. Oferty „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 56 205 Pw 5 588-56.205

500 zI
kaucji dam przy otrzymaniu stalej posady. Oferty Kurjer zdw 56 076

Monter - szofer
poszukuje posady prywatnej. Laskawe zgloszenia Kurjer zdw 57 402

Gospodyn
samodzieln lat 34, uczciwa, rzetelna, obojetna z wszelkimi pracami gospodarstwa, zna dobra kuchnie, z dobrimi swiadectwami, chodzi tylko o dobra i stalą posade, wolna od zaraz. Zgloszenia do Kurjera z dw 57 487

Książkowa-maszynistka
z praktyka wzglednie do kasy — poszukuje posady. Oferty Kurjer z dw 57 162

Szofer
kawaler, lat 25 z wieloletnia praktyka z dobrimi swiadectwami poszukuje posady zaraz lub pozniej. Adres wskaze Kurjer jw 2720

Inteligentny
mlody czlowiek posiadajacy roczna praktyke bankowa i biurowa poszukuje posady ksiazkowego pom. biurowego, magazyniera podr6zajacego lub t. p. Posiada 1 a swiadectwa i dobre referencje. Posade moze przyjac naty. h. miast wzgl od 15. 11. rb. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 016

Poszukuje
posady z6n, szwajcara, ktorego szczerze polecam 60-100 kr6w zaraz lub stycznia. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 57 560

Emeryt.
urzednik, slusarz bezdzietny lat 40, szuka mieszkania gdzieby m6gl zawiadowac domem lub tez pelnic funkcje portiera, miejscowosc obojetna. Laskawe zgloszenia prosze skierowac do Kurjera zdw 57 578

Inteligentna
osoba, lat 25 jezzyk polski i niemiecki poszukuje zajecia do pomocy lub w interesie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 574

Młodsza
biurowa z p6lroczna praktyka w branzy samochodowej, poszukuje posady od 1. lub 15. Oferty Kurjer zdw 57 568

Stenotypistka
polsko-niemiecka, obojetna z wszelkimi pracami biurowymi poszukuje zajecia na kilka godzin dziennie. Zgloszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 57 631

Registrator
adwokacki z kilkolatnia praktyka w biurze adwokackim, ktorzy prowadzil samodzielnie kancelarie, poszukuje posady. Laskawe oferty Kurjer z dw 57 938

Byly
obroca prywatny poszukuje posady. Zgloszenia Kurjer z dw 57 940

Młody
czlowiek poszukuje posady wzornego, magazyniera lub jakiegokolwiek zajecia. Dobre swiadectwa. Oferty Kurjer rw 6 996

Biuralistka
z p6lroczna praktyka piszaca na maszynie i znajaca ksiazkowosc oraz wozy inkasent poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 57 914

Biuralistka
znajaca stenografie, piszaca na maszynie poszukuje posady. Oferty do Kurjera zdw 57 913

Szofer - sluzacy
poszukuje posady zaraz lub pozniej. Oferty Kurjer z dw 57 910

Inteligentna
pani, lat 36 G6rnolazacka, wladzajaca jezzykami polskim i niemieckim, znajaca kuchnie i zaradz gospodarstwem domowym, poszukuje posady wyreczycielki pani domu. Oferty Kurjer zdw 57 561

Kucharka
poszukuje posady na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 57 696

Kucharka
poszukuje posady do kasyna. Oferty Kurjer zdw 57 697

Poslugaczka
z swiadectwami poszukuje poslugi. Zgloszenia do Kurjera zdw 57 720

Prasowaczka
poleca sie w dom. Zgloszenia Kurjer zdw 57 711

Inteligentna
panienka, ktora ukozczyła wrkole gospodarstwa szuka posady, najchetniej do cukierni. Oferty Kurjer z dw 57 712

Młody
magister praw i absolwent kursu nauk politycznych w Paryżu poszukuje posady. Wlada jezzykiem francuskim i niemieckim. Zgloszenia Zbigniew Racieski, Nowy Sacz, Jagiellońska 44 (Malopolska). zdw 56 384-5

Dobra
pielegniarka lub asystentka do gabinetu lekarskiego poszukuje posady zaraz. Miejscowosc obojetna. Zgloszenia Kurjer zdw 57 894

Książkowa
z dluzsza praktyka ostatnio pracowala kilka lat w wydawnictwie znajaca wszelkie prace biurowe poszukuje posady ewentl jako kasjerka. Oferty Kurjer zdw 51 260

Aptekarz
asystent, praktyka dwudziestoletnia, trzezy, poszukuje posady w Poznaniu. Laskawe zgloszenia Kurjer zdw 57 966

Dyrektryza
z elegancka prezencja, pierwszorzedna szkola warszawska, krawkowska dlugoletnia praktyka w wykonywaniu pierwszorzednych sukien, plaszczy, poszukuje posady dyrektrzy lub panny samodzieln lub wspolniczki. Zgloszenia pod Kurjer Poznański dw 2195

Młoda
inteligentna panna z powin cji zna krawieczyzyczne prace do mowe. przyjmie jakakolwiek posade, chętnie do sklady piekarskiego W wolnych chwila zajmie sie inna pracą. (Miejscowosc obojetna.) Oferty Kurjer zdw 56 991

Student
dobry matematyk, znajacy sie na biurowosci poszukuje posady w przedsiobiorstwie handlowem lub przemyslowem. Zgloszenia do „Par“ Aleje Marcinkowskiego 11 pod 56.218. Pw 5730-56.218

Biuralistka
z wykształceniem szkoly spedniej znajomoscia ksiazkowosci i piszaca na maszynie oraz p6lroczna praktyka biurowa poszukuje posady. Laskawe zgloszenia o-praszam skierowac do Kurjera zdw 57 518

Panienska
lat 20, z lepszym wykształceniem ktora nigdzie nie pracowala poszukuje jakiegokolwiek posady. Zgloszenia Kurjer z dw 57 517

Biuralistka
z p6lroczna praktyka, ktora ukozczyła szkole wydzialowa i handlowa poszukuje posady. Zgloszenia Kurjer zdw 57 516

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer z dw 57 699

Panienska
sierota poszukuje posady do piekarni, cukierni, zna branze. Oferty Kurjer z dw 57 701

Sierota
mioda szuka posady do prac domowych zaraz. Zgloszenia Kurjer z dw 57 695

Szofer-mechanik
kawaler, 6 lat praktyki dobre polecenia poszukuje posady. Laskawe zgloszenia Kurjer zdw 57 647

Bona
z dlugoletnia praktyka, znajaca jezzyk niemiecki, polski i francuski szuka posady do dzieci 5-9 lat. Oferty Kurjer z dw 58 654

Szukam posady inkasenta
gwarancja mniejsza realnosc ew. gotowka 500 zI. Zgloszenia Kurjer zdw 57 666

Absolwentka
Miejskiej Szkoły Handlowej poszukuje posady jako ksiazkowa lub kasjerka z 2 letnia praktyka (chętnie w majatku). Oferty Kurjer zdw 57 698

Samodzieln
energiczny kierownik, z6naty, katolik, lat 31, z praktyka kilkolatnia poszukuje posady kierownika handlowego. Zgloszenia do Kurjera Poznańskiego pod dw 2336

Kupiec
poszukuje posady za magazyniera, inkasenta lub wzornego dobreimi referencjami za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer jw 2728

Technik
budowlany z ukozczenia szkola bud. w Poznaniu, praktyka i odbitya wojskowoscia — poszukuje posady. Oferty „Par“, 27 Grudnia 18, pod 59.19. Pw 5743-59.19

Pomocnik
handlowy z branzy kolonialnej poszukuje posady od 1. 11. lub pozniej. Najchetniej zmieni branze. Oferty Kurjer zdw 57 871

Ucznica
majaca 1 rok nauki z branzy obuwia, przyjmie posade od zaraz lub pozniej. Oferty Kurjer zdw 57 872

Bona
wychowawczyni kochajaca dzieci z dobrimi swiadectwami moze takze zastapic jako wyreczycielka pani domu. Oferty Kurjer zdw 58 015

Wyreczycielka-gospodyn
w srednim wieku znajaca szycie, pranie, prasowanie poszukuje posady. Zgloszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 58 014

Lekarz-dentysta
z dlugoletnia praktyka poszukuje posady asystenta na 2-3 godziny dziennie. Zgloszenia Kurjer pod zw 58 020

Panienska
lat 15 poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer zdw 58 018

Panienska
do dziecka przyjmie posade. — Oferty Kurjer z dw 58 034

Abiturjentka
Seminarjum Nauczycielskiego poszukuje natychmiastowej posady wzglednie od 1. lub 15 pazdziernika. Biuro domowej nauczycielki. Oferty Kurjer zdw 58 119

Inteligentna
panienka, sierota, poszukuje posady do dzieci lub do ekspedycji. Oferty Kurjer zdw 57 654

Dziewczyna
uczciwa i pracowita poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer zdw 57 846

Czeladnik
kuźnierski poszukuje pracy do wszelkich prac kuźnierskich. Oferty Kurjer zdw 57 855

Ogrodnik
przyjmie portierstwo, zna centralne ogrzewanie, z6na zajmie sie gospodarstwem. Oferty Kurjer zdw 57 995

Książkowa-maszynistka
biegla w jezzyku polskim i niemieckim zna ubezpieczenie — poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 57 994

Sluzacy
starszy z dobrimi swiadectwami i poleceniem szuka miejsca zaraz. Moze tez zajac miejsce do pielegnowania za stroza, malem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 58 061

Młody drogerzysta dyplomowany
dobry pracownik w artykułach technicznych, kosmetyce, fotografii itd. poszukuje zaraz posady jako pomocnik. Jest w posiadaniu koncesji na handel z truciznami. Laskawe oferty uprasza Kurjer Poznański dw 2309

Dyplomowany
mistrz slusarski, dobry rysownik i ksiazkowy, obojetny z maszynami rolniczymi sprzedaja, kalkulacja, naprawa wszelkich maszyn parowych, instalacja wodociagowa i kanalizacyjna — szuka posady z mieszkaniem. — Laskawe zgloszenia do ekspedycji Kurjera zdw 58 005

Maturzystka
poszukuje posady. Zgloszenia Kurjer zdw 57 981

Szofer
mechanik poszukuje posady prywatnej, wykonuje najtrudniejsze remonty, z6naty wolny od wojska. Zygmunt Staniak, Rydzyna pow. Leszno. nr 4811

Krawcowa
wykonuje kostjume, plaszcze, suknie oraz konfekcje dzieciaca elegancko i tania. Rybaki 81. III prawo. zdw 57 513

Praczk
czysta, rzetelna, dziennie 5 zI. Rybaki 26. II. Falkowiak. zdw 57 511

Szofer
wolny od wojska poszukuje posady w wolnych chwila zajmie sie pracą. Oferty Kurjer zdw 57 582

Pok6j
wsp6lny i oddzielny Strzelecka 5. III., lewo. zdw 57 557

Pani
mioda, milej powierzchownosci z wykształceniem akademickim, kursem szkoly handlowej coskolwiek praktyki bankowej, znajomosc jezzyka francuskiego, niemieckiego poszukuje jakiegokolwiek zajecia. Oferty Kurjer zdw 57 554

100 zI
i wziecej dam za wyrobienie stalej pracy. Oferty Kurjer zdw 57 548

Popoludniowego
zajecia poszukuje bankowicki-ksiazkowy. Lask. oferty Kurjer zdw 57 624

Absolwentka
szkoly gospodarczej poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 57 615

Sierota
lat 18, z porzadnej rodziny, uczciwa, sumienna szuka posady stalej do lezszych prac. Oferty Kurjer zdw 57 612

Dziewczyna
pilna, uczciwa poszukuje posady od 1. 10. 20. r. do wszystkiego lub do dzieci. Zgloszenia Kurjer z dw 57 602

1.000 zI
kaucji ewentualnie pozyczki za posade inkasenta itp. Oferty Kurjer z dw 57 598

Męczyzna
do wojskowosci szuka stalej posady moze zlozyc kaucje. Laskawe zgloszenia Kurjer zdw 57 593

Magister
farmacji ze znajomoscia jezzyka niemieckiego oraz p6lroczna praktyka poszukuje posady. Oferty pod H. M. Kolo, Apteka „Tomaszewskiego“ z dw 57 587

Panienska
oobeznana z ksiazkowoscia, wszelkimi pracami biurowymi, piszaca na maszynie szuka posady zaraz. Zgloszenia Kurjer zdw 57 661

Stalego
zajecia wieczornego poszukuje sie. Znajomosc buchalterji, pisania na maszynie, stenogr. jezzykow. — Zgloszenia Kurjer zdw 57 643

Bacznosc
męczyzna w srednim wieku, bardzo pilny, dotychczas prowadzil interes wlasny roznych branzy, przyjmie posade za wojaera z gwarancja inkasenta za gwarancja. Oferty Kurjer zdw 57 659

Szofer - blacharz
trzezy szuka posady, miejscowosc obojetna. Oferty Kurjer zdw 57 752

Pokojo
wiejsza szuka posady najchetniej do księdza. Zgloszenia Kurjer Stary Rynek rw 7062

Studentka
poszukuje korepetycji w zakresie nizszego gimnazjum, b. tania. Oferty Kurjer Stary Rynek rw 7061

Stenotypistka - biurowa
mlodsza z kilkolatnia praktyka, znajaca stenografie polska, pisanie na maszynie, ksiazkowosc i wszelkie prace biurowe poszukuje odpowiedniej posady zaraz, ewtl. pozniej. Laskawe oferty Kurjer zdw 57 759

Gospodyn
lat 35, poszukuje miejsca najchetniej na probostwie, na wiec lub do dworu, znajaca gotowanie, i prasowanie sztywny bielizny i wszelka prace w zakres gospodarstwa wchodzaca. Laskawe zgloszenia Kurjer zdw 57 747

Maszynistka
poczatkujaca, kilkolatnia praktyka poczawa, biegl liczenia, poszukuje jakiegokolwiek posady najchetniej na majatku jako biuralistka lub kasjerka. Zgloszenia Kurjer zdw 57 687

Gospoia
w wieku srednim dobrze polecona z dobrem gotowaniem szuka posady u starszego inteligentnego pana lub pani albo u starszego panstwa bezdzietnego zaraz lub 15-go. Zgloszenia do Kurjera zdw 57 690

Zwolniony z wojska
pos

FUTRA

powystawowa wyprzedaż z P. W. K. ekspozycji futrzanych modeli i futer po cenach niskich. **Skład futer LAJEWSKI, Poznań, Fredry 1.** zw 19308

Osoby

inteligentnej, cierplivej i dobrej poszukuje zaraz do chorej staruszki, wymagającej ciągłej opieki. Zgłoszenia osobiste. Zółkowska, Jasna 11, III piętro.

Ucznia

z odpowiednim wykształceniem poszukuje Drogerja St. Dyczkowski, Sw. Marcin 20, zdw 57 180

Kucharka

do restauracji potrzebna zaraz. Zgłoszenia Szymańska. Szkolna 18, zdw 56 996

Dzielnicy

poszukuje fryzjerski potrzebny zaraz. Sniadeckich 4, zdw 57 072

1.500—3.000

złoty miesięcznie zarobić może każdy. Wypłacamy natychmiast najwyższą prowizję gotówką zaliczkowo. Przy energicznej pracy wysoka pensja. Okazja dla agentów losowych i ubezpieczeniowych. Wszystkich dołączamy. Zgłoszenia: skrytka pocztowa 59, Lwów, np 3596

Fryzjerka

dzielna w zawodzie potrzebna zaraz. Drzewiecki, Marszałka Focha 27, zdw 57 611

Fryzjer

dzielny w zawodzie potrzebny zaraz. Drzewiecki, Marszałka Focha 27, zdw 57 610

Pomocnik

fryzjerski potrzebny zaraz. Wązłowa 8, zdw 57 608

Zegarmistrzowski

pomocnik potrzebny zaraz, 561 wolny i pensja podług umowy. Oferty Kurjer zdw 57 607

Panienska

do składu zaraz potrzebna. J. Krüger, Sw. Marcin 31, zdw 57 585

Chłopca

do posyłek poszukuje Wydawnictwo Polskie, Poznań, Zwierzyniecka 6, zdw 57 576

Szofera

z pożyczką 1.000 do 1.500 zł poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 800

6 pokojowe komfortowe mieszkanie

zażal wolne. Zgłoszenia Kurjer zw 19304

Dam

stała i dobra posada za pożyczkę 5—8.000 zł. Procent i zabezpieczenie. Łask. zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 57 566

Nauczycielka

potrzebna natychmiast do odrabiania lekcji z trzech dzieci (4 kl. gimn., 4 pow., 2 pow.) w godzinach popołudniowych na 2 godziny dziennie. Pisemne zgłoszenia z podaniem wysokości wynagrodzenia pod zdw 57 691

Dziewczyna

potrzebna do dzieci zaraz Stankiewicz, Wrocławska 38, zdw 57 826

Służąca

potrzebna zaraz do wszystkiego. Krasińskiego 13, parter, lewo, zdw 57 799

Ucznia

z lepszym wykształceniem przyjmie zaraz do składu kolonialnego. Poznań, Śródmieście. Oferty Kurjer zdw 57 949

Dziewczyna

do posyłek i prac w składzie, córka porządnego rodziców zdrowa i dość silna może się zaraz zgłosić z świadectwem szkolnym lub innym do składu cukrów i czekolad. Walerja Patyk, Aleje Marcinkowskiego 6, zdw 57 924

Dzielne

recznarki na duże sztuki do konfekcji męskiej zaraz poszukuje. Łopatka, Chwaliszewo 60/62, dom tylny, zdw 57 922

Prasowacz

i panna do prasowania szweków mogą się zaraz zgłosić. Hendel, Długa 4, III. front, zdw 57 896

Posługa

rzetelna na przed południe potrzebna. Nowy Rynek 5, I, zdw 57 890

Uczennica

do szycia może się zgłosić. Strońska 22, Lacińska, zdw 57 569

Poszukuje

dziewczyny wiejskiej, uczciwej i pracowitej z praniem zaraz. Biegańska, Młyńska 6, III, zdw 57 573

Stenotypistka

polsko-niemiecka dzielna w swym zawodzie, poszukiwana do biura fabrycznego na wsi. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdw 56 698

Uczeń

piekarski, uczciwy zaraz potrzebny A. Chmielnik, mistrz piek. Sw. Wojciech 25, zdw 56 762

Asystenta aptekarskiego

dobrze poleconego (ewtl zastępcę) z znajomością języka niemieckiego poszukuje od 1 października lub później. Referencje i warunki upraszam kierować. Apteka pod Aniołem Ostrowy Wlkp. d. 2288

Krawcowe

na płaszcze, pierwszorzędne siły potrzebne zaraz. Podgórna 9, I. piętro, zdw 56 766

Służąca

potrzebna młodsza zdrowa gotowaniem zaraz Kłowska Wrocławka 19, II, zdpw 57 773

Uczeń

potrzebny. Zgłoszenia z rodzicami. Slusarska 7, Pw 5736-40.18

Książkowa

młodsza, pisząca na maszynie, zechce się zgłosić do P. Stachowskiego, Krasińskiego 2, Pw 5729-40.11

Stróża

nocnego sumiennego przyjmie zaraz. Diabolo - Separator. Sp. z o. o. ul. Wodna 14, zdw 57 520

Chłopiec

do posyłek potrzebny. Piekary 10, Nowacki, zdw 57 522

Krawców

na kurtki i płaszcze poza dom. Nowacki, Piekary 10, zdw 57 521

Praktykant (uczeń)

potrzebny do biura techniczno-handlowego w fabryce akumulatorów. Zgłoszenia z własnoręcznie napisanym życzytelstwem uprasza się nadesłać pod adresem: „Fabryka Akumulatorów” w Kobylnicy (Wlkp.) zdw 57 548

Kucharka

z całonocnym utrzymaniem od 1. 10. 29. Restauracja „Polonia” ul. Strzelecka 25, zdw 57 547

Szofer

z kaucją 1.500 zł może się zgłosić do samochodu ciężarowego. Adres wskazać Kurjer zdw 57 539

Poszukuje się natychmiast rutynowanego handlowca

na stanowisku kierownika składnicy surowców. Inwalidzi wojenni, emeryci mają pierwszeństwo. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 57 538

Posługaczka

czysta od 7—11 przed poł. potrzebna. Sniadeckich 30, parter, prawo, zdw 57 536

Kasjerka

kierownicza czytelnia posiadająca tysiąc złotych potrzebna zaraz. — Oferty do „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 40.61. Pw 5749-40.61

Chłopiec

do posyłek potrzebny zaraz. Fabryka perfum „Violetta”, Artylejska 6, zdw 57 888

wykonawa

klisze drukarskie. M. Marcinkowskiego 1 (wejście Babińskiego 6) telefon 55-53, trzy piątki, trójka. Kw 932

Panienski

do ręki i uczennica na płaszcze damskie potrzebne. Fa Jacek, pl. Bernardyński 4, zdw 57 779

Recznarka

może się zgłosić. Bielawski, Krasińskiego 8, zdw 57 780

Młodszy

pomocnik i uczeń może się zgłosić. Zgłoszenia pisemnie S. Bogalski, Drogerja i skład tow. kolonij, Sreń, zdw 57 626

Młodszy

elektromonter może się zgłosić. M. Pachulski, Poznań, ul. Wolności 11, zdw 57 621

Uczennice

cztery rosłe przyjmie zaraz Stankiewicz, St. Rynek 60, r. w 7072

Służącej

do wszystkiego, dobre świadectwa poszukuje. Siebodzińska, Marszałka Focha 28, III, zdw 57 562

Dziewczynka

do posyłek potrzebna. Malinowska, Pocztowa 2, I, zdw 57 560

Do

mej drogerji, składu kolonialnego, nasion, tapet, przyborów fotograficznych i artykułów budowlanych przyjmie wolontariusza i ucznia z odpowiednim wykształceniem szkolnym. Drogerja pod Lwem F. B. Deutscher, Wronki, d. w 2354

Agenci

na bardzo pokupny artykuł potrzebni. Gniezno, skrytka pocztowa 1, d. w 2334

Pomocnika

młodego i ucznia lub uczennicy, poszukuje od zaraz. Drogerja „Gloria”, ul. Półwiejska 8, zdw 57 818

Książkowa

biegła, potrzebna. Zgłoszenia z podaniem wymaganej pensji Kurjer zdw 57 883

Sensacja Górczyna! Miła niespodzianka!
Otwarcie wytwornego kinoteatru
Polonja
 ul. Marszałka Focha 177
 nastąpi w czwartek, dnia 3-go października
 Bliższe szczegóły w afiszach.
 Pw 5740-40 26

Szofera

z dłuższą praktyką współnika, posiadającego 3—4.000 złotych na autobus. Józef Kamon, Sroda, Górki 12, zdw 57 564

Pokojo

zaraz potrzebna. Sokołowska, Marszałka Focha 43, I, zdw 57 776

Dziewczyna

do prac domowych potrzebna. — Aleje Marcinkowskiego 28, III, prawo, zdw 57 794

Fryzjerka

dobra siła potrzebna. Aleje Marcinkowskiego 13, zdw 57 793

Służąca

do wszystkiego, dobre świadectwa potrzebna zaraz. Jackowskiego 9, III, prawo, zdw 57 792

Kasztelan

do szkoły prywatnej poszukiwany ewtl. z kaucją, któryby ewtl. mógł się zamienić z mieszkaniem. Reflektuje się tylko na siłę pracowitą i sumienną, z referencjami. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 57 751

Służąca

z gotowaniem potrzebna zaraz. Dudziński, ul. Strzelecka 25, zdw 57 545/6

Dziewczyna

potrzebna do wszelkich prac domowych. Sw. Wojciech 30, II, p. lewo, zdw 57 689

Polonista

na kilka godzin w miesiącu poszukiwany. Oferty Kurjer zdw 57 692

Służąca

do wszystkiego, uczciwa zaraz potrzebna. Wierzbiciele 10, I, piętro, zdw 57 683

Marszantka

potrzebna od 15 października na prowincję. Adres Kurjer zdw 57 731

Służąca

uczniwa do wszystkiego gotowaniem zaraz. Kręta 24, III, prawo, zdw 57 724

Uczeń

z lepszym wykształceniem potrzebny zaraz. Wildecka Drogerja, Fabryczna 5, zdw 57 722

Dam

1.000 zł kaucją za otrzymanie posady woźnego, inkasenta. Oferty Kurjer zdw 57 709

Potrzebna

posługaczka Długa 3, II, lewo, zdw 57 696

Poszukuje

kilku ucni slusarskich. Roctum, Wrocławska 15, zdw 57 670

Chłopiec

silny z kaucją potrzebny. Dychowicz, Zielona 3, zdw 57 619/20

Kasjerka

zaraz może się zgłosić. Kino „Corso”, ul. Wielka, zdw 57 821

Krawcowa

może się zgłosić zaraz. Adres Kurjer zdw 57 656

Służąca

potrzebna zaraz. Sniadeckich 7, II, prawo, zdw 57 771

Służąca

do wszystkiego zaraz potrzebna. Adres wskazać Kurjer zdw 57 748

Potrzebna

zaraz osoba starsza, uczciwa do prowadzenia gospodarstwa u starszego, samotnego pana. Zgłoszenia do Kurjera zdw 57 658

Pomocnik

branży kolonij, delik. po wojskowej z dobrymi świadectwami poszukuje posady zaraz. Oferty Siemienińskiego Zygmunt, Piatkowo p. Poznań, zdw 57 633

Kucharz (ka)

tylko pierwszorzędna siła potrzebna zaraz. Zgłoszenia w kuchni Kasyna Oficerskiego w Ławicy, zdw 57 740

Pomocnik

fryzjerski, biegły w ondulacji damskiej, potrzebny od 1 października rb. na stałą posadę. Dworcowy Zakład Fryzjerski w Gdyni, zdw 52 104

Dwóch

pomocników fryzjerskich 15 pułk ulanów Chojnański, Poznań, zdw 57 734

Technik dentystyczny

dzelnicy i samodzielny w pracach złotych i kauczukowych, solidny wiek nie poniżej 20 lat może się zaraz zgłosić. Pensja 125 zł i wolne utrzymanie. Oferty do Kurjera zdw 58 024

Potrzebna

zdolna panna do Apteki na prowincję. Oferty Kurjer zdw 58 031

Poszukuje

posługaczki i rutynowanej domokrajnej. Sw. Marcin 59, III, zdw 58 037

Książkowa

obeznana z książkowością rolniczą i handlową oraz pracami biurowymi poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 58 050

Panienska

lat piętnaście szuka posady do dziecka zaraz. Oferty Kurjer zdw 58 049

Potrzebny

uczeń piekarski, pierwszeństwo mają chłopcy ze wsi. Piekarnia-Cukiernia St. Zasada, Młyńska nr. 2, zdw 57 873

Posługaczka

czysta i uczciwa potrzebna zaraz z praniem na przed południe. — Niegolewskich 7, parter, lewo, zdw 57 870

Posługaczka

na przed południe Pocztowa 25 IV zdw 57 857

Chłopiec

który się uczył lub pracował w malarstwie potrzebny. Mikołajski, Sew. Mielżyńskiego 3, zdw 57 856

Pomocnik

obuwiczny na wszelką pracę potrzebny, Sreń, Mickiewicza 13, zdw 57 853

Dzielna

ekspedjentka z długoletnią praktyką do działu papieru i zabawek mogą się zgłosić. Aquila, zdw 57 862

Panna

do ręki potrzebna. Kowal, Rzezypospolitej 3, zdw 57 863

Pomocnik

stolarski do prac budowlanych i mebli potrzebny na wieś. Zgłoszenia z odpisem świadectw do „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 39.101, Pw 5595-39.161

Służąca

potrzebna do wszystkich prac. — Zgłoszenia Młyńska 12, Restauracja, zdw 57 833

Posługaczka

potrzebna zaraz. Zgłoszenia ulica Młyńska 2 a, II, p. Pawłowska, zdw 57 999

Dziewczyna

młoda do wszystkiego potrzebna zaraz. Machińska, Sw. Marcin 58 IV, p, zdw 58 053

Służąca

uczciwa do wszystkiego zaraz potrzebna. Aleje Marcinkowskiego 16, III, prawo, zdw 57 838

Potrzebna

ekspedjentka do składu rzeźniczego Bracia Przyboczny, Żurawia 15.17, zdw 57 923

Do

biura browaru poszukuje się e-lewki z ukończoną szkołą handlową zaraz. Oferty Kurjer zdw 57 930

Zastępcy lub subzastępcy losów!
 Pierwszorzędna instytucja bankowa, która jest „marką” w Polsce i już wielkie i największe wygrane swoim klientom wypłaciła, daje Wam więcej niż dwie raty prowizji — patent i stałą pensję. Napiszcie zaraz pod: „Także kontrola losów” do biura ogłoszeń „PAR”, Lwów, Akademicka 14. Pw 5517-72.49

Humor zagraniczny

— Widzieć — to wierzyć... bądź o tem przekonany!
 — Nie zawsze, najdroższa! ja, na ten przykład, widzę cię codziennie — ale co do wierzenia ci...
 (London Opinion) S. F.

Przedpłata na październ